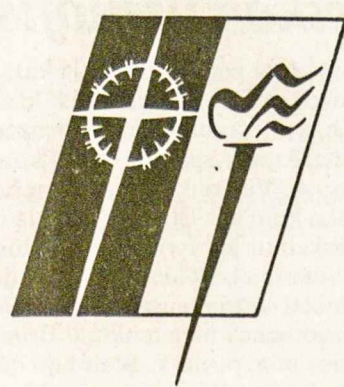

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 24 (2779) 2003 JUNE-BIRŽELIS 17 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Geras tėvas - dovana

Žymioji antropologė Margaret Mead teigė, kad bet kokios civilizacijos aukščiausias pasiekimas yra jos pajėgumas vyrus išugdyti į tėvus. Iš karto tai gali atrodyti gan paprastas pasakymas, tačiau atidžiau pažvelgus tenka suprasti, jog mūsų laikais šis uždavinys nėra palengvėjęs, net tampa sudėtingesnis. Abejotina, ar mūsų civilizacija bus ta, kuri "išlaikys egzaminą", ir ar iš viso tokia santvarka bus kada įmanoma.

Nuo praeities laikų šeimos tėvo svarbiausias vaidmuo buvo aprūpinti šeimą maistu ir būstu, ją apginti nuo bado, žvėrių ir vagių. Be abejo, visais amžiais "geras" tėvas tapo ir dar yra tas, kuris sąžiningai ir su meile prižiūri vaikus ir savo žmoną, vaikų motiną, dalinasi su ja namų bei auklėjimo darbais. Dalinimosi sąvokoje slypi ir lygybės samprata, todėl geras tėvas pripažįsta ir gerbia savo žmoną, kaip lygiavertę asmenybę. Daug tokių tėvų yra, bet daug apie juos negirdėti, nes juos nustelbia nesibaigiantys ir iš tikrųjų dar per dažni pavyzdžiai vyrų, kurie įvairiai skriaudžia ir apeidžia savo žmonas ir šeimas. Kas išaugina gerą tėvą? Taip pat, kaip gera motina, jis yra auklėjamas savo tėvų, savo aplinkos. Ir jeigu tėvo neturėjo, gal tik gerą motiną, o jei ir motinos nebuvo, geras tėvas bus pasimokęs iš gyvenimo, bus susidaręs vertybių skalę, kuria jis gyvens ir savo mokymais ir pavyzdžiu perduos savo vaikams. Kaip ir motinoms – nors jos visada daug griežčiau smerkiamos už bet kokią aplaidumą vaikų auklėjime – ne visiems tėvams visiškai pasiseks būti "gerais" tėvais visą laiką. Gal su mažais vaikais nemokėjęs užsiimti, jis bus įžvalgus patarėjas paaugliams, arba atvirkščiai, o gal uždegantis mokytojas ar knygų mėgėjas. Gal sporto užkerėtas tėvas sugebės įtraukti vaikus į sveiką atletiką ir dalyvavimą komandose, ypač jeigu nesiribos vien tik žaidynių sekimu televizijoje.

VISUOMENĖ pradeda pripažinti, kaip svarbi yra teigiama tėviška įtaka ir artuma vaikams. Jau daug metų veikia organizacijos, kaip "Big Brothers" ("didieji broliai"), kuriose jauni ir vyresni vyrai padeda savo laiko kas savaitę paglobdami betėvius vaikus ar paauglius, su jais pabendrauja stengdamiesi teikti jiems teiškos šilumos. Tos meilės niekas negali atstoti, todėl jie lieka tik vyresnieji broliai... Dar nėra valstybės, kurioje yra tobulas ar net pakankamas vaikų aprūpinimas, nėra visuomenės, kuri neturėtų daugiau stengtis prižiūrėti savo vaikus, užtikrinti jų ir tuo būdu pačios visuomenės saugesnę ir sveikesnę ateitį. Lojalus ir teisus tėvas, nuoširdžiai mylintis ir besidomintis savo vaikų gyvenimu, yra Dievo dovana. Ne visiems tenka laimėti tokią tėvą turėti. Todėl ne tik Tėvo dienos proga, bet ir dažniau reikia jiems padėkoti, jų atminimą pagerbti. Jie atliko ir atlieka nepamainomą darbą, svarbų ne tik šeimai, bet ir visuomenei. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Pažadai ir tikrovė

Net 23 Kanados sambūriai ir draugijos, kurios rūpinasi žmonių sveikatingumu ir smerkia rūkymą, paskelbė viešą atsisakymą, skiriamą federacinės valdžios sveikatos ministeriai A. McLellan. Atsisakyme sakoma, kad prieš dvejus metus tuometinis sveikatos ministeris A. Rock su finansų ministru P. Martin iškilmingai pranešė, kad valdžia ketina pristabdyti rūkymą. Praėjo tie dveji metai ir naujos ministerės pusė išbūto laiko – ir nieko nenuveikta. Jei nuo SARS ligos mirė apie 300 žmonių, tai nuo rūkymo kasmet palieka šį pasaulį 45,000. Atsisakyme ministeriai buvo pateikti penki klausimai. 1. Kodėl dar vis tabako pramonė apgaudinėja žmones, cigaretes žymėdama kaip "lengvas" ir "švelnias"? Tokia reklama skatina rūkyti vaikus. 2. Nėra nuostatų, ribojančių tabako gaminių reklamavimą, nes dažnai parduotuvėse cigaretės išstatomos šalia saldainių, kas taip pat paveikia vaikus. 3. Kodėl A. Rock ir P. Martin sukurtas tabako gaminių kontroluotasis fondas baigia ištuštėti, jo nepanaudojant kam jis skirtas. 4. Nėiškū, kodėl stabdoma prie Sveikatos ministerijos įsteigtos Tabako kontrolės patariamosios tarybos veikla – buvę tarybos žinovai pasitraukė, nes nebeuorėjo gauti savo laiko. 5. Kodėl vengiama apkaltinti tabako pramonę dėl jos žalingos veiklos? Praėjusiais metais sumažėjo tabako gaminių vartojimas, bet ne dėl ministerijos veiklos, bet dėl pakelto mokesčio. Nepaisant rūkalų vartojimo sumažėjimo,

mirtingumas nėra pasikeitęs.

Nėiškū, kodėl išsiplėtė SARS liga Toronto? Antroji SARS ligos banga gali palikti Torontą skaudžias pasekmes. Iš viso kilo klausimas, kodėl liga nusisukė tik Torontą, ne Montreālį, Vankuverį ar Kalgari, nors buvo žinoma, kad ši liga plečiasi kaip gaisras. Kas vyko Hong Konge ir kitose Kinijos vietovėse, atrodo, jai tai nebuvo kreipiamas tinkamas dėmesys. Liga medicinos darbuotojų tarpe kėlė nerimą. Daugiausia darbo ir pareigų gulė ant medicinos slaugių pečių. Daugelis jų neįvertino greito ligos plėtimosi, nebuvo imtasi visų saugojimosi priemonių, todėl ir užsikrėtė. Kai kurios tiesiog paliko darbą, nors galėjo gauti dvigubą atlyginimą. Dėl medicinos slaugių trūkumo, daug jų turėjo dirbti ilgesnis valandas. Truputį pavėluotai pranešama, kad prie ypatingai pavojingo darbo, kaip įkišant žarnelę į sergančio gerkle, jau parūpinta speciali galvos apanga. Pasirodo, kad savanoris kas 10 dienų karantinas kartais yra nepakankamas, nes vienas medicinos studentas susirgo po 12 dienų. Nors antroji epidemijos banga lyg ir atslūgo, bet birželio 8-10 d.d. dar gydėsi 68 žmonės, 14 buvo įtariamų, kad gali susirgti ir 840 savanoriškai karantine. Medicinos slaugė kreipėsi į Ontarijo premjerą, kad būtų iširta, kodėl Torontą SARS liga taip išsiplėtė?

Otava atidėjo marijuanos įteisinimą. Teisingumo ministeris M. Cauchon pareiškė, kad (Nukelta į 8-tą psl.)

KLB valdyba su Baltiečių vakaro kalbėtoju PETER MILLIKEN Kanados parlamento rūmuose š.m. gegužės 28 d. Iš k. KLB vicepirm. švietimui Vida Stanevičienė, KLB valdybos pirm. Rūta Žilinskienė, vicepirm. socialiniams reikalams kun. Edis Putrimas, Peter Milliken, PLJS pirm. Matas Stanevičius, KLB vykdomoji vicepirm. Silvija Piečaitienė, Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė, vicepirm. spec. projektams Petras Meiklejohn, buv. pirm. Algirdas Vaičiūnas Nuotr. A. Stanevičiaus

Baltiečių renginiai Kanados sostinėje

Verslininkų pasitarimas: baltiečiai – tiltas į Baltijos kraštus • Baltiečių vakaras parlamento rūmuose

Kanados baltiečių federacijos rengiamas metinis susitikimas su Kanados parlamentais įvyko Otavoje gegužės 28, trečiadienio vakare. Kartu su šiuo tradiciniu pobūviu, tą pačią dieną nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Užsienio reikalų ir tarptautinės prekybos departamente (URTP) buvo suorganizuotas baltiečių verslininkų, bendruomenių ir URTP atstovų atstovų pokalbis – "Baltic Roundtable".

Susirinko apie 45 dalyviai (dauguma jų – estai, lietuvių – 10) pristatyti arba išklausti įvairių pranešimų apie verslo dabartinę būklę bei galimybes. URTP atstovė Tammy Ames pateikė statistiką apie Kanados ir Lietuvos, Latvijos bei Estijos prekybą. Kanados prekybos su Estija vertė siekia 60 mln. Kanados dolerių (eksportas – \$55 mln., importas – \$5 mln.). Su Latvija prekybos balansas maždaug lygus, siekia iš viso \$26 mln., o iš Lietuvos Kanada importuoja dvigubai tiek, kiek eksportuoja, visa apyventa – \$34.5 mln. Kanados didžiausios investicijos Baltijos kraštuose yra Lietuvoje (\$17 mln. JAV dol. medžio perdirbime).

"Canadian International Development Agency" (CIDA) vedėjas Baltijos kraštais Real Lalonde pabrėžė, kad CIDA programos ir toliau bus remiamos šiuose kraštuose, kurių pažangą liudija jų priėmimas į Europos sąjungą. Lietuvoje dauguma paramos dabar kreipiamasi į viešosios administracijos sritį.

"Export Development Canada" (EDC) programoms Baltijos kraštuose vadovauja Lorne Cutler, kuris paaiškino, kaip šis skyrus veikia. Jis finansuoja įvairių sričių draudimą bei paslaugų ir prekių projektus. L. Cutler teigimu, Baltijos kraštai kredito atžvilgiu yra laikomi "normaliais", nors dar turi pasiūlyti Vakarų finansinio skaidrumo ir atskaitomybės (reporting) srityse.

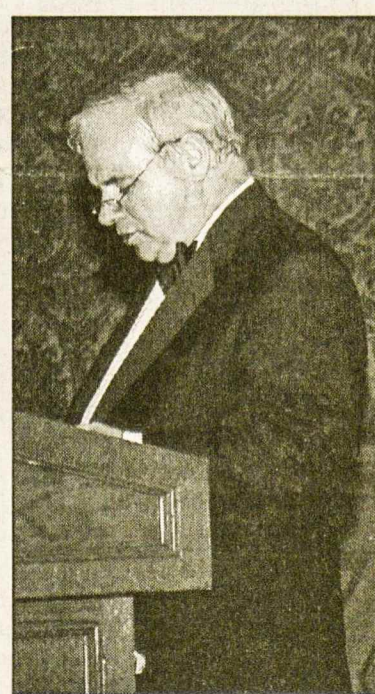
Estų ir latvių atstovai pasidalino verslo patirtimi bei siūlymais ateities veiklai. Iš Estijos buvo atvykęs Meelis Kuusberg, kuris pristatė savo įsteigtos organizacijos "Enterprise Estonia" tikslą – skatinti verslą ir turizmą. Kelionių agentūros "Orav Travel Inc." pirm. Tonu Orav pabrėžė, kad turizmo skatinimui

yra būtina susijungti – reikia "parduoti" visus tris Baltijos kraštus, nes kelionės tik į vieną ar kitą kraštą neturi pakankamai patrauklumo kanadiečiams. Iš visų pranešimų paaiškėjo, jog šalia turizmo geriausias perspektyvos verslui ir investicijoms – mažo ir vidutinio dydžio gamyklose.

Vienintelis lietuvis kalbėtojas buvo Toronto Priskikimo kredito kooperatyvo valdybos pirmininkas Liudas Matukas, kuris pabrėžė, kad baltiečiams yra būtina daugiau garsinti savo kraštus Šiaurės Amerikos verslininkams. Visos trys valstybės turėtų didmiesčiuose įsteigti prekybos biurus, kaip estai jau yra padarę Jungtinėje karalystėje ("Enterprise Estonia"). L. Matuko manymu, norint pritraukti investicijas, reikėtų ir patiems investuoti, įsteigiant "Baltic Venture" fondą, kuris būtų pavyzdys Šiaurės Amerikos finansinėms institucijoms. Kredito kooperatyvai, nors negali investuoti už provincijos ribų, galėtų administruoti atskirą fondą. Ši mintis buvo simpoziumo klausytojų teigiamai įvertinta.

Užbaigdamas trumpas diskusijas, kurios vyko po pranešimų, simpoziumo vedėjas, Baltiečių federacijos pirmininkas John Pahapill priminė susirinkusiems, kad Kanados baltiečiai turi būti tuos kraštų atstovais, padėti statyti verslo tiltus tarp šio krašto ir savo tėvynių, kad tie tiltai būtų stiprūs.

Baltiečių surengtas priėmimas, į kurį kasmet sukviečiami įvairūs parlamentariai ir diplomatai, prasidėjo 6 v.v. Kanados parlamento rūmuose. Dalyvavo apie 50 ambasadų atstovų, 57 parlamento atstovai ir įvairūs pareigūnai, 10 senatorių, iš viso 87 baltiečiai (45 estai, 17 latvių, 25 lietuvių). Lietuvių buvo iš Otavos, Montrealo, Hamiltono ir Toronto. Dalyvavo Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė, antroji sekretorė Audronė Želėnienė, ambasados tartininkai Ramūnė Zitkienė ir Romanas Miliauskas, generalinis garbės konsulas Haris Lapas iš Toronto. Parlamentarų buvo mažai, nes tuo pačiu laiku vyko kitas renginys, kuriame jie turėjo lankytis. Po pabendravimo, kuriam buvo tikiamas vėnas, alur ir maži užkandėliai, vakaro prog-

Kanados parlamento pirmininkas Peter Milliken, kalbėjęs Baltiečių vakare parlamento rūmuose apie savo kelionę po Baltijos kraštus Ntr. R. Jonaitienės

ramai vadovavusi Andrė Gutauskaitė pakvietė visus susėsti prie stalų oficialiai daliai.

Visiems sugiedojus Kanados himną, maldą sukalbėjo estų kunigas Joel Luhumets. Atidarymo žodį tarė parlamentare Sarmite Bulte (Parkdale-High Park), vadovavusi dviem verslo misijoms Baltijos kraštuose. Ji pristatė pagrindinį kalbėtoją Peter Milliken, Kanados parlamento rūmų pirmininką. Tik grįžęs iš kelionės Baltijos kraštuose, pakviestas Lietuvos seimo pirmininko Artūro Paulausko atvykti su parlamento delegacija, papasakojo savo įspūdžius. Labai teigiamai atsiliepė apie baltiečių vaišingumą, įdomias vietas, sveikinimą Baltijos kraštus su padaryta pažanga, pabrėždamas, jog jie su Kanada turi daug bendrų vertybių. Vienas iš bendrų patirčių, kuris riša mūsų kraštus, tai gyvenimas šalia milžino – "miegojimas šalia dramblio", kurio kiekvienas krustelėjimas paveikia kaimyną...

Žodį tarė senatorė Reynell Andreychuk, parlamentinio globėjų komiteto kopirimininkė, ir su padėkos žodžiais vakarą užbaigė Baltiečių federacijos pirmininkas John Pahapill. Svečiams dar pabendravus pasivažinėję kava ir pyragais, apie 9 val. vakaro baigėsi šiemet estų surengtas priėmimas. RSJ

Savaitė Lietuvoje

Rusijos delegacija Vilniuje

Birželio 5 d. Lietuvos seimo pirmininkas priėmė Rusijos aukštųjų parlamento rūmų – Federacijos tarybos pirmininką Sergejų Mironovą ir jo vadovaujamą delegaciją. Kaip praneša ELTA/LGTIC, susitikimo metu buvo aptartas Lietuvos ir Rusijos parlamentinis bendradarbiavimas, pasikeista nuomonių aktualiaisiais klausimais – Karaliaučiaus tranzito, tarpvalstybinių sutarčių ratifikavimo, ekonominio, socialinio bei regioninio bendradarbiavimo. Taip pat kalbėta apie įstatymą dėl SSSR okupacijos žalios atlyginimo, kuris Lietuvoje jau buvo priimtas bet "dabartinė situacija yra patekusi į aklaivietę".

A. Paulauskas taip pat iškėlė naftos gavybos klausimą Rusijai priklausančiuose telkiniuose, esančiuose Baltijos jūroje netoli Lietuvos sienos. Nors pranešama, kad tyrimai rodo, jog nėra pavojaus gamtai, trūksta bendradarbiavimo ir pasikeitimo informacija šioje srityje, teigė seimo pirmininkas.

Premjeras Ukrainoje

Lietuvos ir Ukrainos vyriausybės vadovai birželio 5 d. Kijeve pasirašė Tarpvyriausybines bendradarbiavimo tarybos įsteigimo pareiškimą. Pirmajame tarybos posėdyje įvairūs šių valstybių ministrai aptarė, kaip toliau plėsti prekybinius bei kultūrinius ryšius.

Kaip rašo ELTA/LGTIC, iki šiol veikė Lietuvos ir Ukrainos prekybinio ir ekonominio, moksline ir techninio bendradarbiavimo tarpvyriausybė komisija. Tikimasi, kad naujoji institucija paspartins prekybą. Ukrainos premjero Viktoro Janukovičiaus nuomone, jos apimtis lengvai galėtų padidėti pusantro ar du kartus.

Lietuvos ministerio pirmininko Algirdo Brazausko teigimu, Lietuva norėtų gauti iš Ukrainos metalurgijos pramonės gaminių, siūlo tranzito paslaugas Ukrainos prekėms per Klaipėdos uostą. Ukrainos rinkoje vietos galėtų rasti Lietuvos baldų gamintojų produkcija, įvairų padidinti galėtų lietuviški maisto produktai.

Rinkimai neteisėti

ELTA/LGTIC skelbia, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas birželio 6 d. pripažino, kad balandžio 9 d. surengti Vilniaus mero rinkimai buvo neteisėti. Tai nustatyta išnagrinėjus Vilniaus miesto tarybos narių liberalo Algimanto Vakarino ir konservatoriaus Kęstučio Masiliūno skundą dėl sostinės valdžios rinkimų teisėtumo. Teismas rėmėsi Konstitucinio Teismo ankstesniu nutarimu.

Administracinio teismo sprendimo išvakarėse Gediminas Paviržis ir mero pavaduo-

tojas Juozas Imbrasas parašė atsisakymo pareiškimus.

Birželio 11 d. Vilniaus miesto savivaldybės taryba skubos tvarka apsvaistė ir bendru sutarimu pritarė G. Paviržio ir jo pavaduotojo pareiškimams. Į naujo mero pareigas pasiūlyti du kandidatai – 35 m. liberalų ir centro sąjungos vadovas Artūras Zuokas ir 62 metų socialdemokratas G. Paviržis. Posėdyje užsiregistravo 50 Tarybos narių iš 51 išrinkto savivaldybių tarybų rinkimuose, 51-asis neatvyko į posėdį dėl ligos. Balsų skaičius už kiekvieną kandidatą pasidalino lygiomis. Todėl dar vieni rinkimai bus surengti po dviejų savaičių, birželio 25 d. Tai bus ketvirtasis balsavimas dėl sostinės vadovo.

Sąjūdžiui 15 metų

Gegužės 31 d. Vilniaus kongresų rūmuose surengtu Lietuvos Sąjūdžio VIII suvaizdavimu prasidėjo Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio įkūrimo 15 metų minėjimo programa. Birželio 2 d. Vilniaus universiteto centriniuose rūmuose surengta konferencija "Pilietiškojo ir valstybingumo atkūrimo kelias". Rašytojų sąjungos būstinėje – vakaras "Lietuvos rašytojai ir Sąjūdis".

Birželio 3 d., padėjus gėlių ant Sąjūdžio veikėjų kapų, vyko sukurčiai skirtas iškilmingas Lietuvos seimo posėdis. Nuo vidurdienio prasidėjo atvirų durų valandos, parlamento galerijoje vyko seimo Ryšių su visuomene skyriaus parengta paroda "Atgimimas". Prie Mokslo akademijos rūmų (Gedimino pr. 3) atidengta paminklinė lenta Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio įkūrimui pažymėti. Sąjūdžio dalyvių susitikimas ir sukurčiai minėjimas vyko Mokslo akademijos salėje.

Paskutinis renginys – Generalo J. Žemaičio Lietuvos karo akademijoje surengta konferencija "Sąjūdžio įtaka kuriant jėgos struktūras". Prezidentas Rolandas Paksas ragina surinkti, apibendrinti ir išleisti kuo išsamesnę Sąjūdžio istoriją. Lietuvos seimas nutarė birželio 3-ąją, minint Sąjūdžio įkūrimą, įtraukti į valstybės atminimų dienų sąrašą.

Prezidentas Rusijoje

Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas gegužės 31 d. dalyvavo Europos sąjungos ir Rusijos federacijos viršūnių susitikime Sankt Peterburge, rašo ELTA/LGTIC. Jo manymu, šis susitikimas "atvertė naują puslapį tiek ES ir Rusijos, tiek ir Lietuvos-Rusijos santykiuose". Jis pasiūlė parengti bendrą ES ir Rusijos strategiją Karaliaučiaus srities plėtrai, kuri turėtų apimti ekonominį bendradarbiavimą, transporto, energetikos žinybų plėtrą bei socialinius ir aplinkosaugos klausimus.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Geras tėvas – dovana

Ar mūsų civilizacija bus ta, kuri "išlaikys egzaminą"

Baltiečių renginiai Kanados sostinėje

Sveikino Baltijos kraštus su padaryta pažanga

Lietuvių kalbos teršalai

Laimė, ne visi pasidavė beždžionių psichologijai

Globalinis Amerikos užmojis

Parodė, kad moka griauti, bet ne atstatyti

Ei, praktikanče... išvirk man kavos

Nenuostabu, jog išvažiavę stažuočiai studentai pasilieka

Kai ir tėvai tampa mokytojais

Dariaus mamytė mokė vaikus nėrimo, sviavimo – Jonuko mama

Paminklas didžiajam poetui

Nesutikti ir oficialiai nepagerbti Donelaičių giminės palikuonys

Kaip mes buvome šaudomi

Delsia bylą užbaigti tik todėl, kad nepristigti darbo

Kraštotyrininkų darbai

Patriotizmo galima pasimokyti iš žemaičių

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com

www.tzib.com

PAP Registration No. 09408, CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$45, mėnė – \$55, garbės – \$65. Oro paštų į užjūrus – \$170, paprastų paštų – \$60. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Kanados baltiečių vakare parlamento rūmuose gegužės 28 d. dalyvavo nemažas būrys lietuvių

Nuotr. A. Stanevičiaus

Lietuvių kalbos teršalai

Trys "barbarai" – nereikalingi svetimžodžiai

DR. ANTANAS PASKUS

Vilniaus oro uoste, skrydžių lentoje, randi įrašytą žodį "reisas", to reiso numerį, laiką ir vykimo vietą. Deja, "reisas" yra vokiškas žodis (*Reise* – kelionė) su pridėta lietuviška galūne. Visų pirma *Reise* (kelionė) tiksliai nenusako paties veiksmo. Vien dėl to skrydžių lentoje šiam žodžiui ne vieta. (Patys vokiečiai jo ten nevartoja). Lėktuvai skrenda, ne keliauja, nors Lietuvoje vis dėlto yra toks daiktas kaip "reisinis lėktuvas". Tik žmogus keliauja pasinaudodamas įvairiomis priemonėmis: ratais, automobiliu, laivu, lėktuvu ir pan. Stebiesi žmogus, kodėl vartojamas vokiškas "reisas", kai turime tikslų, gražų lietuvišką žodį "skrydis". Jį visiškai atitinka angliškasis *Flight* ir vokiškasis *Abflug*.

Kitas visiems gerai pažįstamas "barbaras" yra žinomas "asociacijos" vardu. Šis svetimžodis beveik visiškai išstūmė savuosius terminus: draugija, sąjunga, susivienijimą. Užtat šandien lietuvių kalboje ir turime daugybę "asociacijų". Kaulių augintojų asociacija, Grūdų pirkėjų asociacija, Naujųjų gėlių asociacija, Lietuvių asociacija, Lietuvos asociacija, Lietuvos periodinės spaudos asociacija, Lietuvos katalikų leidėjų asociacija, Katalikiškų mokyklų asociacija, Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija, Lietuvių kalbos mokytojų asociacija, Suicidologijos asociacija, Žmogaus teisių asociacija... Ir taip be galo.

Laimei, ne visi pasidavė beždžionių psichologijai. Ne-trūksta Lietuvoje ir savarankiškai, sąmoningai galvojančių, tautinio orumo nepraradusių šviesuolių. Užtat dar turime lietuviškai pavadintų sambūrių, pvz., Lietuvos geografų draugiją, Lietuvos teatro sąjungą, Lietuvos fizikų draugiją, Lietuvos teisininkų draugiją, Katalikų moterų draugiją ir kitas.

"Asociacija" visai nereikalingas skolinys. Juk lietuvių kalboje turime net kelis jo atitikmenis: draugija, sąjunga ir susivienijimą.

"Draugija" vadiname mažesni žmonių valingą susibūrimą, o žodžiu "sąjunga" išreiškiame daug gausesnį individų, institucijų ar net visuomenių valingą sambūrį. Vadinasi, šie lietuviški žodžiai duoda daugiau kalbinių niuansų sąmoningai sudarytiems sambūriams nusakyti negu svetimžodis "asociacija". Visiškai tikslūs grynai lietuviškus žodžius "draugija" ar "sąjunga" pakeisti vienu bendros reikšmės skoliniu ("asociacija") reiškia sumenkinti kalbinės išraiškos galimybes ir teršti pačią kalbą.

Rochesterio universiteto profesorius, kalbininkas Antanas Klimas beveik prieš 30 metų pastebėjo, kad Lietuvoje "kaip kokio maro yra vengiama pavartoti būdvardį "tautinis" (Antanas Klimas, *Tauta ir nacija, Aidai*, 1976, p. 62). Kaip ryškiausia pavyzdį paminio Tomą Venclovą, kuris savo straipsnyje *Kultūra ir jos fonas* (1970) ne vieno karto nepavartojo būdvardžio "tautinis", o būdvardį "nacionalinis" vartojo visą laiką.

Ne kitaip būta ir kitose mokslo šakose. Štai filosofijos kandidato K. Malinausko straipsnyje *Nacionalinė psichologija ir komunistinė ideologija* (Komunistas, 1979, nr. 7, p. 32-40) žodis "nacionalinis" pavartotas 51 kartą, bet ne vieno karto nepaminėtas "tautinis".

Jau nepriklausomoje Lietuvoje paskelbtoje A. Avidonienės ir R. Bistricio studijoje *Nacionaliniai stereotipai Vilnius krašte ir grupinis favoritizmas* (Lietuvos aukštųjų mokyklų mokslo darbai. *Psichologija*, 1991, t. XI, p. 5-19) žodis "nacionalinis" paminėtas 13 kartų, o "tautinis" tik du kartus. Iš tiesų bolševikų laikais žodžiai "tauta" ir "tautinis", "valstybė" ir "valstybinis" buvo nepriimtini. Sakoma, kad per 50 metų įsigyto įpročio sunku atsikratyti. Beje, žiniasklaida, spauda, mokykla, įstaigų bei institucijų pavadinimai rodo, kad šio įpročio net nesistengiamą atsikratyti. Priešingai, jis vis dar puoselėjamas. O vis dėlto būdvardžio "nacionalinis" ir daiktavardžio "nacija" reikėtų atsakyti ir grįžti prie "tautinio" ir "tauta", prie senųjų lietuviškų žodžių.

Pasak kalbininkų, žodis "tauta" yra kilęs iš indoeuropiečių prokalbės. "Taigi, – daro išvadą Antanas Klimas, – žodis 'tauta' yra senas, paveldėtas tiesiog iš indoeuropiečių prokalbės su nedaug pasikeitusia reikšme. Nėra jokio reikalo jo keisti lotynišku skoliniu 'nacija'.

Šį kartą "atkeliauvusi" per rusų kalbą... Nėra reikalo vartoti skolinį "nacija", ypač jeigu jam taikomi net kitokie atspalviai, paskolinti iš "didžiosios" rusų kalbos". Juoba šiam lotyniškam skoliniui dabar jau taikomi ne tik kitokie atspalviai, bet ir kitokios prasmės.

Dabartinėje Lietuvoje žodžiu "nacionalinis" duotos dvi reikšmės: valstybinis ir tautinis. Kai kalbama apie nacionalinį biudžetą, nacionalinį produktą, nacionalinius pinigus, nacionalinį saugumą, nacionalinę ginklų pramonę, nacionalinę energetiką, nacionalinę žemės ūkio programą, nacionalinę ekonomiką... aišku, turima galvoje valstybinį biudžetą, valstybinius pinigus, valstybės saugumą ir pan. Vadinasi, lietuviškas žodis "valstybinis" pakeistas lotyniškuju skoliniu "nacionalinis".

Ne kitaip yra ir su kultūrinėmis institucijų pavadinimais. Ir ten vietoj lietuviško žodžio "valstybinis" įstumtas svetimžodis "nacionalinis". Taip ir turime Nacionalinę biblioteką, Nacionalinę galeriją, Nacionalinę filharmoniją, Nacionalinį teatrą, pagaliau net Nacionalinę premiją. Teisingai Arvydas Barzdukas aiškina: "Tai, ką tvarko, apmoka, duoda, suteikia ar valdo valstybė, paprastai paprasčiausiai yra valstybinis ar valstybinis, taigi – valstybinė premija, valstybinė opera, valstybinis knygnas (jei norit – valstybinė, bet tik jau, gink Dieve, ne nacionalinė, biblioteka) ir pan." (Arvydas Barzdukas, *Kalbėjimas, kad susikalbėtume, Darbininkas*, 1996, I.26).

Netikęs svetimžodis "nacionalinis" dar vartojamas vietoj lietuviško žodžio "tautinis". Paskuiose "nacionalinės mažumos", "nacionalinė savimonė", "nacionalinis pasididžiavimas", "nacionalinis atgimimas", "nacionalinės problemos Vilniaus krašte" ir pan. jis turi tautinę prasmę. Taigi turėtų būti rašoma "tautinės mažumos", "tautinė savimonė", "tautinis pasididžiavimas", "tautinė kultūra" ir pan. Taigi ir šiuo atveju aiškus ir tikslus lietuviškas žodis "tautinis" pakeičiamas dviprasmišku skoliniu "nacionalinis". O skolinys, pavartotas ten, kur yra net du tikslūs lietuviški atitikmenys, negali priklausyti tarptautinių žodžių kategorijai, o tik "barbarų" grupei, ardanciai gimtąją kalbą.

Negana to. Vartojant vieną žodį "nacionalinis" išreikšti dviem sąvokoms (tautinis ir valstybinis) nuskurdinamas lietuvių kalbos žodynas ir sujaukiama pati minties eiga. Pvz., iš antraštės "Kada pradėsime galvoti apie nacionalinius interesus?" negali suvokti, ar čia kalbama apie tautinius ar valstybinius interesus. Reikia skaityti visą straipsnį, norint sužinoti žodžio "nacionalinis" tikrą reikšmę. O ką kalbėti apie tokias "mokslines" mandrybes, kaip "nacionalinės kokybės prizas" (trijų žodžių junginyje du barbarizmai) ar "Lietuvos nacionalinė vežėjų automobiliais asociacija"! Tarp kitko, žodis "nacionalinis" bent savo šaknimi yra labai artimas žodžiui "nacionalizmas". Juos taip lengva sulieti į vieną sąvokinį turinį, nors jų prasmė labai skirtinga. Visa bėda, kad nacionalizmas būna lengvai suplakamas su patriotizmu duodant pastarajam blogą vardą, kaip tai neretai atsitinka Vakaruose. (Žvilgsnis į pasaulėžiūrą aplinką, šventovę, save)

Globalinis Amerikos užmojis

DR. JONAS KUNCA

Sovietų imperija žlugo, neišlaikiusi ekonominio ir politinio spaudimo. Be jokio karo Amerika liko laimėtoja ir kartu vienintelė pasaulinė galybė. Atsirado proga gerinti ne tik savo, bet ir viso pasaulio gerovę ir kartu sudrausti taikos ardytojus, jei tokių atsirastų. Kaip tik šiuo metu didesnę žmonijos dalį kamuoja skurdas, badas, aplinkos tarša ir korupcija. Visi laukė Vašingtono iniciatyvos šių problemų sprendime. Deja, pasaulinės galybės planai buvo kitokie. JAV strategų grupė sugalvojo įgyvendinti globalinę politiką turima karine jėga. Tarp-tautiniai įstatymai ir organizacijos nustotų egzistavusias. Įstatymus diktuoti Vašingtonas.

Tą planą jau seniai turi paruošusi įtakinga Amerikos neokonservatorių grupė. Ji nėra gausi, bet turi didžiulę įtaką Amerikos vidaus gyvenime ir politikos gairių nustatyme. Bilijoniniai fondai, akcijų birža ir didžiulės korporacijos yra jos rankose. Žiniasklaida, televizija ir filmų pramonė irgi yra jos įtakoje. Kongrese ir senate jie turi šalininkų daugumą. Taigi ir Baltieji rūmai yra priversti atsižvelgti į jų pageidavimus.

Neokonservatorių interesai neapsiriboja JAV. Jiem platus pasaulis, ypač Artimieji rytai, kaip žingsnis į globalizaciją. Likęs pasaulis tokiame planui nepatiria. Dėl to ji reikia padaryti paklusnų Vašingtonui.

Planą numatyta įgyvendinti jėga. Tam atėjo tinkamas momentas po atentatų Niujorke ir Vašingtone. Po jų tuoj pat buvo paskelbtas karas terorizmui perspėjant visas šalis: "Kas ne su mumis, tas – su teroristais". Karinė intervencija prasidėjo Afganistane, kur bin Laden turėjo teroristų apmokymo stovyklą. Dauguma šalių tą karą parėmė. Teroristai buvo išvairinti. Tik nepasisekė ten įgyvendinti demokratinės valdžios, kuri sustabdytų teroristų veiklą tame krašte.

Amerikos strategai nenurimo. Paskleidė žinią, esą Irakas turi prisigaminęs masinio naikinimo ginklų. Jį reikia skubiai nuginkluoti, atseit, paskelbti jam karą. Tik trūko įrodymų apie minėtų ginklų buvimą. JT, spaudžiant JAV, nusitūmė į Iraką ginklų tikrinimo komisiją. Ji tokių ginklų nerado. Siūlė toliau tęsti ieškojimą. Pamatę, kad ko gero Irakas masinio naikinimo ginklų nebeturi, santarvininkai pradėjo karą be JT sutikimo.

Bet ir amerikiečiai su anglais tų ginklų nerado. Susidarė

nemaloni padėtis. Reiškia karas buvo pradėtas remiantis klaidinga informacija. Subruzdavo amerikiečių spauda ir net kongresas. Visi reikalavo, kad neatsiimtų komisija ištyrų šį reikalą ir paskelbtų jos tyrimo rezultatus. Raminimai, kad su laiku tie ginklai būsią surasti, pasaulio visuomenės nepatenkina. Britanijos min. pirm. T. Blair bijo dėl to prarasti savo postą. Prez. Bush ruošiasi rinkimams. Jo padėtis irgi nestipri.

Buvo suplanuota okupuoti Iraką, Iraną ir taip perimti Art. Rytų naftos kontrolę, kuri iga-lintų priversti klausyti Vašingtono likusį pasaulį. O jei to nepakaktų, JAV raketos ir mažesnės atominės bombos sutvarkytų bet kurią nepaklusnią šalį.

Iki šiol Afganistane nėra tvirtos valdžios, o Irake – chaosas. Santarvininkai parodė, kad moka griauti, bet ne atstatyti, įvesti tvarką. Praėjus mėnesiui po pergalės, dar neveikia sanitariniai įrenginiai, trūksta vandens, nesaugu gatvėje. Irakiečiai aiškiai pasakė, kad jie nepriims jiems primestos valdžios, ją išsirsins patys, kad neeis nusavinti jų naftos.

Iki šiol turimų duomenų neatrodo, kad Amerikos postūkis globalizacijos linkme būtų sėkmingas. Bet tai tolimos strateginės politikos užmojis, susijęs su sėkmėmis ir nesėkmėmis. Jo sėkmingumas paaiškės tik po daugelio ėjimų.

Savaitė...

(Atkelta iš 1-jo psl.)

Susijungę trys partijos

Gegužės 31 d. Vilniuje įvyko jungiamasis trijų sąjungų – Liberalų, Centro ir Moderniųjų krikščionių demokratų suvažiavimas, praneša ELTA/LGTIC. Naujoji politinė jėga, pavadinta Liberalų ir centro sąjunga, ketina per 2004-ųjų seimo rinkimus tapti valdančiąja dauguma, formuoti vyriausybę, sėkmingai pasirodyti Europarlamento rinkimuose. Partijos paskelbtas tikslas – "tautos suverenų galių išsaugojimas ir stiprinimas, Lietuvos konstitucijos nustatytas nepriklausomas demokratinis valdymas, tautos saugumas, tapatumas ir tęstinumas šiandien ir ateityje".

Skaičiuojama, kad ji turės apie 6,000 narių. Suvažiavime partijos pirmininku išrinktas Artūras Zuokas, vicepirmininkais – Eugenijus Gentvilas ir Kęstutis Glaveckas. Patvirtinta LCS programa, įstatai ir suformuota partijos taryba ir valdyba.

RSJ

ATA ANTANUI SUPRONUI

iškeliauvus amžinybėn, jo dukrai TAIDAI su šeima ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo gilią ir nuoširdžią užuojautą –

Londono lietuvių sporto klubas "Tauras"

PADĖKA

MYLIMAI MAMAI

ATA ALDONAI KUOLIENEI

2003 m. gegužės 16 d. iškeliauvus amžinybėn,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, ir visiems parapijos kunigams už maldas, šv. Mišias ir kun. E. Putrimui už palydėjimą į amžinojo poilsio vietą.

Ačiū visiems draugams ir pažįstamiems už mamos lankymą namuose ir ligoninėje, už paguodą, užuojautas, užprašytas šv. Mišias ir maldas prie karsto ir kapinėse. Dėkojame už dosnias aukas ir gražias gėles. Ačiū Daliai Viskontienei ir Danguolei Radtke už a.a. Aldonos išlydėjimą skirtas gražias giesmes ir muziką. Dėkojame karsto nešėjams Augiui ir Aidui Kuolams, Algiiui Kiaupai, Kęstuiui Skrupskeliui, Romui Puteriui ir Rimui Kuliavui. Nuširdi padėka M. Povilaitienei, D. Keršienei, I. Kai-rienei ir B. Palilionienei už aukų rinkimą, B. Stanulienai už skaniai paruoštus pietus ir visoms poniosioms už gardžius pyragus.

Didelis AČIŲ mūsų mielai draugei Linai Kulia-vienei už parodytą paslaugą ir meilę mūsų mamai jos ligos metu.

Liūdintys: Almis Kuolas, Audronė Skrupskelienė, brolis Algis Kiaupa su šeimomis, giminės Lietuvoje ir Amerikoje

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas
HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

615 Main Street East
Hamilton 528-6303
195 King Street West
Dundas 627-7452

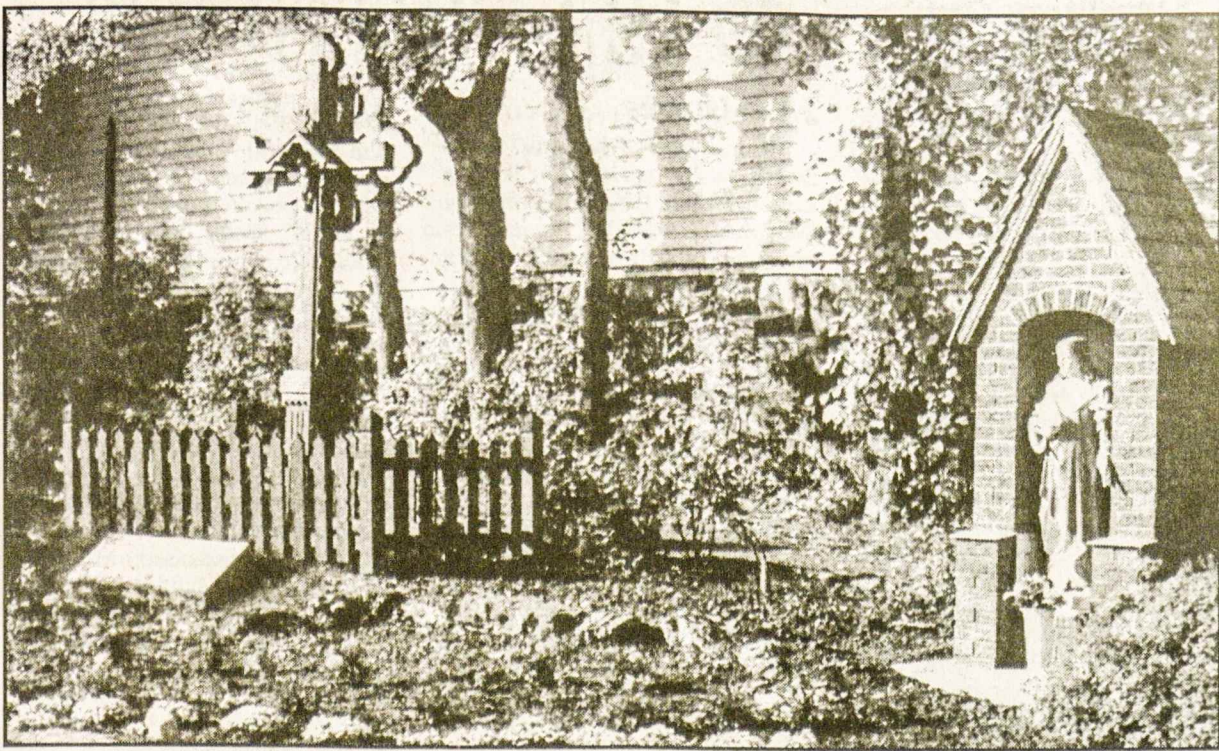
Alan D. Macdonald
Manager

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Lietuviškas kryžius ir šv. Kazimiero statula Carlin Grotto, Lanarkshire, Škotijoje Ntr. Iš "Lithuania Heritage"

Ei, praktikante... išvirk man kavos

Studentai praktikantai darbo įmonėse Lietuvoje ir užsieniuose

REDA ULINSKAITĖ

Dailininkė Rasa. Pagal studentų mainų programą stažavosi Prancūzijoje. Būsimą dailininkę metė mokslus Lietuvoje. Jau pusę metų ji studijuoja Paryžiuje. Lietuvaite tikisi, kad čia ji bus reikalinga.

Biologė Indrė. Išvyko stažuotis į Berlyną. Dabar jau pusę metų gamtos mokslų doktorantė dirba viename Vokietijos mokslinių tyrimų centre. Mergina džiaugiasi suteiktomis galimybėmis tęsti mokslinę veiklą. Savo ateities su Lietuva ji nesieja.

Informatikos mokslų specialistas Deividas. Po stažuotės Helsinkyje šiaulietį suviliojo viena informacinių technologijų firma. Darius dirba ir gyvena Helsinkyje. Iš Skandinavijos jis nebegrįš...

Šį sąrašą dar būtų galima tęsti. O kiekvieno universiteto studentų organizacijos gali išvardinti nemažus skaičius studentų, palikusių tėvynę... Nuogaštajama, kad atsivėrus Europos sąjungos sienoms, gausiai ir geriausi specialistai bus išviliojami į užsienį. Vakarų bendrovės dirbtį perspektyvius studentus vilioja ne tik geru uždarbiu, bet ir kitokiu požiūriu į jauną specialistą.

Vakarų darbdaviai stebisi lietuvių išprusimu

Šnekinti įvairių Lietuvos universitetų studentai vienbalsiai tikino, jog įsitvirtinti darbo rinkoje nėra lengva dėl priešiško darbdavių požiūrio. Bet gabesni studentai gal lengvai gali užsikabinti Vakarų Europoje. Pasinaudoję universitetų ar studentų organizacijų galimybėmis stažuotis vakariečių bendrovėse, lietuvičiai ten ir pasilieka.

Virginijus Šimkus daugiau nei porą mėnesių stažavosi vienoje Vokietijos firmoje. Ketvirtakursis Šiaulių universiteto studentas sakėsi iš karto sutikęs su pasiūlymu išvykti į stažuotę Bremeno mieste. "Pagalvojau, kodėl nepasinaudoti šia galimybe. Ir pasirodė neapsirikau. Kelias mėnesių, praleistų šioje Vokietijos bendrovėje man davė labai daug", – tvirtino Virginijus.

Šiauliečiui teko padirbėti firmoje, kuri prekiauja video-technika, foto aparatūra. Pasak jo, pirmą dieną atėjus į darbą jam neteko nuobodžiauti. Studentas buvo supažindintas su visais didžiulės firmos padaliniais. Tą pačią dieną jis gavo keletą smulkių užduočių. O jau sekantį dieną šios firmos darbuotojai jį laikė tikru kolega.

Lietuvinių kapinės Klaipėdos krašte – nykstantys senieji metaliniai kryžiai su lietuviškais įrašais. Čion ilsisi Dieveje Else Pamatat. Gim. 24 December 1826 mir. 9 Juli 1908

Nuotr. M. Purvino, 2003.V.

– Pas juos viskas labai gerai organizuota. Praktikantas, tik atėjęs dirbti, yra pristatomas visiems darbuotojams. O šie į naują žmogų žiūri kaip į lygiavertį partnerį. Visos Vokietijos firmos, sutinkančios priimti stažuotojus, dirba pagal susidarytą programą. Jau pirmą dieną žinojau, ką aš darysiu ir kur man teks dirbti. Kiekvieną savaitę dirbdavau vis kituose skyriuose. Dirbdamas pagal tokį planą aš galutinai susipažinau su šia bendrove. Taip dirbama galėtų būti ir Lietuvoje, – šnekėjo Virginijus.

Verslo administravimą studijuojantis Virginijus Šimkus pasakojo, kad netikėčiausia buvo tuomet, kai visą savaitę jis turėjo pavaduoti logistikos skyriaus viršininką.

– Buvau labai nustebitas. Kaip jie gali pasitikėti studentu? Aš, žinoma, sutikau pavaduoti išvykusį viršininką. Tačiau vis stebėdavau, kad su manimi elgiamasi labai mandagiai ir pagarbiai. O šios bendrovės senbuviai visuomet įdėmiai klausydavosi mano nuomonės, – teigė jis.

Virginijaus manymu, į užsienio šalis išvykę stažuotis Lietuvos studentai tarsi iš naujo atranda save.

– Užsienyje, jiems suteikiama didesnė galimybė. Ten nėra lietuviams įprastos nusistovėjusios nuostatos: "Tegul ateina tie praktikantai...". Net įmonėje aukščiausią rangą turintys vadovai nuosirdžiai bendrauja su praktikantais. Jie sako: "Susipažink su mūsų bendrove, jei kas neaišku klausk, nors ir šimtą kartų. Mes norime, kad tu perprastumei mūsų darbą". Pastebėjau, kad vokiečiai labai vertina jaunus stažuotojus. Per porą mėnesių vis girdėdavau: "Kaip gerai, kad pas mus atvykote. Jūs, jaunas žmogus, turite daug įdėjų...". Reiktų, kad šitaip elgtųsi ir mūsų darbdaviai. Nemažai vokiečių man sakė pastebėję, jog studentai iš Rytų Europos yra labiau išprusę nei vakariečiai, – kalbėjo Virginijus, su laukęs vokiečių pasiūlymo dirbti minėtoje firmoje. Kol kas šiaulietis nori pabaigti studijas, tačiau neatmeta galimybės šiuo pasiūlymu pasinaudoti.

Studentai vadinami Rytų lobiais

Šiaulietė Indrė, Vilniaus universitete studijavusi biologiją, taip pat savo ateitį jau susiejo su Vokietija.

– Viskas prasidėjo nuo išvykos į stažuotę Berlyne. Pamačiau, kad biologija nėra miręs mokslas, kaip Lietuvoje. Atliku-

si praktiką keliose firmose, net nedvejojama sutikau ten pasilikti. Vakariečiai labai vertina studentus iš Rytų Europos. Galima sakyti, kad mus netgi vilioja. Vienas profesorius, dėstydamas mums atvykėliams, vis juokauja: "Jūs rytų lobiai, mums būsite labai naudingi". Man buvo pasiūlytas darbas vienoje mokslinėje laboratorijoje bei galimybė tęsti studijas. Be to, gaunu ne šimto litų stipendiją. O ką man siūlo Lietuvoje? Nieko. Galimybės dirbti mokslinį darbą beveik nėra. Nėra gerų laboratorijų, ir mūsų žinios niekam nereikalingos. Kai pamačiau Vokietijos laboratorijas, supratau, kad turiu ten pasilikti. Teko atlikti praktiką keliose Lietuvos įstaigose. Ten buvo atostogos. Man labai dažnai sakydavo: "Ei, praktikante... išvirk man kavos". Taip visą mėnesį ir viriau kavą. Į praktikantą lietuvių darbdaviai žiūri kaip naštą, kurią nori nenori reikia priimti. Vakarų Europoje viskas kitaip. Ten yra daugiausia galimybių realizuoti save. Todėl ne nuostabu, jog išvažiavę stažuotis studentai pasilieka. Užėjęs į bet kokią Vokietijos bendrovę neišgirsi: "Nereikia mums studentų. Jums trūksta praktikos, žinių...". Kur mums jų įgyti? Jei ir toliau Lietuvos darbdaviai laikysis tokio požiūrio, iš mūsų valstybės išvyks daug gabių žmonių. Gal tik įstojus į Europos sąjungą, vietiniai darbdaviai supras, kodėl juos palieka patys gabiausi ir perspektyviausi žmonės, – dėstė Indrė.

Studentai nesijaučia įvertinti

Šiaulių universiteto tarptautinės ekonomistų ir vadybininkų sąjungos AIESEC vicepirmininkė Karina Rybakova patvirtino, jog žino studentų, po stažuotės užsienyje susižavėjusių tenyškių darbdavių pasiūlymais.

– Pirmiausia studentai susižavė vakariečių pagarba ir geru elgesiu atvykusiems praktikantams. Į atvykusį stažuotoją nėra žiūrima kaip į praktikantą, kuriam reikia tik rekomendacijos, o ne žinių. Jei atvykai stažuotis, esi mieliai sutinkamas ir vertinamas. Jie stengiasi pasinaudoti jauno žmogaus žiniomis. Tuo tarpu pas mus į jaunus žmones žiūrima labai atsainiai. Bendraujant su studentais, atliekančiais praktiką vietinėse įmonėse, dažnai tenka girdėti, kad darbdaviai jiems neduoda atsakingų darbų. Būsimos ekonomistės verda kavą, o vadybininkai atsakinėja į telefono skambučius. Darbdaviai savo nenorą priimti praktikantus į darbą motyvuoja baime, kad nenutekėtų jų firmos paslaptys. Jie teisūs, šita reikalą būtų galima kaip nors sutvarkyti, – svarsto Karina.

AIESEC narys Tomas Lizdenis mano, kad dėl neigiamo darbdavių požiūrio į jaunus darbuotojus yra kalti ir patys studentai.

– Neretai praktika yra atliekama tėvelių ir mamų darbavietėse arba tik sudaromas įspūdis, kad ji atliekama. Tačiau yra tokių darbdavių, kurie neslepia, kad nenori studentų, – sako T. Lizdenis.

Verslininkai studentus vadina tinginiais

Pakalbinti miesto verslininkai taip pat turėjo savo nuomonę apie studentus, ieškančius savo laimės svetur. Dauguma jų

(Nukelta į 4-tą psl.)

Nauja Ateitis

ANTANAS DUNDZILA

Pavadinime – žaidimas žodžiais, nes juk, savaime suprantama, kad ateitis savo esmėje negali būti sena. Tačiau "Ateitis" (jau didžiąja raide, kabutėse) gali būti visokia: ir nauja, ir sena, šviesi, tamsi, gera, prasta, daug ką ar mažai ką žadanti... Čia eis kalba apie Ateitininkų federacijos Lietuvoje dabar leidžiamą žurnalą *Ateitį*. Šis leidinys, bent nuo mano pradėto gauti 2001 m. rudens nr. 2/11, maloniai stebina savo turiniu, apipavidalinimu ir talentingu redagavimu. Stebina taip pat redakcijos kolektyvo jauni veidai, – koks čia sutelktas talentas! Tas kolektyvas didokas, tad čia suminėsiu tik paskutinių kelių metų redaktore: anksčiau redagavusią Emiliją Pundziūtę ir dabartinę Ievą Elzbutaitę.

Pirmu kart susidūrus su imponuojančiai atrodančia periodika, paprastai slypi klausimas: ar taip bus ir toliau? Dabar, kai jau turiu septynerius šauniai atrodančius numerius, galima apie juos viešai su užtautais pasididžiavimu kalbėti. Dabartinė *Ateitis* yra daugiau negu "savojo kiemelio" ateitininkijos žurnalas; tai yra džiuginantis pasiekimas visame lietuviškojo periodikos akiratyje.

Kaip žinia, savo turiniu bei specializacija periodika yra marga, kaip genys. Bet koks leidinys negali patenkinti visų – pvz., nuo į vaiko amžių įžengusių iki senatvės jau slegiamos skaitytojų. *Ateitis* pirmoje eilėje, manau, yra taikoma brestančiam, mokslo siekiančiam jaunimui, nuo 15 – 16 metų amžiaus iki studijų įpusėjimo, ar gal baimingo. Tačiau reikšminga, kad *Ateitis* savo pobūdžiu nelieka "užsidariusi" to amžiaus grupei! Žurnalą įdomu vartyti bei skaityti ir daug vyresniems, ir man pačiam – hmm... (čia atsikrenkščiau) – "garbaus amžiaus" sulaukusiam spaudos mėgėjui. Vyresnio amžiaus skaitytojas *Ateitį* nostalgikai vėl pamatys dešimtmėčių dešimtmėčiuose nutolusią savo jaunystę. Skaitydamas *Ateitį* jis ar ji gal net apgailestaus, kad "anais laikais" šitaip redaguojamo žurnalo nebuvo. (Pvz., Vokietijos pabėgėlių stovyklose, gimnazijos suoluose buvome pasmerkti keliems sausiesiems, didaktiškiems, sunkiai skaitomiems bei suprantamiems leidiniams, kaip T. Toth *Jaunuolio kovos*). Gi tarp studento ir garbaus amžininko

Mažo miestelio didelė istorija

"Viduklė" – daugelio autorių kūrinys

VIKTORAS ALEKNA

Pasakojama, kad viduramžiais kunigaikštis Kęstutis, keliaudamas iš Trakų į Palangą ar atgal, pasiekęs viduklę, apsišildavo pailsėti. Vėliau toje viduklėje apsidomavo ir Vytautas bei kiti, vykdami į vieną ar kitą pusę tardavosi apsigalvoti viduklėje, o ilgainiui tą žodį surimpino ir apsigalvotoji vietą ėmė vadinti Vidukle.

Viduklė pamažu išaugo į kaimelį, joje buvo pastatyta ir šventovė. Šiandien Viduklė – jau miestelis su šventove, paštu, vidurine mokykla, kurioje šiuo metu mokosi jau apie 500 mokinių, seniūnija. Šalia – greitis iš Vilniaus į Klaipėdą ar Palangą, netoli geležinkelis iš Radviliškio į Tauragę. Viduklė jau turi ilgą istoriją. Tik, rodos, nebuvo jos parašytos.

Štai 1946 m. sausį į Viduklę skiriamas naujas klebonas kun. Pranas Tuminas (g. 1990.XII.10 Šiaulių apskr., Joniškio valsč., Mielaičių kaime), kuriam teko čia gyventi tais metais, kai bolševikinė valdžia visokiems būdais skriaudė Lietuvos šventoves ir persekiojo tikinčiuosius. Per aštuoniolika klebonavimo metų Viduklėje daug tų skriaudų bei patyčių patyrė ir kun. Pranas Tuminas. Tačiau nepalūžo – rankų nenuleido, o dar parašė ir Viduklės parapijos istoriją. Šią istoriją jau Atgimimo laikais buvo maniusi išleisti Simono Stanevičiaus draugija poeto sukaktį minint. Bet tada, kai kam kilo mintis parašyti išsamią Viduklės istoriją. Imtasi darbo, sutelkta

• Tragiška mūsų istorija, kaip tragiškas teisybės susidūrimas su neteisybe, kuriame neteisybė laimi prieš teisybę vien dėlto, kad ana fiziškai galingesnė. DR. J. GIRNIUS

atsidūręs skaitytojas žurnale atras bent vieną kitą įvairovę ir pajus už save jaunesnėje kartoje šiuo metu plakančią pulsą. Tai irgi vertinga informacija. Vertinant žurnalo pedagoginį asmenybės ugdymo pobūdį, reikia teigti, kad tai gudriai redaguojamas spaudinys.

Vienas iš svarbiausių dabartinės *Ateities* bruožų – ji lengvai skaitoma ir patraukli, jaunatviškai apipavidalinama. Ji įtrauti, reaguojanti gyvenimu plaukiančioms reikšmėms. Štai, kelių "rimtų" straipsnių pavadinimų pavyzdžiai: *Prigimtis ar auklėjimas? Esė apie stereotipus, Būti krikščionimi visuomenėje, ar visuomenės krikščionimi? Gyvenimo turtai man, bet ne mano, Įvadas į 7 didžiųjų aistras, Meilės teorijos ir t.t.* Yra ir labai praktiškų rašinių, pvz.: *Ubagaujantys vaikai... Ar duoti jiems pinigų? Skautai pataria – paklauskime, Natūralioji kosmetika, Kaip išrinkti dovaną? Margučių marginimo simbolika ir kt.* Žurnale paprastai paskiriami keli puslapiai ateitininkų organizacijoms reikalingam, jaunimo (17 – 22 m. amžiaus) tarpe dažnai pravedama apklausa, paskutiniame puslapyje pasitaiko ir šmaikštaus humoro, ir "Aukšinių minčių" ("Tik paklydę suprantame, kad ėjom teisingu keliu..."). Kiekviename numeryje skaitytoją pasitinka sklandžiai parašyti, įdomūs vedamieji.

Rimtų straipsnių lygis, reikia pasakyti, kartais svyruoja. Jų pasitaiko ir geresnių, ir silpnesnių. Tačiau ypač jaunųjų autorių rašiniai yra dalykiški ir nuosirdūs. Visų straipsnių kalba, malonu pripažinti, bent barbarizmų vengimu pralenkia Lietuvos spaudos aplinką. Žurnalas įdomiai, talentingai iliustruojamas bei lauzomas. Bene vienintelis prieikiamas čia būtų vengti negatyvu spausdinamų puslapių – kur fonas tamsus, o raidės baltos; tokį tekstą yra sunkiau skaityti. Popierius kreidinis, spaudos darbas bei prieikiamas, ilius traciijos talentingai parinktos.

Amerikoje *Ateities* žurnalui atstovauja ir ekspedicijų tvarko Mečys Šilkaitis, 8889 Baywood Pk. Dr., Seminole, FL 33777, USA. Keista, kad žurnalo metrika apie žurnalo reikalus Amerikoje tvarkantį asmenį duomenų nėra, lyg skaitytojai Amerikoje leidėjui nerūpėtų. 2002 metais buvo išleisti keturi žurnalo numeriai, kiekvienas po 42 – 44 psl. Jais visais tikrai buvo galima džiaugtis.

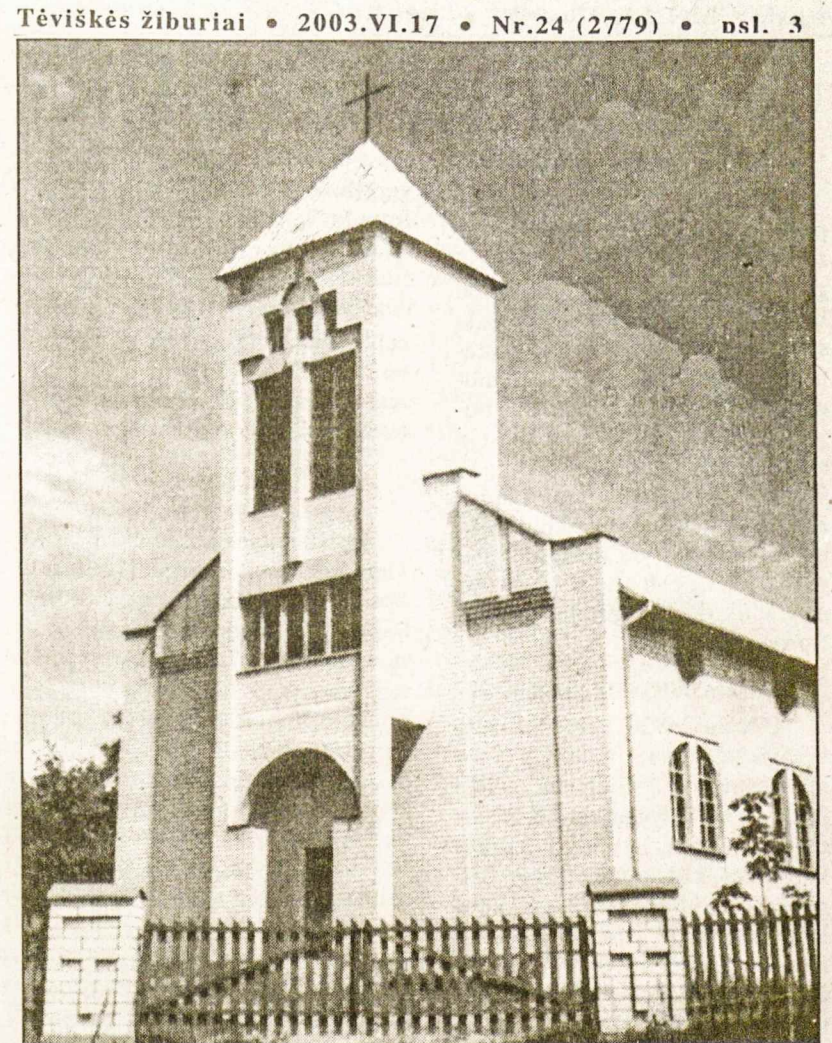
didžiulis būrys talkininkų, kilusių iš Viduklės ir iš kitur, buvo sudaryta ir 2003 metų pradžioje išspausdinta.

Kovo 2 d. į Viduklę suvažiuo daug svečių iš Kauno ir net iš Vilniaus. O Viduklės vidurinės mokyklos salėje ant stalų, suolų gulėjo šimtai plytų – storų storiųjų knygų (1136 psl.) su užrašu "Viduklė". Šią knygą rašė beveik penkios dešimtys autorių: istorikų, muziejininkų, literatų, kunigų, kraštotyrininkų, kurie pasakojo Viduklės istoriją ir archeologiją, geografiją ir gyventojus, architektūrą ir šventoves, mokyklas ir dvarus, nušvietę etnokultūrą ir pagaliau vidukliškį žymesniuosius žmones. Visoje knygoje pilna nuotraukų, piešinių, įvairių lentelių, schemų.

Šios knygos parašymu bei išleidimu rūpinosi Simono Stanevičiaus draugija, susibūrusi 1989 m., o tos draugijos seniūno pavaduotojas Antanas Pocius daugiausia pasistengė, kad ši knyga būtų tinkamai parengta ir išspausdinta. Vyriausiojo knygos tvarkytoju buvo prof. Juozas Girdzijauskas, bet visą juodąjį darbą atliko Antanas Pocius, pats vidukliškis, nors šiuo metu ir gyvena ne savo gimtinėje Vagniškių kaime, o netoli Kauno.

Vidukliškiai, išleidami šią knygą, sukurė gražų paminklą savo žemei, savo protėviams, savo vaikams, ir kunigui Pranui Tuminiui, davusiam pradžią Viduklės istorijai.

"Viduklės" istorija – ne vienintelė tokio pobūdžio knyga. Šiuo metu išleista jau daug knygų, pasakojančių apie įvairias Lietuvos vietoves. Rengiamos ir naujos knygos, siekiama, kad kuo daugiau Lietuvos valstijų, parapijų, net kaimų turėtų savo spausdintas istorijas.

Kaišiadorių vyskupijos Ryliškių Šv. Monikos šventovė, pastatyta prieš dešimt metų vietoj sunaikintosios karo metu

Kai ir tėvai tampa mokytojais

Alytaus rajono pedagogai, žinodami didelę mokyklos ir tėvų bendradarbiavimo svarbą mokinių mokymo ir ugdymo procese, ir norėdami, kad abipusis ryšys būtų efektyvesnis, ieško naujų, patrauklesnių darbo formų tėvams priartinti prie mokyklų. Rajono mokyklos, dirbdamos toje srityje ir pasiekusios gerų rezultatų, dalijasi patirtimi.

Kumelių pagrindinėje mokykloje, stiprinant mokyklos ir tėvų bendradarbiavimą, diegiama darbo formų įvairovė. Bendri visos mokyklos moksliečių susirinkimai vyksta gražiais vaikų darbais papuoštoje patalpoje. Pakilią nuotaiką sukuria ugdyminei meninė programėlė. Prieš renginį tėvai turi progos pabuvoti atvirose pamokose. Kartu rengiamas ir tėvų švietimas. Atvyksta autoriai: gydytojai, psichologai ir kt.

Naudingi klasės tėvų susirinkimai. Jų metu tėvai gauna išsamią informaciją apie savo vaikus. Pradinių klasių mokytojų rengia bendrus klases tėvų ir vaikų susirinkimus. Mažiesiems tokia šventė labai patinka, nes turi progos tėvams pasirodyti šokdami, dainuodami, žaisdami, išdėliodami kūrybinius darbelius. Tėvai supranta, koks vaikai reikšmingas jų dėmesys. Minėtų klasių pedagogės ryžosi pakviesti kai kuriuos tėvus tapti ir ugdymo proceso talkininkais.

Mokyk. I. Akulavičienės paraginta Dariaus mamytė mokė vaikus nėrimo, siuvimo pamokėlę vedė Jonuko mama. Praktišką pirmąją pagalbą nukentėjusiam teikti mokė Igno mamytė. "Kelyje būk atsargus" – Igno tėvelis. Išvykoje prie Dusios buvo smagu visiems. Dariaus mama vadovavo kompozicijos "Dusios ežero stebuklai", o Laurynos mamytė surengė dailės pamokėlę.

Pedagogės T. Kruglienės pakviestos mamos buvo pasaulio pažinimo pamokų mokytojos. Pamoką "Adresas" vedė laiškanešė Lauros mama, o

Knygų rėškla "SAMOGITIA" meniškai įrašė knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

"Mano šeima" – Aivaro. Darbų pamoką "Kad namuose būtų jauku ir gera" – Brigitos.

Pradinių klasių mokyk. R. Žekienė, parengusi papildomo ugdymo programą "Seneli, pasek man pasaką", su visa klase lankėsi šeimose. Vaikai klausėsi senelių poringių, domėjosi tautosaka, išmoko pasakų, mišlų.

Mokyk. R. Kukalienės ugdyminei, svečiuodamiesi Laimutės šeimose, matė audžiančią lovatieses mergaitės močiutę, o Mindaugo namuose – verpiančią senelę.

Šioje mokykloje be tėvų dalyvavimo nepračina jokie šventiniai renginiai, susitikimai. Pedagogės I. Akulavičienė ir J. Andriuskevičienė laimingos sulaukusios paramos iš tėvų įgyvendinti projektus: "Paukštis", "Didžioji arklis knyga". Čia aktyvumu pasižymėjo tėčiai. Projekto pristatyme dalyvavo mokinių šeimos. O Peršikininkų kaimo televizija parodė vaizduojant *Bėk, žirgeli, bėk*. Prie minėto projekto daug prisidėjo J. Akulavičius, A. Andriuskevičius, V. Pocičius, S. Zubrus, kalvis V. Gocenta.

Tėvai, aktyvūs projekto "Trikampis" rėmėjai, padėjo vaikams surengti mugę – ekonomikos pamoką. Dalyvavo pristatymo sekmą projekto "Gimtoji kaimo vertybių reikšmė kuriant pasaulį", "Močiutės dainuoja", pasakojimų rinkinio "Kalbink senolį, kol sveikas ir smagus", albumų "Mūsų kryžiai", "Darbščiosios rankos", "Čia mes gyvename".

Dabar rengiamas naujas projektas "Kuriamė ir žaidžiame įmonę" jį vykdyti padės Luko tėvelis ir Arnoldo močiutė. Mokykla, rūpindamasi ir tėvų švietimu, kad jie neatsilikytų nuo informacinės visuomenės reikalavimų, surengė jiems kompiuterio kursų, kuriams vadovavo mokyklos direktorė A. Benčevičienė ir informatikos mokytoja E. Surdokienė. Kursus lankė 12 tėvelių.

Kumelių pagrindinės mokyklos pedagogai tikina, kad tik nuo jų priklauso, ar taps tėvai rėmėjais, ar ne. Darbas su tėvais šioje mokykloje niekada neišslysta iš mokyklos vadovų dir. Aldonos Benčevičienės ir pavad. Ramutės Plitninkienės akiračio.

Antanina Urmanavičienė

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
tel. 416-889-5531

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!

Remkime per Kanados lietuvių fondą!

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą
testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

LAISVOJE TĖVYNĖJE

APSAUGOTAS AKMUO

Palangos Gintaro muziejuje pagerinus apsaugos sistemą, vėl rodomas Saulės akmuo. Apsaugos pagerinimui išleista 100,000 litų, sašėse sumontuotos vaizdo stebėjimo kameros, visame pastate įrengti judesio, vitrinos – smūgio davikliai. Gintaro gabalas buvo pavogtas praėjusių metų rugsėjo mėnesį, bet sugrąžintas prisipažinus 21 metų kaltininkui Laurui Zavadskui. Saulės akmeniui vadinamas gintaras yra unikalus savo svoriu – 3 kg 698 gr. Už jį sunkesni yra tik du kiti gintaro gabalai Europoje, rašo ELTA.

DIDŽIAUSIOS PRATYBOS

Birželio 9-20 d.d. Rukloje vyks šeštosios tarptautinės karinės pratybos "Gintarinė viltis 2003". Jose dalyvaus kariai iš Lietuvos, Danijos, Estijos, Jungtinės karalystės, Latvijos, Lenkijos, Kanados, Suomijos ir Vokietijos. Krašto apsaugos ministerijos žiniomis, pratybose dalyvaus apie 2000 karių ir civilių, iš viso Lietuvos karių – 1200. Tai didžiausios karinės pratybos Lietuvoje po jos pakvietimo į ŠAS (NATO) ir didžiausios šiais metais Baltijos valstybėse. Jose Lietuvos kariuomenė demonstruoja valstybės pasirengimą dalyvauti bendrose misijose su ŠAS valstybių kariuomenėmis. Saugomos pajėgų kariai treniruosis vykdyti krizių uždavinius pagal ŠAS reikalavimus tarptautinių pajėgų sudėtyje. Vienas iš pagrindinių tikslų – mokytis ŠAS veiklos planavimo bei įgyvendinimo proceso krizių atvejais.

TARĖSI APIE KORUPCIJĄ

Europos tarybos ir Lietuvos užsienio reikalų ministerijos iniciatyva Vilniuje birželio 10-11 d.d. buvo surengtas Europos organizacijų susitikimas, skirtas kovai su korupcija bei organizuotu nusikalstamumu. Jame dalyvavo Europos tarybos, Europos komisijos, Baltijos jūros valstybių tarybos, Baltijos ministerijų tarybos, Vidurio Europos iniciatyvos, Šiaurės tarybos, Dunojaus bendradarbiavimo grupės, Pietryčių Europos bendradarbiavimo grupės, Vysegrado grupės, Nepriklausomų valstybių sandraugos ir kitų organizacijų atstovai bei ET žinovai, dirbantys korupcijos ir organizuoto nusikalstamumo srityse. Vyko veiklos pranešimai, pasitarimai dėl teisinių standartų kūrimo ir bendrų ateities veiksmų įgyvendinimo.

ŠVENTĖ PALANGOJE

Birželio 6-8 d.d. Palangoje vyko ne tik sezono atidarymo, bet ir Palangos įsteigimo 750 metų jubiliejaus šventė. Buvo surengta fotografijų paroda "Palangos fotoklubas 750", atidengtas paminklas pirmajam Palangos burmistrai dr. Jonui Šliūpiui Vytauto

gatvėje. Vyko koncertai, teniso varžybos, paplūdimio tinklinio ir futbolo varžybos, menininkų bei teatro pasirodymai. Viduramžiais buvusi svarbus prekybos ir ikirikščioniško tikėjimo kulto centras, Palanga pirmą kartą buvo paminėta 1253 m. Vasaros metu šiame pajūrio mieste apsilanko keli milijonai žmonių.

VADOVAUS ENERGETIKOS TARYBAI

Parlamentarė Kazimiera Prunskienė išrinkta Energetikos tarybos vadove. Tai specialistų, mokslininkų ir vartotojų interesams atstovaujančių organizacijų atstovų vienijanti taryba, veikianti prie prezidento ir sudaryta iš 13 narių. Ji siekia telkti specialistų pastangas sprendžiant energetikos problemas, formuoti energetikos politiką, kad būtų užtikrintas aprūpinimas energija visų naudai ir orientuojamasi į Europos bei pasaulio energetikos politikos kryptis, rašo ELTA/LGTC. Taryba taip pat numato teikti pasiūlymus dėl energetikos plėtros ir struktūrinių pokyčių strategijos formavimo ir įgyvendinimo. K. Prunskienės pavaduotojas – buvęs energetikos ministeris prof. Leonas Ašmantas.

TIRIA CHEMINĘ TARŠĄ

Vilniuje birželio 1 d. prasidėjo pirmą kartą Rytų Europoje surengtas 11-tasis tarptautinis ekotoksikologų simpoziumas. Šioje srityje besidarbuojantys Lietuvos mokslininkai simpoziume kalbėjo apie genotoksiškumo studijas Baltijos ir Šiaurės jūrose. Buvo perskaityta per 50 pranešimų. Pateikti naujausi moksliniai tyrimai stengiantis išspręsti globalinę problemą – kaip vertinti cheminės taršos nuodingumą įvairioms gyvyssios sistemos grandims. Ekotoksikologai renka šias dvi metus įvairiose pasaulio valstybėse aptarti tos srities naujovės. Kaip rašo ELTA/LGTC, suvažiavime dalyvavo mokslininkai iš 25 valstybių.

PALAIDOTI PRANCŪZŲ KARIAI

Palaiškai Napoleono kariuomenės karių, 1812 m. savo žygiu baigusiu Lietuvoje, buvo aptikti 2001 m. rudenį Vilniuje, vadina mame Šiaurės miestelyje. Archeologiniai tyrimai rodo, kad čia žuvo apie 3,000 daugiatautės kariuomenės karių, mirusių nuo žaizdų, ligų, višiško išsekimo, rašo ELTA/LGTC. Iš viso Vilniuje ir jo apylinkėse jų gali būti iki 80,000. Astratų palaiškai palaidoti Antakalnio kapinėse. Birželio 1 d. prie naujai supulto jų bendro kapo-paminklo įvyko žuvusiųjų pagerbimo iškilms. Palaiminimo maldą perskaitė ir kapą pašventino Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas Juozas Gražulis ir Naujamiesčio klebonas Algirdas Daukyns. Grojo Geležinio vilko brigados Garbės sargybos orkestras. Iškilms dalyvavo seimo pirmininkas, krašto apsaugos ministeris, užsienio valstybių ambasadoriai ir kiti aukšti pareigūnai. RSJ

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angėlė Salvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavieta: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEIAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIŠYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLIAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ RANKIŲ

LIGONIUS PRIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL. 905 648-9176

Kanados lietuvių veikėjai Baltiečių vakare Otavoje gegužės 28 d. (iš k.): Juozas Piečaitis, "TŽ" red. Ramūnė Jonaitienė, Ona Stanevičiūtė, estų bendruomenės pirm. Avo Kittask, Vida Stanevičienė (KLB vicepirm. švietimui), KLB pirm. Rūta Žilinskienė, PLJS pirm. Matas Stanevičius
Nuotr. A. Stanevičius

XXVI Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose š.m. gegužės 28 d. kalbėtojų klausosi: (II iš k.) KLB pirm. Rūta Žilinskienė, Saulė Kimsa, vakaro programos vadovė Andrėja Gutauskaitė, parlamentarė Sarmite Bulte
Nuotr. R. Jonaitienė

Atviri pasakojimai

Izidorius Ignatavičius "Šėtono pauksmėje ir pomirtinis krovynys"

Įvairiaformę ir gana gausią atsiminimų literatūrą, leidžiamą Lietuvoje, savo stambia 368 psl. knyga, pavadinta *Šėtono pauksmėje ir pomirtinis krovynys*, papildė Izidorius Ignatavičius, dramaturgas, prozininkas, spaudos darbuotojas, išleisdingas keltų kurovų, tik išėjioje mažiau žinomas.

Ta jo "šėtoniška pauksmė" neseniai pasiekė *Tėviškės žiburių* redakciją prašant atsilipti. Pirmiausia – ačiū. Jau prologą skaitydamas pajunti, kad brendi į tankumą, kur daug žiedų, kvapų ir šiurienų. Taipgi ir dyglių. Reikia ir gėrėtis, ir saugotis. Ir taip nuo pradžios iki pabaigos – jokios aikštelės, nuo kurios galima būtų matyti, kas toliau.

Į vaiko, paskui jaunuolio, galop jau šeimą sukūrusio atsiminimų, kuriuos autorius sordria kalba labai smulkmeniškai dėsto, staiga įsiterpia koks kitas pasakojimas apie pitą žmogų, įvykį ar vietą. Staiga dėstymas pavirsta laišku, kreipiniu, o kai kurios vietos papildomos lengvai skaitomais eilėrašciais. Sutopi ir mąstai apie jauną žmogų tremtinį, kuriame Stalino įsakymas nužmoginimo laikotarpis, jį atpasakojant dar vis stipriai laikosi galvoje, širdyje ir visose

juslėse. Gal dėl to neišvengta, ar nenorėta išvengti, iki nuogumo atskleidžiamų nešvankybų, kad vaizdas būtų natūralesnis.

Okupacijų gniuždomas, višaip tremties sąlygų bandomas, pamaldžios patriotės motinos auklėtas jaunuolis-autorius savo atsiminimų paveikslui negaili sutirštintų spalvų, pasakojia taip, tarsi kai kuriom akimirkom žiūrėtų pro rakto skyklę, nustebe, net susigylėtų ką pamatęs. Šitaip atskleidžiamas gyvenimas, kuriame iš tikrųjų visko būna...

Autorius pasakoja apie savo vaikystę, tėvus, gimes, apibūdina žmonių charakterius laisvai ir įtaigiai. O antroji knygos dalis *Pomirtinis krovynys* savo originalumu ir įtikinančia apybraiža – nepakartojama istorija, kaip po daugelio metų autorius ryžosi vykti į Sibirą, ten atkasti mirusios motinos kaulus, parvežti juos į Lietuvą ir palaidoti.

Knyga redagavo Algimantas Antanavičius, išleido ir spausdino 2003 metais Vilniuje UAB "Petro ofsetas", Žalgirio 90, LT 2005 Vilnius. Metrikoje po knygos pavadinimu nurodymas, kad tai apysakos, perša prieclaidą, jog atsiminimų pasakojimas gali būti perptas nuo tikrovės atšokusiais kūrybiniais vaizdiniais.
Č. Senkevičius

BPL Import/Export
SIUNTINIAI | LIETUVA

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650--

Ei, praktikante... išvirk man kavos

(Atkelta 3-čio psl.)

sakė sveikinantis jaunus žmones, kuriems darbus pasiūlo vakarietiškos bendrovės, tačiau galvojęs, kad šitaip pasiseka tik patiems gabiausiems.
– Nebepriima praktikantų

PADĖKA

90 METŲ AMŽIAUS PROGA

Visagali Dieve, dėkoju Tau, kad leidai man be didesnių vargų, nelaimių, ligų, skausmų ir lazdu sulaukti 90 metų amžiaus. Aš prašau, padėk man ir toliau būti tokiu.

Mano gili padėka Vasagos Gerojo Ganytojo misijos moterų būreliui, jo pirmininkei Aldonai Vaškevičienėi, jos visoms padėjėjoms, sūnui Juozui ir šeimai už sukurto tokių gražių ir mielą mano 90 metų amžiaus pagerbimą ir labai puikias vaišes. Jūsų visų deka, iš arti ir toli, buvo pripildyta salė svečių. Aš tik dabar pamačiau, kad dar turiu tiek daug draugų. Dėkoju visiems, kurie sveikino mane žodžiu, raštu ir priedo įteikė dovaną, kuri, pasitaikius liūdnesei valandai, pralinksmins mane. Dėkoju visiems už pasakytas gražias pritaikytas šiai progai kalbas – Adolfui Sekoniui, Bob Hutchison, klebonui prelatui J. Staškevičiui, vaikitei Alenai, Aldonai Lap ir "Bočių" choro vadovui Algiiui Ulbinui už ilgesnę gražią kalbą ir linkėjimus gyventi man ligi 100 metų. Dėkoju savo ilgamečiui draugui Adomui Grigoniui, negalėjusiam atvykti į šitą mano pagerbimą, bet pasveikinusiame raštu. Ačiū Romui Didai, kad jis man jau beveik einant namo, labai sumaniai prikalbino ateiti į salę. Dėkoju linksmiesiems broliams Algiiui Ulbinui ir Aleksui Kusinskiui, padavinavusius keltą labai gražių dainų priitarant akordeonui. Besiklausydamas gražios muzikos, pasijutau, lyg nebūčiau 90-metis, ir palikęs kėdę, pašokdinai pusę užtino ponį. Ačiū joms. Ačiū Marytei Vaitiekienėi už gražius sveikinimus ir linkėjimus telefonu. Ačiū ir tiems, kurie artėjant man prie 90 metų, davė man dvejim metim leidimą vairuoti automobilį.

Mieli Vasagos Gerojo Ganytojo misijos parapijiečiai ir apylinkės gyventojai, kol aš būsiu toks, koks dabar esu, pasižadau ir toliau su Jumis visais – kartu dirbti, kartu dainuoti, kartu šokti ir atsiradus reikalui kartu liūdėti.

Ačiū Jums visiems –

Adolfas Kanapka,
Wasaga Beach, Ont., 2003.V.29

Hamilton, Ont.

HAMILTONO LIETUVIAI vėl pradeda rengti gegužines savo sodijoje, kurios savininkai ir tvarkytojai yra medžiotojai-meškeriojai, savo klubą pavadinę Giedraičio vardu. Vasaros sekmadieniais ten vyksta įvairių lietuvių organizacijų renginiai, kurių metu yra proga susitikti su draugais, visiems pabendrauti. Šaliai savo gegužinę rengia birželio 22 d. ir visus kviečia dalyvauti. Bus pagerbti visi Jonai ir Jonės, nes renginys pavadintas Joninių gegužine. J.K.

A. A. STEPONIS ŠETKUI mirus, užjausdami sūnų Marijų, giminės ir artimūsios, "Tėvynės sąjunga" aukėjo: \$50 – E. Kronienė; \$40 – R. E. Jasinskai; \$20 – E. J. Būbniui, D. L. Gutauskai, M. L. Paškai, L. J. Stungevičiui, A. Zurbickas.

Delhi-Tillsonburg, Ont.

KLKM DRAUGIJOS Delhi skyriaus valdybos posėdis įvyko balandžio 10 d. D. Norkienės namuose. Aptarus dr. jos reikalus, šeiminišk visus pavaišino užkandžiais ir kavute.

MOTINOS DIENA buvo švenčiama gegužės 3 d. Mišias už gyvas ir mirusias draugijos nares bei rėmėjas aukėjo prel. J. Staškevičius. Aukos nešė vaikučiai Samuelis ir Stefanija Ratavičiai ir Alina Comeau. Parapijos choro giedojimui vargonais pritarė Jordan Comeau. Po pamaldų visų laukė tulpių žiedais išpuosta parapijos salė. KLKM dr. jos skyriaus pirm. B. Dirsiene pasveikino visus susirinkusius, o moteris dar ir su Motinos diena, ir pakvietė prel. J. Staškevičių sukalbėti maldą. Po to pakvietė S. Pargauskaitę vadovauti programai. Ją atliko parapijos mažiųjų. Šventė baigėsi moterų suneštomis vaišėmis.

APIE KANADOS LIETUVIŲ FONDO veiklą gegužės 17 d. po pamaldų parapijos salėje kalbėjo į apylinkę atvykęs fondo valdybos pirmininkas A. Nausėdas. Jis taip pat atsakė į klausimus ir KLB apyl. pirmininkei T. Pargauskienei įteikė \$500 čekį. Apyl. valdyba nuosirdžiai dėkoja KL fondui už suteiktą paramą lietuviškai veiklai.

Tą pačią dieną, iš Toronto atvykęs būęs parapijietis K. Ratavičius šventė savo gimtadienį. Čia susirinkusio jo šeima visus pavaišino, o dalyviai sugiedojo "Ilgiausių metų".

PO DAUGELIO METŲ PERTRAUKOS šventė pas mus retai bepasitaikančia švente. Gegužės 31 d., 3 v.p.p. Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje Mišiių metu lietuvių Jordan Comeau priėmė Pirmąją Komuniją. Ši diena buvo džiaugsminga ne tik jos šeimai, bet ir visiems gausiai susirinkusiems. Mišias aukėjo prel. J. Staškevičius, dalyvavo ir kun. Vyta. Staškevičius. Aukos atnešė Jordanas sesutė Alina ir pusbrolis Pranas Pargauskas. Parapijos salėje prel. J. Staškevičiui sukalbėjus maldą, vyko šventiniai pietūs. Jų metu lietuvių bendruomenė ir krikšto tėvai palinkėjo Jordanai išlikti stipriai ir pavyzdingai tikėjime ir tautiskume.

APYLINKĖS LIETUVIŲ JORDAN ir Alina Comeau, dainuojančios Anapolio vaikų chorėlyje "Gintarėliai" (vad. D. Grigutienė), vyksta į Lietuvą dalyvauti Vilniuje vyksiančioje Dainų šventėje. Mergaitės dėkoja hamiltonietei D. Garbūnienei už \$50 auką, mažinančią jų kelionės išlaidas.

KLB APYLINKĖS VALDYBA birželio 4 d. A. Klemienės namuose aptarė numatytus darbus. Posėdžiui pasibaigus, šeiminišk visus pakvietė prie vaišių stalo. T.P.

todėl, kad jie mano įmonėje yra papildoma našta. Ateina mergelės lakuotais nagais ir net kompiuterio nemoka įsijungti. Mes neturime laiko juos mokytį. Čia universiteto darbas. Teko pastebėti, jog labai dažnai studentai net nesiorientuoja dabartinėje ekonominėje situacijoje. Jie neskaityto verslo spaudos, nesinaudoja internetu... O nori uždirbti tūkstančius. Tinginiai. Tokie nebus reikalingi ir Vakarų Europoje. Nebent brąškes rąvėti tik. Tačiau neteigių, kad visi tokie. Yra labai gabių žmonių, kurie Lietuvoje neužsibūna. Man džiugu girdėti, kad jauni žmonės išvyksta. Gal tuomet mūsų valdžia susiprotės, ką reikia daryti, – kalbėjo nepanoręs būti tapatinamas vienos miesto įmonės savininkas Darius. Dar vienas miesto verslininkas tvirtino: mieliai ir savo bendrovę priimtų keltą praktikantų.

– Tai, kad jie į praktiką žiūrėti labai atmetiniai. Lygiai taip pat atmetiniai už vidurinę mokyklą žiūrėdavau ir privalomai visuomenei naudingą darbą. Nenori jie dirbti. Kodėl? Pirmiausia, jauni žmonės dar neišmoko pasitikėti savimi, jie nežino elementarios bendravimo kultūros. Manau, aukštosios mokyklos turėtų gerai juos išmokyti perprasti vietinę rinką, o ne liepti skaityti storus marketingo vadovėlius, – sakė Vidmantas P.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA valstybės

Kun. Vitas Mikolaitis, buvęs Šv. Kryžiaus parapijos Čikagoje klebonas, nuo 1981 m. dirbuojantis Švė. Mergelės Marijos gimimo lietuvių parapijoje Marquette Park rajone Čikagoje, š.m. gegužės 4, sekmadienį, šioje šventovėje Mišiių metu paminėjo savo 60 metų kūrybos sukaktį. Jo pagerbti susirinko ne tik šios parapijos nariai, bet buvo atvykusių ir iš kitų parapijų. Po pamaldų parapijos salėje su sukaštutininku vyko pabendravimas. V. Mikolaitis gimė 1919 m. lapkričio 3 d. Čikagoje. Jis buvo pakrikštytas, priėmė Pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimo sakramentą Šv. Kryžiaus šventovėje. Baigęs pradžios mokyklą įstojo į parengiamąją Quigley kunigų seminariją ir ją 1937 m. baigęs pradėjo studijuoti St. Mary of the Lake kunigų seminarijoje. Be to, įsigijo menų bakalauro ir magistro laipsnius. Kunigų jį 1943 m. įšventino arkivyskupas Samuel Storch Mundelein koplyčioje.

Naujasis kunigas darbavosi lietuvių ir nelietuvių parapijose, taipogi vikaraudamas Nekalto Prasiidėjimo parapijoje dėstė ir Quigley kunigų seminarijoje iki 1971 m. Tuo metu neakivaizdinio būdu tęsė studijas Lojolos universitete, įsigijo istorijos magistro laipsnį. 1971-1981 m. klebonavo Šv. Kryžiaus parapijoje, 1966-1990 metais buvo Šv. Kazimiero seserų kapelionas, o nuo 1981 m. kunigaupia Švė. Mergelės Marijos gimimo lietuvių parapijoje. Kun. V. Mikolaitis pasižymi savo išsamiais pamokslais ir, būdamas jau garbingo amžiaus, atlieka parapijiečiams daug patarnavimų, yra ilgiausiai šioje parapijoje dirbantis kunigas. Parapijiečiai savo mielam kunigui linki dar daug sėkmingų ir sveikų metų.

(Draugas, 2003, 87 nr.)

Gudija

Lietuvos ambasadoje Minske š.m. balandžio 24 d. buvo surengtos neseniai išleistas knygos *Lietuviška poezija* suktuvės. Joje lietuvių ir gudų kalbomis pateikti 20 lietuvių poetų 70 eilėraščių. Renginyje dalyvavo Gudijos lietuvių bendruomenės atstovai ir svečiai iš Lietuvos. Knygą *Lietuvių poezija* sudarė V. Tarnauskaitė, D. Palsauskienė, E. Prancutė ir J. Ramoškienė. Į gudų kalbą vertimus atliko E. Ackalinas, O. Ipatova ir M. Skobla, iliustravo I. Stanevičiūtė. Knygos leidimą parėmė: Lietuvos ambasada Minske, Tautinių mažumų ir išvyvijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės, Gudijos valstybinis religijų ir tautybių prie Ministerijų tarybos komitetas, Lietuvos bendrovė "Marijampolės statyba". Išleido Lietuvių kultūros, švietimo ir informacijos centras Minske. Renginyje eilėraščių lietuvių kalba skaitė poetės B. Marcinkevičiūtė ir E. Prancutė, o išverstus į gudų kalbą – Minsko jaunimo teatro aktorai.

(Lietuvių gados, 2003 m., 5 nr.)

Britanija

Šv. Kazimiero parapijos Londone komiteto ilgametis pirmininkas ir veiklus lietuvių bendruomenės darbuotojas Stasys Kasparas apdovanotas popiežiaus Jono Pauliaus II ordinu "Pro Ecclesia et Pontifice", kuris jam buvo įteiktas per pamaldas Šv. Kazimiero šventovėje, švenčiant šios parapijos 101-tąją sukaktį. St. Kasparas gimė Vaiduvoje, Žemaitijoje, kurią paliko

1944 m., pasitraukdamas į Vokietiją. Iš čia 1947 m. išvyko į Angliją ūkio darbams. Atleistas iš šių darbų kurį laiką gyveno Nottinghamame, o 1952 m. persikėlė į Londoną. Čia gavo darbą "Tate and Lyle Sugar" bendrovėje, kurioje darbavosi 31-rius metus. Londone St. Kasparas su Angelika Landauskaite sukurė šeimą ir išaugino sūnų Bernardą Laimutį. St. Kasparas įsijungė į lietuvišką veiklą: išrinktas į Šv. Kazimiero parapijos komitetą, tapo jo vicepirmininku ir po dvejų metų pirmininku. Per ilgus pirmininkavimo metus jam teko darbuotis su šiais parapijos klebonais ir kitais kunigais: A. Kazlauskas, MIC, P. Daukniū, dr. S. Matuliu, MIC, dr. J. Sakevičiūni, MIC, J. Budzeika, J. Vilūčiū, R. Repšiu ir dabar P. Tverijonui. Teko taipgi parapijos reikalus bendradarbiauti su vyskupais: Pr. Braziu, A. Deksnui, P. Baltakiu, OFM. St. Kasparas priklauso ateitininkų organizacijai. Kurį laiką buvo Anglijos ateitininkų vietininkijos pirmininku. Šalia Šv. Kazimiero parapijos veikia sporto socialinis klubas, kurio valdyboje St. Kasparas yra įvairias pareigas, o šiuo metu yra jo pirmininkas ir turto "Trust" patikėtinis. Jis taipgi dalyvavo Lietuvos rezistencinės organizacijos veikloje, būdamas centrinėje valdyboje ir Londono skyriaus pirmininku. Didž. Britanijos lietuvių sąjunga ejo įvairias pareigas, o 1973 m. vykusiame Pasaulio lietuvių seime Toronte, Kanadoje, atstovavo Britanijos lietuvių bendruomenei, taipgi ne vieną kartą yra dalyvavęs Kanados lietuvių dainų šventėse. Jis taip pat ilgametis *Tėviškės žiburių* korespondentas. 1969 m. atstovavo išėjusios ateitininkams "Pax Romana" kongrese Digby Hall Londone. Dalyvauja "Amnesty International", britų sekcijoje. (Britanijos lietuvių balsas, 2003 m., 5 nr.)

Australija

A. a. Leonas Povilas Gerulaitis, 79 metų amžiaus, mirė š.m. balandžio 19 d. Adelaidėje. Velionis gimė 1924 m. kovo 22 d. Aštriosios Kiršnos dvare, Rudaminos valsčiu, Seinų apskr. Pradžios mokyklą baigė Baisogaloje, toliau mokėsi Marijampolės gimnazijoje, o baigė Kėdainiuose. Baigiantis karui pasitraukęs į Vokietiją. Münsterio universitete studijavo ekonomiką. 1949 m. atvyko į Australiją. Čia jis studijavo buhalteriją, įsigydamas šios srities diplomą. Darbavosi statybos bendrovėse. Šeimą sukurė 1964 m. Visą laiką buvo veiklus lietuvių bendruomenės narys. Dar Lietuvoje dainavo chore, vaidino mėgėjų teatre. Adelaidėje įsijungė į lietuvių chorą nuo jo įsisteigimo dienos, buvęs jo administratoriumi. Buvo išrinktas į Australijos lietuvių bendruomenės krašto ir Adelaidės apylinkės valdybas. Ėjo kelių Australijos lietuvių dienų komitetų išdinininko pareigas. Nuo 1973 m. iki mirties buvo LB Adelaidės apylinkės revizijos komisijos pirmininkas. Nuo 1983 m. iki mirties vadovavo Adelaidės lietuvių radijo valandėlei. Tarp 1988 – 1996 m. darbavosi Adelaidės lietuvių kredito kooperatyve "Talka", buvo kelerius metus ir vedėju. Taipogi buvo vienas iš pirmųjų organizatorių steigiant Adelaidės lietuvių parapiją. Gedulines Mišias Šv. Kazimiero šventovėje atnašavo kun. J. Petraitis, MIC, o po jų vyko organizacijų, artimųjų bei draugų atsiveikinimas.

(Mūsų pastogė, 2003 m., 19 nr.)

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....	0.75%
santapas.....	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.....	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....	1.55%
180 dienų indėlius.....	1.55%
1 m. term. indėlius.....	2.50%
2 m. term. indėlius.....	2.75%
3 m. term. indėlius.....	3.00%
4 m. term. indėlius.....	3.25%
5 m. term. indėlius.....	3.75%
RRSP ir RRRF (Variable).....	1.00%
1 m. ind.....	2.50%
2 m. ind.....	2.75%
3 m. ind.....	3.00%
4 m. ind.....	3.25%
5 m. ind.....	3.75%

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santapos apraustos TALKOS atsargos kapitalu
3 ml. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumdos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLALAPIS: www.talka.net

Herojiškoji lietuvaite - būsima palaimintoji

Išsami knyga apie Adelę Dirsytę jau šiaurės Amerikoje

Š. Ameriką jau pasiekė Lietuvoje neseniai išspausdinta monografija *Adelė Dirsytė: gyvenimas ir darbai*. Šioje 575 puslapių knygoje yra sukaupta visos žinios apie Sibirą kalintą ir žiauriai nukankintą pedagogę Adelę Dirsytę, kurios beatifikacijos byla pradėta prieš trejus metus. Medžiaga kuopščiai surinko Sibire kalintas dr. Mindaugas Bloznelis, o išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija. Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos rūpesčiu ir ateitininkų fondo finansine parama nemažas šios monografijos egzempliorių skaičius yra skiriamas išeivijai.

Knygoje aprašyta Adelės vaikystė, studijos Vytauto Didžiojo universitete Kaune, plati veikla Lietuvių katalikų moterų draugijoje ir Ateitininkų sąjūdyje. Išspausdinti visi jos straipsniai, jos diplominis darbas, Sibiro jos sukurto ir išlikusio dvi maldaknygės, jos laiški iš Sibiro. Taip pat išspausdinti visi jos tardymo ir teismo protokolai, iš kurių matosi, kaip suktai ir ne-teisingai ji buvo nuteista už artimo meilės darbus ir katalikiško jaunimo auklėjimą. Apie jos herojišką dvasinę pagalbą kitiems Sibire liudija su ja kalintos ir jo gerumą pačios patyrusios lietuvaite.

Monografijos atvežimu į Ameriką pasirūpino sesuo Paulė Savickaitė. Knyga galima įsigyti rašant šiuo adresu: Sesuo Margarita Bareikaitė, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260, USA. Vienos knygos kaina: 25 JAV doleriai (persiuntimas paštu – dar 4 dol.). Čekiai išrašomi šiuo vardu: Lithuanian Catholic Federation Ateitis.

Kun. Kęstutis A. Trimakas

Vyskupas apie Sibiro kankinę

Lietuvių katalikų išeivijoje vyskupas Paulius Baltakis, OFM, laišku kreipėsi į lietuvių ir lietuviškos kilmės parapijų kunigus Jungtinės Amerikos valstijose ir Kanadoje, juos kviesdamas supažindinti tikinčiuosius – tiek lietuvius, tiek kitataučius – su Sibire kalinta ir nuo nežmoniškų kankinimų mirusia Adele Dirsyte, kurios kanonizacijos procesas pradėtas prieš trejus metus.

Siūloma šią kankinę ypaci prisiminti birželio mėnesį, minint lietuvių trėmimus Sibiran, pradėti maldos vaju dėl kanonizacijos bylos sėkmingo užbaigimo, taip pat atkreipti dėmesį į po pasaulį plačiai paplitusią Si-

biro tremtinių maldaknygę *Marija, gelbėki mus*.

Su laišku buvo pasiųstas Kauno arkivyskupo Sigitas Tamkevičius įvadinis straipsnis iš neseniai Lietuvoje išspausdintos monografijos *Adelė Dirsytė: gyvenimas ir darbai*, maldos už jos beatifikaciją (visi tekstai lietuvių ir anglų kalbomis).

Medžiagos paruošimo ir išsiuntimo darbe vyskupui P. Baltakiui talkino šiaurės Amerikos Ateitininkų taryba, 2002-2003 metus paskelbusi Adelės Dirsytės veiklos metais, ir JAV Lietuvių bendruomenės religinių reikalų tarybos pirmininkė sesuo Margarita Bareikaitė.

Kun. Kęstutis A. Trimakas

Tauragėje iš juodo akmens kalamas paminklas K. Donelaičiui. Paminklo autorė architektė Marija Purvinienė ir Tauragės tautodailininkas Antanas Bagdonas, rūpinęsi paminklo statyba

Nuotr. M. Purvino, 2003.III.29

“Panemunių žiedai - 2003”

Jau antri metai Jurbarko rajono vaizdingose ir istorinėse panemunėse įgyvendinamas kultūrinio turizmo projektas “Panemunių žiedai”. Šiemet gegužės 24 d. šis projektas buvo surengtas Raudonės miestelyje, esančiame prie Kauno – Jurbarko plento Nemuno dešiniajame krante. Raudonė buvo pasirinkta neatsitiktinai. Joje stovi respublikinės reikšmės architektūros paminklas – XVI a. pabaigoje – XIX amžiuje pastatyta pilis, turinti renesanso ir neogotikos bruožų. Pilį juosia parkas, sukurta XVI-XVIII amžiuje. Yra malūnas to paties stiliaus kaip ir pilis.

Tadien į Raudonę iš įvairių rajonų ir miestų suvažiuojančių neįprastai gausybė žmonių. Per iškilmingą šventės atidarymą pilies bokšte buvo iškelta Lietuvos vėliava, nuo dantytų bokšto kuortų pasigirdo išpušingas kunigaikščių pasveikinimas. Pasakum prasidėjo renginiai įvairiose vietose aplink pilį, malūno kieme ir parke. Kol vieni žiūrėjo Jurbarko K. Glinskio teatro spektaklį, istorinę pasaką vaikams B. Pukelevičiūtės *Rimas pas Kęstutį*, kiti dairėsi turtingoje tautodailininkų mugėje, rinkosi suvenyrus ar šiaip namų apyvokai reikalingus daiktus. Treči patraukė ten, kur buvo pristatomas krašto kulinarinis paveldas – *Kviečiame ragauti*.

Vėliau prasidėjo Ervilko, Šimkaičių ir Skirsnemunės etnografinių pristatymas, o malūno kieme vyko vaikų teatrų ir muzikinių kolektyvų vaidinimai.

Utenos “Žaliaduonių” teatras suvaizdino poeto Antano Miškinio knygos *Žaliaduonių gegužinė* inscenizaciją.

Jurbarkas jau daug metų gražiai draugauja su Lenkijos respublikos miestu. Tai senas istorinis miestas, kuriame tebestovi iš kovų su kryžiuočiais laikų garsi pilis. Nenuostabu, kad svečiai iš Ryno susirinkusiems parodė riterių žaidynes, supažindino su senovės karių apranga, ginklais, papročiais, panorėjusiems leido užsidėti šarvus.

Pavakarių įvyko Smalininkų Viečvilės ir Veliuonos-Klausų etnografinių pristatymas. Susirinkusius smagiai palinksmino pučiamųjų orkestrai “Sodėkietis” ir “Bišpilis”. Nuotaikei pasirodė šiuolaikinių šokių studija “Šypsena”. Ant tvenkinių, esančių šalia pilies, folkloro kolektyvai surengė idomų pasirodymą, pavadintą *Ziobrine*.

Na, o vakare, šventei baigiantis, Raudonės pilies prieigose buvo parodyta roko opera *Jūratė ir Kastytis*, kurios parengėjas ir muzikos autorius Rokas Radzevičius, spektaklio režisierius Benas Šarka. Pagrindines vokales dalis atliko Lietuvoje žinomi aktoriai – Aistė Smilgevičiūtė, Marijus Mikutavičius, Kostas Smoriginas ir kt. Žiūrovai žavėjosi melodinga, lyriška muzika, išmoninga scenografija, pomoderntiškais režisūriniais sprendimais, dinamišku veiksmu, šokiais ir pirotechnikos išmonėmis.

Vytautas Kutkevičius

1. Vartai į Bitėnų-Rambyno kapines su Vydūno įrašu: “Spindulys esmi begalinės šviesos”; 2. Paminklas K. Donelaičiui su įrašais vokiečių ir lietuvių kalbomis. Paminklo autoriai – dr. M. Purvinas ir M. Purvinienė. Prie paminklo – sesytės Petkūnaitės su lietuvininkų apranga; 3. Paminklo šventinimas; 4. Paminklo pradininkas ir svarbiausias rėmėjas Donelaičių palikuonis Lutz Wenau

Nuotraukos M. Purvino

Paminklas didžiajam poetui

Prie Rambyno pagerbtas Kristijonas Donelaitis. Gražią 2003 m. gegužės 10 d. Bitėnų kapinaitėse atidengtas ir pašventintas paminklas didžiajam lietuvininkui poetui ir dvasininkui Kristijonui Donelaičiui (1714-1780)

DR. MARTYNAS PURVINAS
ARCHITEKTĖ MARIJA
PURVINIENĖ

Jeigu K. Donelaitis būtų gyvenęs kurioje nors Vakarų sostinėje, būtų pastebėtas ir pripažintas kaip didis kūrėjas. Deja, gyvas būdamas jis liko nepastebėtas, o pasaulio poezijos srautas nuplaukė savo keliais. Beveik stebuklingai jo rankraščiai galop pasiekė leidėją, nors pilniau *Metai* tebuvo paskelbti tik po ištiso šimtmečio.

Tik dešimtmečiams prabėgus po didžiojo poeto mirties, gausėjo jo gerbėjų būrelis. Po L. Rėzos K. Donelaičio palikimo rūpinosi vokiečių šviesuoliai – A. Schleicheris, G.H.F. Nesselmannas, L. Passarge, F. Tetzneris, skelbė jo raštus, ieškojo vis naujų poeto ir kunigo eilučių. Prof. F. Tetzneris bene pirmasis pradėjo rūpintis paminklų K. Donelaičiui statybą.

Tik XIX a. pabaigoje įsisiūbavęs lietuvių tautinis judėjimas priglaudė ir didžiojo poeto kūrybą. Mažorijoje Lietuvoje *Metus* išleido Martynas Jankus 1891 m., išeivijoje (JAV) – A. Burba ir A. Milukas 1896-97 m., galop (1909 m.) I. Šlapelis Didžiojoje Lietuvoje. Tik po Pirmojo pasaulinio karo susikūrus Lietuvos respublikai K. Donelaičio kūryba plito lietuviškoje mokykloje M. Biržiškos ir kitų pastangomis. Taip daugiau kaip šimtmetį pavėlavusi didžiojo dainiaus kūryba pasiekė daugelį lietuviškų šeimų.

Nesisekė ir kitaip jamžinti K. Donelaičio atminimą. Pratsiant F. Tetznerio ir kitų žygius, 1913-14 m. sumanyta K. Donelaičių pagerbti paminklu ant Rambyno. Sudarytame komitete paminklui statyti dalyvavo lietuvininkai – V. Steputaitis ir V. Gaigalaitis, J. Basanavičius iš Didžiosios Lietuvos, A. K. Rutkauskas iš JAV lietuvių bei daugybė kitų. Deja, pradėtą vaju nutraukė Pirmasis pasaulinis karas ir tolesni įvykiai.

Mūsų dienomis K. Donelaičio atminimu itin rūpinasi tos giminės palikuonis Lutz Wenau, gyvenantis Vokietijoje. Jis kruopščiai renka visas žinias apie Mažosios Lietuvos Donelaičius, parengė jau keliolika veikalų apie K. Donelaičių ir jo kraštą. L. Wenau ilgai rūpinosi savo didžiojo protėvio atminimo įamžinimu Karaliaučiaus krašte – Stalupėnuose (kur K. Donelaičiai darbavosi trejus metus). Deja, dabartinė rusų administracija tą gražų užsimojimą sužlugdė (kaip ir kitų pastangas tame krašte priminti su naikintąją Mažąją Lietuvą bei jos veikėjus).

Buvusiam Klaipėdos kra-

te kasmet vasarojantis L. Wenau (savo sodyboje prie Kintų) prisiminė nepavykusį mėginimą pagerbti K. Donelaičių paminklu ant Rambyno kalno. Ištisus metus svarstėme galimybes mūsų dienomis ką nors nuveikti. L. Senau ėmėsi telkti Donelaičių giminės palikuonis Vokietijoje, parengė įrašus ant būsimo paminklo.

Pasiūlėme būsiam paminklą statyti Bitėnų-Rambyno kapinaitėse, ten palaipsniui kuriamame Mažosios Lietuvos pantheonu, kur K. Donelaičio kaimynais taptų Vydūnas, M. Jankus, V. K. Banaitis ir kiti lietuvininkai. Parengėme paminklo projektą, nustatyta tvarka jį suderinome Pagėgių savivaldybėje.

Į paminklo statybą buvo įjungęs ir Lietuvos evangelikų liuteronų vyskupas Jonas Kalvanas, suradęs kruopščius tauragiškius meistrus Antaną Bagdoną ir Stasį Žuką. Vyskupas pats rengėsi pašventinti pastatytą paminklą, deja, nesulaukęs tos šventės staiga mirė, eidamas vos 55-uosius metus.

Nepaisant visų sunkumų, kapinaitėse išliko simbolinis akmeninis altorius. Ant jo padėtoje atskleistoje akmeninėje knygoje vokiečių ir lietuvių kalbomis iškaltas įrašas: “Su didžia pagarba ir pasididžiavimu prisimename kunigą – poetą Kristijoną Donelaičių (1714 Lazdynėliuose prie Gumbinės – 1780 savo kunigavimo parapijoje Tolminkiemyje), sukūrusį nuostabių eiluotą epą *Metus*. Simbolinio altoriaus priekinėje pusėje įrašyta: “Dar 1913/14 metais vokiečių šviesuoliai buvo nutarę Kristijono Donelaičio 200-ajam gimtadieniui ant Rambyno kalno pastatyti paminklinį akmenį. 2003 metais jo ainiai ir draugai savo didžiojo protėvio atminimui šį paminklą pastatė”.

Simbolinio altoriaus šonuose iškalti paminklo statybos rėmėjų sąrašai:

“Šį paminklą mūsų didžiojo protėvio pagerbimui pastatė: Kristupo Donalies (g. apie 1685) iš Vilkošių ainiai: Dr. Christian Donalies iš Wittstocko su savo dukterimis Angelika, Christina, Gabriele; Dr. Barbara ir Renate Donalies iš Eberswalde prie Berlyno; Dr. Jobst Donalies iš Tūbingeno, Kurt Donalies iš Wuppertalio; Hilde Hanemann iš Bad Dürreheimo; Gerald Wenau iš Bremeno su savo vaikais ir vaikaičiais iš Hannoverio: Wolfram, Bettine, Jan Moritzu ir Yul-Velten Wenau; Lutz Wenau iš Lilienthalio su savo vaikais Manuela, Hendriku ir Svenu.

Adomo Donelaičio (g. apie 1712) iš Lazdynėlių ainiai: Herta Wesemann – Donalies iš Grevenbroicho.

Donelaičių giminės draugai iš Rytprūsių (Mažosios Lietuvos): Dr. Reinhold Ahr iš Altleiningeno; Helmut ir Maria Auschra iš buv. Achtfelde/-Motzfelde; Martin Buddrus iš buv. Tilžės; prof. dr. Hans Rothe iš buv. Samonynų prie Tolminkiemio; Franz Siemoneit iš buv. Lazdynėlių; Martin Tydecks iš buv. Graumenės; Irmgard Wehrenberg iš buv. Lazdy-

nėlių; Bruno Willunat iš buv. Tolminkiemio”.

Tad paminklo statybą parėmė beveik trisdešimt aukotojų iš Vokietijos, didžiausią rūpesčių bei išlaidų našą prisiėmus pačiam Lutz Wenau.

Iškilmingame paminklo atidengime dalyvavo per šimtą K. Donelaičio gerbėjų iš Klaipėdos, Šilutės, Vilniaus, Kauno ir kitur, iš Vokietijos atvažiuavę Donelaičių giminės ainiai ir paminklo statybos rėmėjai. Paminklą pašventino evangelikų liuteronų kunigai – D. Petkūnas, R. Moras, M. Kairys. Sakytos iškilmingos kalbos, giedotos senosios giesmės, smagi šventė pratęsta Bitėnų kaime.

Tad Mažosios Lietuvos pantheonas Bitėnų-Rambyno kapinaitėse sėkmingai kuriamas toliau. Pagal mūsų projektą kuriamame memoriale stengiamės parodyti krašto senųjų tradicijų įvairovę. Mažosios Lietuvos istoriją parodo pagal senovinius pavyzdžius mūsų suprojektuoti mediniai krikštai ant Vydūno ir M. Jankaus kapų, pagal seną pavyzdį iš Paskalių kaimo prie Ragainės nukaltas metalinis kryžius V. K. Banaičiui, juodo akmens stela Jankų šeimai. Vydūno draugijos (vadovaujamos dr. V. Bagdonavičiaus) pastangomis kapinėse įrengti mūsų suprojektuoti kalto metalo vartai bei senoviškos išvaizdos medinė tvora. Taip senosiose kapinėse kaupiamie sunaikinto krašto tradicijų būdingus pavyzdžius, moksliškai tarant archetipinius simbolius. Dar vienas toks simbolis – naujasis paminklas – altorius K. Donelaičiui.

Mažosios Lietuvos kapinėse nuo seno šventos kapinių šventės – mirusiųjų paminėjimai su trumpomis pamaldomis. Tam įrenginti mediniai suolai bei stalas – altorius kunigui. Po 1944 m. nusiaubus krašto kapines, išvarius beveik visus krašto senuosius gyventojus, dabar tenka gaivinti senąsias tradicijas. Nuo šiol ir Bitėnų-Rambyno kapinaitės turės savo simbolinį altorių, kartu primenantį kelis dešimtmečius trukusią K. Donelaičio tarnystę, jo sielovadinį darbą. Tai simbolizuoja ir ant paminklo išrėžtas kryžius.

Paminklo aplinką savo išaugintais dailiais augalais žada papuošti ilgametis šių kapinių želdintojas ir globėjas Julius Balčiauskas iš Šilutės.

Besidžiaugdami dar vienu žingsniu, įamžinant Mažosios Lietuvos bei jos veikėjų atminimą, privalome prisiminti ir tikrąją padėtį dabartinėje Lietuvoje, grėsmingų pokyčių ženklus.

Statant paminklą prie Rambyno, po rinkimų pasiektė Pagėgių savivaldybės veikėjai. Jei ankstesni vadovai palankiai ir pagarbinau atminimo gaivinimą, tai naujasis meras K. Komskis ir jo komanda ėmė veikti prieš senuosius krašto gyventojus. Neregėtu akibrokštu tapo Pagėgių valdžios veikėjų nedalyvavimas paminklo atidengimo iškilmėse. Nesutikti ir oficialiai nepagerbti Donelaičių giminės palikuonys,

(Nukelta į 6-tą psl.)

Milijonai dolerių lietuvybei

Amerikos Lietuvių fondo metinis suvažiavimas ir jo eiga

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvių fondo 40-tasis suvažiavimas įvyko š.m. gegužės 3 d. Lemonte. Dalyvavo 89 nariai, turį įgaliojimus – 10,222 balsus iš daugiau kaip 25,000 galimų.

Į prezidiumą buvo pakviesti: Vytautas Kamantas, Daina Kojelytė, Algirdas Ostis, dr. Antanas Razma, Povilas Kilius, sekretoriumi – Ramūnas Astauskas. Sudaryta mandatų-registracijos komisija: Saulius Čyvas, Alė Razmienė, Vytenis Kirvelaitis, Arvydas Tamulis, Vytautas Vaitkus. Sudarytos ir kitos komisijos.

Suvažiavimą pradėjo Fondo tarybos pirm. dr. A. Razma šiais žodžiais:

“Lietuvių fondo 40-ties metų veiklos jubiliejiniai metai buvo tikrai nuostabūs. 2002 metais kapitalas paugo 2,417,895 doleriais, žinoma, didele dalimi dėka Alphonse Sarausko du su ketvirciu milijono palikimo. Šie, 2003-tieji, metai taip pat bus sėkmingi, nes vien Juozas Ručys paliko Lietuvių fondui arti pusantro milijono dolerių, kurių pusė milijono jau pasiekė Fondą. Jau gavome žinių ir apie kitas stambias palikimų sumas. Taigi Lietuvių fondo nariai, iškeliaudami į amžinybę, fondo kapitalą augina, tačiau gaila, kad gyvų narių skaičius mažėja, o nauji nariai labai palengva jungiasi į Fondo veiklą.

Lietuvių fondas yra didžiausia finansinė jėgainė lietuviybės darbams remti išeivijoje, o taip pat nemažai ir Lietuvoje. Jau ketvirtį metų iš eilės Lietuvių fondas skirsto lietuviybės darbams po vieną milijoną dolerių.”

Invokaciją sukalbėjo prel. Ignas Urbonas, o Ramona Stephens-Zemaitienė perskaitė praėjusiais metais mirusiųjų LF narių pavardes. Jų atminimui Birutė Jasaitienė uždegė žvakes. Buvo sveikinimai, protokolo skaitymas (jį atliko R. Astrauskas, kuris yra Lietuvos gen. konsulato Čikagoje darbuotojas, netrukus pereinantis dirbti į LF raštinę).

Tarybos pirm. dr. A. Razma savo pranešime pažymėjo, kad fondo taryba susideda iš 18-kos narių, uoliai dirbančių vyresniųjų, vidurinio amžiaus ir jaunųjų narių bei iš įvairių profesijų atstovų. Tokiu būdu Lietuvių fondo ateitis užtikrinta, ir lietuviybės darbai turės garantuotą paramą.

Valdybos pranešimą padarė jos pirm. P. Kilius. Jis pažymėjo, kad “2002 m. Lietuvių fondo pagrindinis įneštas kapitalas paugo 2,417,895 dolerių, gavus dar ne visą Alfonso Sarausko palikimą. Įstojo 54 nauji nariai. Per paskutiniuosius trejus metus LF įneštas kapitalas padidėjo 3,536,756 doleriais ir 2002 m. gruodžio 31 d. pasiekė 13,418,778 dolerių. Per šiuos trejus metus įstojo 141 naujas narys ir dabar yra 7,190 narių. Taigi senų ir naujų narių bei palikimų

dėka LF kapitalas sparčiai auga.

Šiemet LF irgi turėjo gerą pradžią – Juozas Ručys paliko Fondui per milijoną dolerių. Jau gauta šio palikimo pusė milijono ir tuo buvo peržengta 14 milijonų dolerių įnešto kapitalo suma.

Per 40 metų veiklos narių įnašai ir palikimai įgalino Fondą paskirstyti lietuviybės reikalus per 11 milijonų dolerių. Vien per paskutinius trejus metus Fondas skyrė po vieną milijoną dolerių kasmet. Lietuviybės darbams remti...”

Su LF finansine padėtimi supažindino Saulius Čyvas. Kiti pranešėjai: Kęstutis Ječius, Algirdas Ostis, Vytenis Kirvelaitis, Gediminas Balukas, Jonas Valaitis supažindino su jų atstovaujama komisijų veikla. Dar buvo ir Patikėtinių tarybos pranešimas (A. Razma), kontrolės komisijos (Marius Kasniūnas) ir kiti pranešimai, kurie buvo priimti beveik be diskusijų.

Kilo karštos diskusijos, kai buvo pradėtas nagrinėti inkorporavimo dokumento pakeitimo priėmimo reikalas, kuris sukėlė daug ginčų ir kuriam buvo sugaišta apie pusantros valandų laiko. Čia prireikė net dviejų balsavimų. Nubalsuota pakeitimus priimti. Už pakeitimus balsavo 8321, prieš – 1473. Prieš pakeitimus ypač stipriai pasisakė JAV LB pirm. Algimantas Gečys.

Bet nei jo kvietimas, nei prieš balsavimą kitų LB šalininkų pasisakymai nieko nepadarė. Tačiau, kaip aiškino LF vadovybė, šis pakeitimo priėmimas dar nėra galutinis žingsnis ir dėl jo jaudintis nėra ko, nes jė nepakeičia dabartinių LF įstatų, kurie ir toliau tebegalioja. Įstatų pakeitimas galėtų įvykti tik per visuotinį narių suvažiavimą 2004-aisiais.

Suvažiavime buvo renkami tarybos nariai, kurių kadencija buvo pasibaigusi. Balsų dauguma išrinkti LF vadovybės pasiūlyti kandidatai – anksčiau buvusieji: A. Razma, A. Ostis, J. Valaitis, Daina Kojelytė, Gediminas Balukas ir vienas naujas – V. Vaitkus. Iš suvažiavimo dalyvių pasiūlyti – Donatas Silūnas ir Gediminas Damašius surinko gerokai mažiau balsų. Taip pat buvo išrinkti ir Kontrolės komisija: Marius Kasniūnas, Algis Janušas ir Antanas Valavičius.

Sukaktuvinis 40-sis LF narių suvažiavimas, nepaisant kelių dalyvių stiprių pasisakymų kai kurių šios organizacijos veikėjų adresu, baigta gana pozityvia gaida, sakančia, kad reikia dirbti visiems bendrai, o nesusi-pratimus aiškintis taikiai, be teismų ir kitų drastiškų priemonių.

• Jau taip gyvenime esti – jei žmogus negalvoja apie laimę ar nelaimę, o tik stengiasi stropiai atlikti savo pareigą, laimė ateina savaime, nors žmogui prisauna gyventi varge ir neturte. (Humboldt)

Dienraščio “Draugo” vyr. red. D. Bindokienė kalbasi su Lietuvos prez. R. Pakso patarėju A. Medalinsku, dalyvavusiu Mokslo ir kūrybos simpoziume Lemonte

Nuotr. Ed. Šulaičio

AUKOKIME LIETUVAI per

TAUTOS FONDA KANADOJE

Mūsų aukos stiprins Lietuvos nepriklausomybę.

Siųskite aukas bei palikimus šiuo adresu:

Tautos fondas Kanadoje,

1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6

Iškeliavo kunigas ir poetas

2003 m. gegužės 19 d. Jungtinės Amerikos Valstijose mirė lietuvių išeivių poetas, kunigas pranciškonas, teologijos daktaras Leonardas Andriekus, OFM.

Velionis gimė 1914 m. liepos 15 d. Barstyčių kaime, Skuodo rajone. Jaunystėje L. Andriekus įstojo į Kretingos pranciškonų vienuolyną ir mokėsi Kretingos pranciškonų progimnazijoje. Prieš II Pasaulinį karą pranciškonų vyresnieji jį išsiuntė studijuoti teologijos universitetuose Austrijoje ir Italijoje, kuriuose jis apgynė daktaro disertaciją.

Nuo 1946 m. L. Andriekus gyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose. Čia jis aktyviai dalyvavo lietuvių išeivių veikloje, ėmėsi leisti ir redaguoti "Aidų"

žurnalą (šiandien vis dar leidžiamą Lietuvoje "Naujojo židinio-Aidų" pavadinimu), kurio garbės redaktoriumi buvo iki pat mirties.

Išėjimoje išleido poezijos rinkinius: "Atviros marios" (1955), "Saulė kryžiuose" (1960), "Naktigonė" (1963), "Po Dievo antspaudais" (1969), "Už vasaros vartų" (1976), "Atmink mane, Rūpintojėli" (1985). Kelios poeto kūrybos rinktinės užsienyje buvo išleistos ir anglų kalba. Lietuvoje 1991 m. išleista velionies eilėraščių rinktinė "Pasilikau tik dangų mėlyną".

A. A. Leonardas Andriekus palaidotas Nijorke, Bruklino kapinėse, kuriose ilsisi visi išeivijoje mirę lietuviai broliai pranciškonai, Inf.

Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo pastatymo 15 metų sukakties minėjime lietuvių kapinėse Mississaugoje. I eilėje iš k.: Lietuvos krašto apsaugos ministerijos sekretorius J. Lileika, M. Jokubaitienė, T. Gražulienė, Z. Jonikienė, I. Pečiulienė, V. Baltušaitienė, A. Pajaujis, Lietuvos šaulių sąjungos vadovas plk. lt. J. Širvinskas, M. Petronis, išeivijos šaulių vadovas M. Abarius, P. Krilavičius, V. Pečiulis, J. Rovas. Nuotr. V. Pečiulio

Karinėje Kanados kolegijoje tautybių dienoje surengtą lietuvių parodą Torontose aplankę ir meksiškiečiai atstovai. Su jais – Vilija Pečiulytė (viduryje) ir Julija Šimonėlytė. Nuotr. V. Pečiulio

Kaip mes buvome šaudomi

Sibiro tremtyje buvo įsisteigusi slapta lietuvių draugija "Tremties priesaika", kurios nariai buvo saugumiečių išaiškinti. Vieni buvo sušaudyti, kiti nubausti ilgametėmis lagerio bausmėmis

VYTAUTAS KAZIULIONIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

I sušaudymo vieta

Kiecmė stovėjo užduras sunkvežimio ("voronokas"), ant kurio išorinių bortų, gyventojų klaidinimui, buvo užrašas "chleb" (duona). Viduje šešios užduros spintos, priekyje atskira patalpa sargybai. Man įspaudė į vieną spintą. Išgirdau, kaip sugirgždėjo atveriami geležiniai vartai. Sunkvežimis pajudėjo. Vėžė duobėtais keliais. Galvoje pynėsi įvairios mintys. Širdį suspaudė prisiminus nelaimingus tėvus. Jie pasilikę vienu vieni, išauginę septynetą vaikų. Svetimam krašte liko be globos ir užuojautos, bejėgiai, visų apleisti.

Buvau girdėjęs, kad žmogus prieš mirtį pamato visą savo gyvenimą. Apie kokį "visą" gyvenimą galėjau mąstyti aš, jeigu man buvo tik dvidešimt metų, ir jį visi panašūs: karo metų nepritekliai, vėliau šaltis, badas, patyčios. Viskas galvoje pynėsi: nepaklusnumas, kova ir nieko gero neįsivaizduojant. Nuo neapsakomos įtampos smegenis grėžė įkyri mintis, vaizduotėje smėkščiojo akmeninė siena. Tarpais atrodė, kad save patį stebiu iš šalies. Matau, kaip išveda iš "voronoko" ir pastato prie sienos. Priekyje surikiuoti kareiviai, atkišę ilgus šautuvus, ant kurių blizga užmaiti durtuvai, tarsi dėsia laukdami komandos "ugnis".

Pagaliau sunkvežimio, pasitumdęs pirmyn-atgal, sustojau. Atidarė kėbulą ir spintos duris, kareiviai mane ištempė iš sunkvežimio. Išties pamačiau sieną,

prie kurios čekistai mane vedė. Staiga joje atsivėrė durys. Dar spejau pamatyti silpnai apšviestus laiptus žemyn...

Atsipeikėjau kameroje, purtomas ir tempiamas nuo geležinio gulto. Nežinau, kiek laiko buvau be sąmonės. Kaip per miglą, po siaubingo sapno, prisiminiau tarymo epizodus, naktinį pasivažinėjimą. Skaudėję galvą, blauzdikalius, paširdžius, kepenis. Vidurius vertė lauk, norėjusi vemti, tačiau skrandis buvo tuščias.

Tardytojo kabinete

Kai augaloti kareiviai už pažastų vilko į viršų, mano lyg šviningės kojos kadamuodamos daro žėsi į laiptų pakopas. Kabinete ant minkštos sofos rūkydami sėdėjo majoras Fialkovskis ir kapitonas Bykovas. Šie čekistai buvo mažiau agresyvūs. Uralovo ir civiliai dėvinio aukšto juodbrūvio egzektoriaus nebuvo. Šis, rūkdamas dvokiančią pypkę, visą laiką man į veidą pūsdavo dūmus. Pastebėjau prie taburetės stovintį nedidelį staliuką, ant kurio buvo paskleisti popieriaus lakštai. Prisiminiau pagyvenusio ūkininko nuo Merkinės Vinco Skerniško žodžius: "Atsidūrus čekistų naguose, svarbiausia atlaikyti pirmą karštyklą ir molius (vilnos apdoravimo būdai). Neatlaikę, sudoros kaip šiltą vilną".

Čekistai, tarsi būtų abejingi, liepė sėstis, susipažinti su popieriais. Tai buvo draugijos įstatai ir programa, keli mano nelojalūs valdžiai laišukai, siųsti į Lietuvą, ir keletas laikraščio *Toli nuo Tėvynės* egzempliorių. Taip

Kanados karinėje kolegijoje Toronte parodos metu prie lietuviško maisto stalo (iš k.): kun. Algimantas Žilinskas, Vytautas Pečiulis, Julija Šimonėlytė, Mykolas Abarius, Rūta Žilinskienė, Irena Pečiulienė, plk. lt. Juozas Širvinskas, plk. lt. Valdas Kiveris, Vilija Pečiulytė, Marija Jokubaitienė, Irena Paznėkienė, Jokūbas Lileika ir Kazimieras Paznėkas. Nuotr. V. Pečiulio

Pavasarinė šaulių veikla

VYTAUTAS PEČIULIS

Paskutinis gegužės mėnesio savaitgalis Toronto Vlado Pūtvio kuopos šauliams buvo pilnas įvairių užsiėmimų. Tą savaitgalį kuopoje atsilankė Lietuvos šaulių sąjungos vadovas plk. lt. Juozas Širvinskas, išeivijos šaulių vadovas Mykolas Abarius ir Kanados kariuomenės stovykloje Camp Borden besimokantis Lietuvos krašto apsaugos ministerijos sekretorius Jokūbas Lileika.

Šeštadienį, gegužės 24, kuopa padėjo surengti parodą Torontose karinėje kolegijoje – vadų mokykloje tautybių vakare. Mokykloje nuo 2002 metų liepos mėnesio pradžios mokosi Lietuvos karininkas plk. lt. Valdas Kiveris, kuris kartu su kitų valstybių karininkais mokosi vadovavimo metodikos. Metų ilgumu kursas yra dėstomas pagal Šiaurės Atlanto sąjungos reikalavimus. Lietuvos karininkas atvyko į šią mokyklą Kanados gynybos ministerio pavaduotojo pareigose dirbančių mūsų tautiečių Andriaus Rasiulio dėka. Kadangi Lietuva yra pakviesta nare į Šiaurės Atlanto sąjungą (NATO), pagal Kanados įsipareigojimus sąjungai sudarė galimybę Lietuvos karininkui mokytis vadovybės kurse. Mokykloje nemoko anglų kalbos, nes karininkai atvyksta mokėdami anglų kalbą.

Norint parodyti tautų papročius ir kultūrą, yra rengiama

metinė paroda. Kiekvienos valstybės atstovai surengia dailės parodą ir maisto stalą. Lankytojai, daugiausia Kanados karininkai, gali susipažinti su rodiniais, spaudiniais ir paragauti maisto.

Lietuvos karininko prašomi, kuopos šauliai ryžosi padėti paruošti lietuvių paviljoną. Kuopai į pagalbą atėjo ir lėšomis parėmė Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba, KLB Torontose apylinkės valdyba ir Lietuvių Namų moterų būrelis. Kuopos moterys – Marija Jokubaitienė, Irena Paznėkienė ir pagalbininkė Aldona Šimonėlienė, vadovaujamos Irenos Pečiulienės, paruošė parodą ir maisto stalą. Prie maisto pagaminimo prisidėjo Aldona Stungurienė, Bernadeta Pečiulienė, skoningai paruošė lėkštes Janina Girklienė. Kuopos šauliai – Kazimieras Paznėkas ir Vytautas Pečiulis prisidėjo prie parodos tvarkymo. Vilija Pečiulytė ir Julija Šimonėlytė, pasipuošusios tautiniais drabužiais, patarnavo ir aiškino parodos lankytojams apie rodinis ir maisto.

Šis renginys buvo kitokios apimtys. Lankytojai turėjo nusipirkti dalyvio pasus, kuriuose buvo surašyti parodoje dalyvaujantys karininkai ir jų valstybės. Valstybių atstovai pasirašydavo ir dėdavo atspaudus ir lipinukus jų skirtame puslapyje. Parodoje dalyvavo: Australijos, Amerikos, Belgijos, Kanados, Prancū-

zijos, Vokietijos, Lietuvos, Meksikos, Norvegijos, Korėjos, Singapūro, Jungtinių arabų emyratų, Anglijos paviljonai.

Šalia dalyvavusių kuopos šaulių, dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungos vadovas plk. lt. Juozas Širvinskas, išeivijos šaulių vadovas Mykolas Abarius, krašto apsaugos ministerijos sekretorius Jokūbas Lileika, KLB krašto valdybos pirm. Rūta Žilinskienė, kun. Algimantas Žilinskas ir Maironio mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė. Gauta gerų atsiliepimų ir įvertinimų lietuvių paviljonui.

Sekmadienį, pavasarinės kapų lankymo dienos proga, kuopos šauliai ir kuopos anksčiau minėti svečiai dalyvavo su vėliava Mišiose už mirusių kuopos šaulius Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje. Pamaldoms pasibaigus, lietuvių kapinėse prie paminklo "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" buvo pagerbti kapinėse palaidoti kuopos šauliai. Taip pat buvo paminieta paminklo pastatymo 15 metų sukaktis. Kalbėjo kuopos vadovas Vytautas Pečiulis, Kanados šaulių rinktinės vadas Petras Jonikas, išeivijos šaulių vadovas Mykolas Abarius ir Lietuvos šaulių sąjungos vadovas plk. lt. Juozas Širvinskas. Aplančius keletą arčiau esančių šaulių kapų, ilgiau sustota prie buvusios kuopos ir rinktinės vado Balio Savicko kapo.

Paminklas didžiajam poetui

(Atkelta iš 5-to psl.)

paminklo rėmėjai. Atseit, tie išeiviai išdrįsę įbrauti į Pagėgių valdas ir pastatyti paminklą kažkokiam K. Donelaičiui, nelaukdamai naujosios vietos valdžios išrinkimo ir neatsiklausdami būsimųjų vadovų. Atrodo, kad nuo šiol Pagėgių valdosa senieji krašto gyventojai bus kaip reikiant prispausti ir nebegalės laikytis savo tradicijų, o turės klausyti visokių neišmanėlių komandų.

Būdinga, kad jau Lietuvos nepriklausomybės laikais tas pats K. Komskis neprieštaravo Bitėnų-Rambynų kapinių daržui, ten brukant pagal sovietmečio pavyzdžius pagamintus paminklus. Tačiau dabar ėmė priešintis seniesiems krašto gyventojams, panorusiems pagerbti K. Donelaitį pagal Mažosios Lietuvos tradicijas.

Rėksmingą isteriką apie išeivių brovimą į Lietuvą sukėlė ne vien vietinė spauda. Antai didžiausias Lietuvos dienraštis *Lietuvos rytas* paminklo atidengimo proga išspausdino pagiežingą savo korespondentės A. Aleksiejūnienės (žinomos savo priešišku Bažnyčiai) rašinį. Ta moteriškė ilgai vargo besistengdama suklaidinti *Lietuvos ryto* skaitytojus – nufotografavo paminklą iš užnugario, bandydama išgaudinti žmones, atseit, tokia paminklo išvaizda.

Deja, ir pačioje Lietuvoje vis mažiau pagarbos sovietų sunaikintajam kraštui. Taip 2002 m. dabartinė Lietuvos valdžia nutraukė finansinę paramą *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* tolimesniam leidimui. Skatinant priešiškuom seniesiems krašto gyventojams, taip ir nepradedama rimčiau rūpintis Mažosios Lietuvos kultūros paveldu.

Antai buvusiam Klaipėdos

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

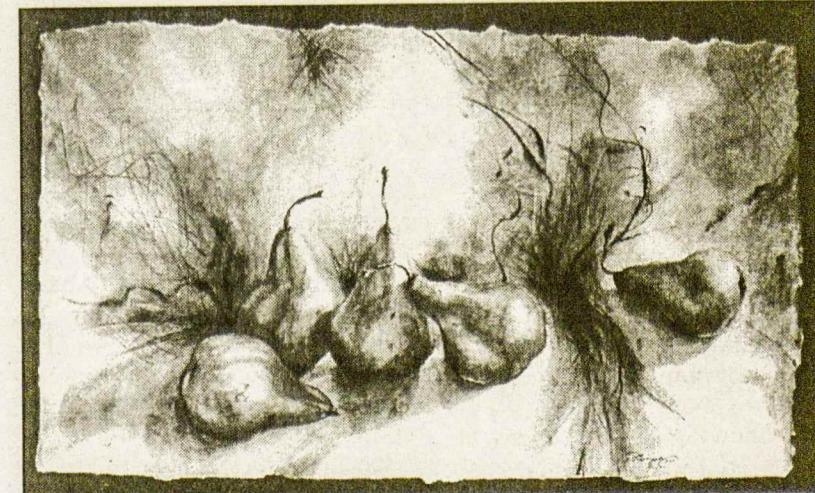
...

...

krašte veikia net trys regioniniai parkai, kurie turėtų rūpintis ir vietos kultūros bei istorijos vertybėmis. Deja, tuo rūpinamasi mažiausiai, nes vadinamieji saugotojai užsiėmę visai kitokiais reikalais. Štai skandalingai išgarsėjo Pajūrio regioninio parko pareigūnas, sugebėjęs pasisavinti net 20 ha brangiausios žemės prie Baltijos jūros. Nors seniesiems krašto gyventojams geriausi plotai negražinami (arba lyg pajaukai atiduodami šimteriopai mažesnę vertę sklypeliai), tačiau dabartinės valdžios veikėjams viskas galima. Aišku, jiems Mažosios Lietuvos gyventojai tėra apmaudi kliūtis, savanaudiškai pasisavinant krašto turtus. Už neteisėtus medžiokles, atseit, saugomame plote įkliuvo ir Nemuno deltos regioninio parko veikėjai. Rambynų regioniniame parke jau daugelį metų neprisiruošiama užsiminti rimtesniais Mažosios Lietuvos paveldo tyrimais. M. Jankaus muziejaus direktorė G. Skipitienė garsėja savo išsišokimais, o ne atidesniu dėmesiu senojo krašto tradicijoms.

Todėl netenka stebėtis, kad tokie veikėjai paniekino Donelaičių giminės ainius, dabartinei Lietuvai padovanojusius brangų ir išvaizdų paminklą. Nenuostabu, kad nei centu prie paminklo statybos neprisidėjo Pagėgių savivaldybės veikėjai bando neišmanėliškai nurodinėti, kaip turi būti prisiminta Mažoji Lietuva.

Vis dėlto gausus K. Donelaičio gerbėjų būrys saulėtą gegužės šeštadienį, daugelio žmonių susikaupimas ir rimtis nutiekia viltingai. Gal kada nors bus pakeisti nevykę valdininkai, gal kada atsiras vis daugiau Mažosios Lietuvos – lietuviškos spaudos ir bendrinės kalbos lopšio – gerbėjų.

Dail. Silvyja Saplienė akvarelė "Blue Shadows" (Mėlyni šešėliai) buvo Frame Magic lange jos parodos metu "Port Credit Art Walk" (geg.23-birž. 1)

kaip provokaciją ir pranešė operatyviniams darbuotojui.

Gyvenimas kalėjime

Erdvioje kameroje tūnojau vienas. Šeštą valandą prižiūrėtojas atnešdavo kibirą vandens ir skudurą. Kiekvieną dieną reikėjo plauti išpuvusias grindis, nors lubos ir sienos buvo šlapios, o kameroje tvyrojo pašvinčiusi drėgmė. Tris kartus "pamaitintas" iki 22-os valandos kaip šešėlis slankiojau po kamara. Miego stoka ir alkis neleido susikaupti. Sėdėti turėjau tik padėjęs rankas ant kelių, nes, delnu parėmus smarką, kaipmat užsnūdžiau. Miegą nutraukdavo pro "vilkėlių" pastebėjus prižiūrėtojas. Atidaręs "kormušką" (mažas dureles kameros durys) griežtai perspėdavo, grąsindavo karceriu. Tik po 22-os valandos liepdavo gulėti.

Pamiegojus pusvalandį ar šiek tiek ilgiau, visame kalėjime žvangėdavo varstomos kamerų durys. Kalinius vilkdavo į viršų naktiniams tardymams. Tik parėčius grąžindavo į kameras be miegiam dienos budėjimui. Naktiniai tardymai – čekistų mėgstamiausias kankinimo būdas. Paklausinėjęs ir apkmėščiavęs tardytojas kartais kalinį su sargybiniu palikdavo iki ryto. Kareivis kinknodavo galva įsi-taisęs sofoje, o kalinys ant pritvirtintos prie grindų taburetės, kad nesumanytų kam nors užvožti per galvą.

Tuo tarpu tardytojai susirinkdavo į vieną kabinetą. Pasitęčioje, pasipaipę ir išplūdę tame kabinete esantį kalinį, palikdavo jį sėdėti kaip užmirštą ne-reikalingą daiktą.

Ilgai tardymai

Alkis ir nemiga, įkyri vienu-tės tyla ir nuolatinės sargų prie-kabės išsekina ne tik kūną, bet ir dvasią. Į tardymo kabinetus kareiviai nuvilkdavo sugriebę už

pažastų. Kartais pakeldavo į trečią aukštą pas pulkininką Uralovą. Šis tardydavo neilgai, tačiau grąžindavo ne į kamerą, o į karcerį, kuriame lovą ir patalynę atstodavo betoninės grindys. Dienos maisto davins – du šimtai gramų duonos ir kas trečią dieną santis sriubos. Po septynių parų, anot rusų, iš čia išeidavai "tonkij, zvonkij ir prozračnij" (plonas, skambus ir permatomas).

Devynis mėnesius su mumis čekistai terliojosi. Reikalavo išduoti visus draugijos narius, prisipažinti, kad ruošėms skelbti karą Sovietų Sąjungai. Atrodė dėsia byla užbaigti tik todėl, kad nepristigę darbo. Jie baiminosi dėl savo ateities. Turėdami vienintelę profesiją – gyvam žmogui lupiti odą, pasmerk-ti tiesiogiai ar lėtai mirčiai, įkalinant lageriuose kaip neapmokamą darbo jėgą. Visų laukė pridvokusį šachtų "nasrai", už-poliarės "komjaunuoliškos" sta-tybos.

Prokuroras ir duona

Po kelių dienų MGB rūšių lankė SSRS generalinio proku-roro pavaduotojas Rudenka. Mandagiai prisistatęs, paklausė ar neturime skundų. Aš pasi-skundžiau, kad suimant turėjau 25 rublius, už kuriuos, kaip rašoma instrukcijoje, man parei-kalavus, privalėjo nupirkti mais-to produktų. Tačiau kalėjimo administracija nevykdė mano reikalavimų.

Ivanas savo bėdas išdėstė demonstratyviai. Nusivilkęs se-niai vandens nemačiusius tepa-luotus marškinius, parodė tar-dytojų rimbu išraižytą nugarą. "Draugas" Rudenka, paklausęs jo pavadė, Ivaną "užjautė": "Gaila, Norinai, kad tokius kaip tu iki šiol sovietų žemė nešioja". Apsisuko ir išėjo iš kameros.

(Bus daugiau)

Vingiuotas muziko kelias

Pirmojo Lietuvos kariuomenės kapelmeisterio jubiliejus

Išpūdingai giminėje buvo atšvęstas pirmojo Lietuvos kariuomenės kapelmeisterio, vargonininko, chorų vadovo ir kompozitoriaus Juozo Gudavičiaus 130 m. jubiliejus. Buvo prisiminta jo daugiasakė muzikinė veikla ir suakualintas jo kūrybinis palikimas.

J. Gudavičius gimė 1873 m. sausio 13 d. Jurbarko rajono Varlaukio parapijos Skliausčių kaime karališkų valstiečių šeimoje. Meilę muzikai jis turbūt paveldėjo iš motinos, pagarsėjusios dainininkės. Pirmąsias muzikos žinias Juozas gavo 1891 – 1893 m. iš Nemakščių vargonininko J. Zigmantavičiaus. Paskui įstojo į Varšuvos muzikos institutą, kur mokėsi fortepijono ir klarneto klasėse. Tuo metu ten studijavo ir M. K. Čiurlionis, su kuriuo J. Gudavičius artimai susibūčiuliavo ir jį supažindino su žemaitiškėmis melodijomis bei jų savybėmis. Baigęs institutą, jis tapo Kauno tvirtovės igulos orkestro kapelmeistriu.

Nuo 1906 m. J. Gudavičius pradėjo chorinę veiklą. Vadovavo Kauno lietuvių vaikų chorui, o, nuolat sugrįždamas į gimtuosius Skliausčius, ten suorganizavo suaugusių chorą. 1909 m. įstojo į vargonininkų draugiją. Kartu su kompozitorium J. Naujaliu dėstė Kaune vargonininkų kursuose, leido laikraštį *Vargonininkas*, jame spausdino savo straipsnius chorinės kultūros klausimais. Populiariam dramoms veikalui *Tadas Blinda* sukomponeavo dainą *Mes ruzbainikėliai*, kuri veikiai paplito visoje Lietuvoje.

J. Gudavičius, 1909 m. gale palikęs carinės kariuomenės orkestrą pradėjo vargonuoti Nemakščių šventovėje, kur greit išugdė gausų ir puikų chorą, kuris išgarsėjo Žemaitijoje. Jo giedojimo pasiklausyti atvykdavo žmonės ir iš tolimesnių parapijų. J. Gudavičius stengėsi visai populiariai lietuvišką muziką, rinko liaudies dainas ir jas harmonizavo.

1912 m. jis persikėlė į Tauragę, bandė ten įsteigti muzikos mokyklą, subūrė didoką parapijos chorą, daug laiko skyrė kūrybai, išleido *Žemaitišką dainas*.

Pirmojo pasaulinio karo metus J. Gudavičius praleido gimtuosiuose Skliausčiuose, kur vėl suorganizavo brandų chorą, su kuriuo vykdavo giedoti į Batakių, Eržvilko, Pašaltuonio, Varlaukio šventoves. Vokiečių okupacinė valdžia draudė viešus koncertus ir J. Gudavičius užsirengė 1916 m. lapkričio 20 d. Skliausčiuose koncertą buvo sumintas ir kuriam laikui pasodintas į Jurbarko kalėjimą.

Lietuvai paskelbus nepriklausomybę ir prasidėjus kovoms už laisvę, J. Gudavičius savanoriu įstojo į besikuriančią kariuomenę. 1918 m. gale jis tapo Pirmojo pėstininkų pulko Alytuje kapelmeistriu. Jo energingų pastangų dėka greit buvo suburtas karinis orkestras ir jau 1919 m. kovo 27 d. Marijampolėje įvyko jo pirmasis pasirodymas visuomenei.

Vėliau J. Gudavičius su šiuo orkestru rengdamas koncertus važinėjo po Lietuvą. Repertuare buvo beveik vien lietuvių kompozitorių kūrinių ar liaudies melodijos. J. Gudavičius orkestrui pritaikė *Sukinį, Klumpakojį, Žemaitišką polką*, valsus *Miškas ir lietavis, Už jūrą* ir kt.

Po septynerių metų J. Gudavičius atsiveikino su kariniu orkestru ir pradėjo dėstyti muziką Tauragės mokytojų seminarijoje bei komercinėje mokykloje. Jis suorganizavo keletą chorų, kurie kaip jungtinis choras 1927 m. birželio 6 d. dalyvavo Mažosios Lietuvos lietuvių šventėje Klaipėdoje, o kitais metais su šiuo jungtiniu choru J. Gudavičius dalyvavo antroje dainų šventėje Kaune.

1931 m. jis vedė Panevėžio rajono Paįstrio pradinės mokyklos mokytoją T. Kriaučiūnaitę ir, persikėlęs ten, ėmė vargoninė kulti Pajstrio Šv. Mergelės Marijos Globos šventovėje, kartu subūrė šaulių dūdų orkestrą ir chorą. Dar dėstė vargonininkų kursuose Panevėžyje. Buvo apdovanotas Vyčio kryžiaus kavaleriaus ordinu ir kitais vyriausybiniams apdovanojimais.

J. Gudavičius mirė 1939 m. lapkričio 12 d. Palaidotas Panevėžio senosiose kapinėse.

Šiomet gražų gegužės savaitgalį jurbarkiečiai, pažymėdami savo iškilaus kraštiečio J. Gudavičiaus 130 metines surengė jo gimtinėje išpūdingą chorų ir orkestrų šventę *Sugrįžimas tėviškęn*. Varlaukio Šv. Trejybės šventovėje buvo atnašaujami Mišios, per kurias vargonavo kompozitorius Lionginas Abarius. Atvykę 2 Jurbarko ir 2 Tauragės chorai padainavo J. Gudavičiaus sukurtais ar harmonizuotais dainas. Taip pat buvo atvykę 2 orkestrai iš Jurbarko ir 2 kariniai orkestrai, kurie grojo J. Gudavičiaus kūrinius. Į gausiai susirinkusius aplinkinių kaimų žmones kreipėsi J. Gudavičiaus dukra Regina-Algė Gudavičiūtė, kuri yra išleidusi prisiminimų knygą apie tėvą.

J. Gudavičius visuomet buvo arti gimtojo krašto žmonių, todėl ir kraštiečiai net po daugelio metų jo nepamiršta, prisimena jo veiklą ir kūrybą.

Vytautas Kutkevičius

Tiek nedaug...

Tiek nedaug –
Tik tylos,
Tik spalvų
Po rudens dangumi
Ant užmiegančių
Rančių dienų
Su širdies gerumu,
Viltimi...

Tiek nedaug –
Tik vilties,
Vaiko juoko,
Tikrumo šalia,
Gerumu
Tik palieš,
Amžinybės
Keliuonės gale...

Tiek nedaug –
Valandos,
Tik "sudi"
Ir "atleisk..."
Kai nelieka
Vilties,
O, maldauju –
Neteisk...

Basakojai gandrai

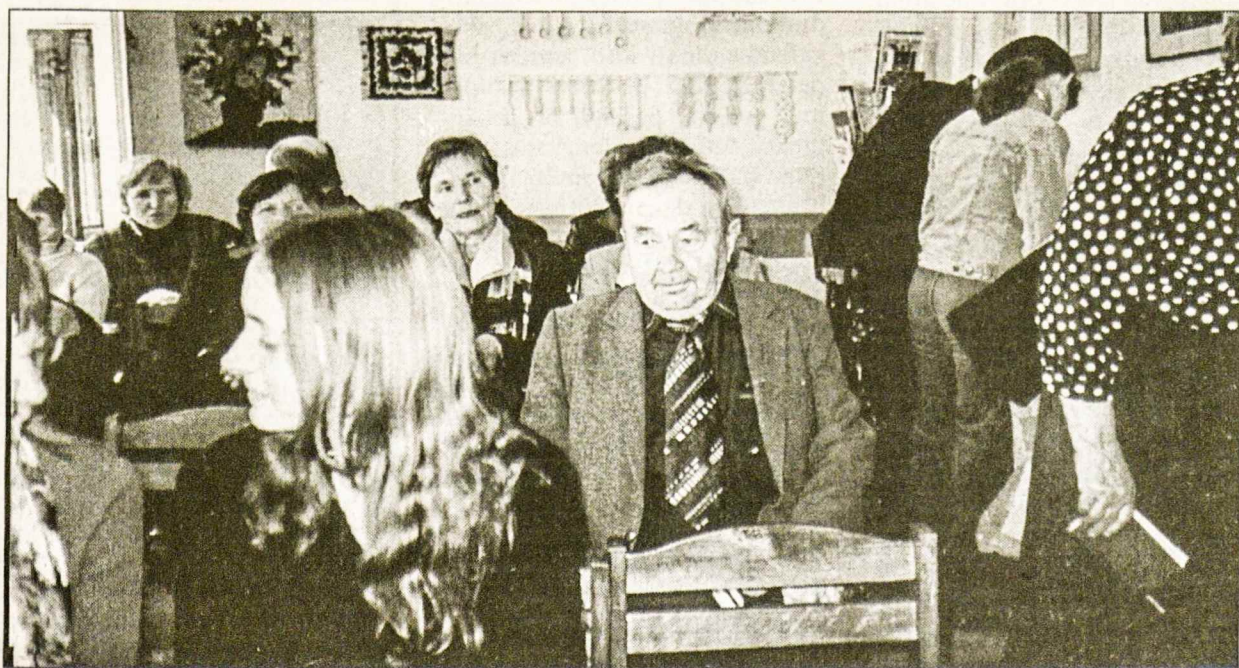
Mano vasaros
Saulė bekrastė,
Gelsvą rudenį
Audė beržai...
Merkės tylos
Saulėgraužų akys
Po rugsėjų
Lašais...

Mano rudenys

Geso ir švito,
Rods, - niekad
Nebus pabaigos.
Susirinko gandrai
Ir paliko
Dobilieną
Rugsėjo laukuos...

Ieškau skaudžiai
Širdies atmintį
Žingsnių aidą,
Pėdų paliktų...
Laukia tyliai
Rugsėjai kiti
Basakojų
Vaikystės gandrų...

Valerija Vilčinskienė,
Lietuvos nepriklausoma
rašytojų sąjunga

Kraštotyros konferencija Alytaus rajono Švietimo centre. Iš dešinės sėdi Vytautas Lankininkas

Lėlių grupė Lietuvių tautodailės instituto parodoje Toronto Prisikėlimo parapijos salėje 2003.IV.12-13

Nuotr. L. Nakrošienės

Kraštotyryninkų darbai

Surinkta daug medžiagos apie Dzūkijos apylinkes, rašomos istorijos

Buvai, esi ir būsi mums šventovė
Pagonių aukuras ir kryžiaus spindys.
Vienintelė šviesos kelionė
Lietuviui Nemuno šaly.

P. Kulvinskas

Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris 2002 m. vasario 15 d. patvirtino įsakymą nr. 215 "Dėl nacionalinės kraštotyryninkų ekspedicijos nuostatų".

Lietuvos jaunimo turizmo centras pakvietė šalies jaunimą, moksleivius ir pedagogus įsijungti į naują valstybinę jaunųjų kraštotyryninkų ekspedicijos etapą, skirtą Lietuvos tūkstantmečiui paminėti. Ekspedicijos tikslas: ugdyti moksleivių ir jaunimo istorinę atmintį, puoselėti tradicinę materialinę bei dvasinę kultūrą, plėtoti archeologijos, krašto istorijos, kalbos, literatūros, tautosakos, etnografijos stebėjimą ir pažinimą, mokyklinių muziejų saugojimą ir naujų steigimą.

Alytaus rajono ŠC direktorė Lina Andrulevičienė, metodinė Gražina Ramaškevičienė paragino kraštotyryninkus, mokytojus, moksleivius aktyviai dalyvauti šioje ekspedicijoje.

Balandžio 16-ąją kraštotyryninkai, džiaugdamiesi Lietuvos stojimo į ES sutarties pasirašymu, susirinko į kraštotyryninkų konferenciją "Tautos etninis paveldas Europos kultūroje".

Renginio pradžioje susirinkusieji domėjosi beveik iš visų mokyklų pateiktais įvairia tematika kraštotyros rodiniais. Šių darbų parodą papildė antroji – tai išpūdinga brolių A. ir M. Černiauskų meninės programos paroda "Akimirksnis Dzūkijos nacionaliniame parke".

Konferencijoje dalyvavo iš Vilniaus atvykusi Nijolė Marcinkevičienė – Lietuvos liaudies kultūros centro papročių ir apeigų poskyrio vadovė, Irena Pilipčikienė – Alytaus apskr. viršininko administracijos švietimo ir socialinių reikalų departamento direktorė, Virginija Mačiulienė – Alytaus raj. savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja, Rimantas Židanavičius – jos pavaduotojas.

Konferencijoje kalbėjusi I. Pilipčikienė informavo apie rengiamą projektą, skirtą Dainavos krašto 750 m. jubiliejui. Ji, N. Mačiulienė ir N. Marcinkevičienė džiaugėsi mūsų rajono kraš-

totyryninkų veikla, nesitiekė tokio gausaus derliaus. Viešnia iš Vilniaus pabrėžė etninę tradiciją, papročių tęstinumo svarbą, ragino neleistis užmaršties priangybei atsidūrusiai labai gražiai džiuk tarmei išnykti. Negerai, kad patys džiukai drovisi ja kalbėti. Patriotizmo galima pasimokyti iš žemaičių.

Rajone kraštotyryninio darbo pradžia buvo – mokyklų istorijų rašymas. Šis darbas nenutrūkęs. Jau ketvirtoje parodoje metraščius atvežė Butrimonių, Miroslavo, Krokialauko T. Noraus-Naruševičiaus, Kurnėnų, Rimėnų krašt. būrelių vadovai.

Apie žymius savo vietovių žmones surinko medžiagą Butrimonių vid. m-kloj, karšt. būrelio vadovė Danutė Anušauskienė. Apie mokytoją, šaulių vadą Jurgį Greblįką – Miroslavo vid. m-klos dvyliktokė Ernesta Burneikaitė. Apie pasaulinio garsumo mokslininką miroslovietį, psichologijos specialistą filosofijos daktarą Justiną Pikūną pateikė mokytojų surinktas žinias būrelio vadovė Angelė Savukynienė. Tokios žinios renkamos Ūdrijos (vadovė Lita Rutkauskienė), Makniūnų (vadovė Nijolė Senutienė), Ryliškių (vadovė Danutė Šmitienė) pagrindinėse mokyklose.

Tęsimas dvarų, kaimų istorijos rašymas XVII amž. Bukaučiškių archeologinio paminklo – dvaro istoriją parašė Rimėnų pagr. m-klos mokyt. Venta Kazakevičienė. Vertingą medžiagą apie Mergalaukio – Simno "Garbės ženklą" ordino sovietinio ūkio centrą surinko Mergalaukio pagr. m-klos krašt. būrelis vadovė Edita Gramienė.

Kraštotyryninkas ir Nemunačio mokyt. Vytautas Lankininkas tęsia Nemunačio praeities tyrinėjimus. Sukaupęs vertingų duomenų ketina parašyti nesenai išleistas knygos *Iš Nemunačio praeities* II-ąją dalį.

Antrąją knygą, skirtą Purniui, rašo kraštotyryninkas Petras Džerius.

Lina Čaplikienė yra surinkusi daug vertingos informacijos apie Verebių apylinkę, jos geografinę padėtį, kraštovaizdžio formavimąsi, kolektyvizacijos ir melioracijos laikotarpį.

Žinias apie tragiškus įvykius, patirtus sovietmečiu, surinko D. Šmitienė iš Ryliškių. Apie žydų žudynes ir žmones,

gelbėjusius juos, surinko Parėčėnų pagr. m-klos krašt. būrelio vadovė Natalija Balinskienė, taip pat Butrimonių vid. m-klos mokyt. Marija Struskauskienė.

Nenutrūkstą tautosakos – mūsų protėvių istorijos saugotojos, rinkimas. Makniūniškė N. Senutienė užrašė dainininkės D. Zubrauskienės dūkiškas dainas, o apie dūkių krašto folklorą – Z. Rutkauskienė. Ūdrijos Meškučių mokyt. Nijolė Berteškienė, bijodama, kad civilizacija nenumarintų dūkių kalbos, parengė 250 žodžių dūkių tarmės – bendrosios kalbos žodynėlį.

Kraštotyryninkė Erika Dauksienė iš Vaisodžių pagr. m-klos, žinodama, kad "vietų vardais į mus kalba pati žemė" (K. Būga) su mokiniiais surinko baltų, raistų, dirvų, kalnų, miškelių, upelių, vietovardžių.

Mokyklose kuriami projektai. Kurnėnų prad. klasių mokytojos I. Mikaloniene, M. Skaisgiriene, G. Zmitrilevičienė, R. Žemaitaitienė parengė programą "Meninių gabumų ugdymas pasitelkiant tautinį meną". Mokiniai domėjosi senovės žmonių amatais: kalyste, ūkininkyste, drožinėjimu ir kt.

Pivašiūnų vid. mokyklos krašt. būrelio vadovė Vilija Bariekienė su mokiniais domisi Pivašiūnų papročiais, tautosaka. Labai gražų dūkišką koncertą surengė Makniūnų pagr. m-klos saviveiklininkai.

RŠ centro vadovė Lina pasidalijo mintimis apie didelį prasmingą atliktą rajono kraštotyryninkų darbą. Be surinktų medžiagos, parašytų ir rašomų knygų, Danguose pastatyta, spėjusi išgarsėti, dūkiška pirkia. Palėpių turtas tampa mokyklinių muziejų nuosavybe. Lina pakvietė mokyklas įsijungti į dūkiškos tarmės – bendrinės kalbos žodyno sudarymą. Ji tikisi, kad ir regioninė televizija taps bendrininke populiariau šią unikalią dūkišką šneką. Turime rūpintis, kad mūsų tautos etninis paveldas nepraeitų pro šalį, o taptų Europos kultūros gairintoju.

Atsiųsta paminėti

Stasys Gentvilas, KUNIGAS DIEVO IR ŽMONIŲ TARNYBOJE. Kunigas Jonas Kučingis. Lietuva, 2003 metai, 224 psl.

TIKĖKIME SAVO ATEITI-MI! 2002 m. Darbo konfederacijos Dainavoje konspektas. Parengė Romualdas Kriaučiūnas. JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdyba. Karaliaus Mindaugo karūnavimo jubiliejiniai metai 2003, 166 psl.

SANDARA, 2002 metai, 1-2. Published by the Lithuanian National League of America, Inc. (208 West Natoma Ave., P.O. Box 241, Addison, IL 60101-3506). Metinė prenumerata – \$10. Tai Amerikos lietuvių tautinės sandaros laikraštis, tuo vardu eina nuo 1918 metų. Redaktorius – Grožvydas J. Lazauskas, pavad. Vytautas Bildušas.

LITHUANIAN HERITAGE, Magazine. Publisher-Editor Val Ramonis. Published bimonthly by Baltech Publishing, P.O. Box 225, Lemont, IL 60439-0225. Subscription rates per year in the U.S. \$29.95, in Canada – \$41.95 US.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dailininką Kazimierą Žoromskį jo paties name-muziejuje garbingo 90 metų jubiliejaus proga pagerbė politikai, menininkai, mokslininkai. Svečių tarpe matėsi premjeras A. Brazauskas, kultūros ministrė R. Dovydienė, V. Landsbergis, Vokietijos ambasadorius A. Rohm, dailininkų sąjungos pirmininkas V. Krutinis, Bajorų sąjungos nariai. Raštu sveikino prezidentas R. Paksas, seimo pirm. A. Paulauskas, A. Zuokas ir kt. K. Žoromskis baigė Vilniaus ir Vienos dailės akademijas, po II Pasaulinio karo gyveno ir kūrė Italijoje, Ispanijoje, Kolumbijoje, ilgiausiai gyveno JAV-jose. Tarptautinį pripažinimą gavo sukūręs savitą optinio meno kryptį – optinį impresionizmą. 1986 m. sugrįžęs į Lietuvą visus savo kūrinius jai padovanojo. Už nuopelnus Lietuvos kultūrai 1987 m. tapo nusipelnusiu meno veikeju, 1999 m. apdovanotas DLK Gedimino ordinu. Jo paveikslų yra 12-je Europos ir Amerikos muziejų, tarp jų Maskvos Treťjakovo galerijoje, Vatikano pinakotekoje, Lietuvos dailės ir M. K. Čiurlionio muziejuose.

Turkijoje, Ankaros XX tarptautiniame muzikos festivalyje (III.31-IV.26) buvo pakviestas dalyvauti ir Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas prof. Sauliaus Sondeckio. Festivalyje – operos ir baleto pastatymai, simfoninės ir kamerinės muzikos koncertai, džiazio projektai. Savo koncertams (IV.14-15) Lietuvos kamerinis orkestras parengė W. A. Mozarto, J. S. Bacho, P. Čaikovskio, D. Šostakovičiaus ir lietuvių kompozitorių M. K. Čiurlionio bei F. Bajoro kūrinius. Iš žymesnių festivalio dalyvių paminėtini Stambulo operos teatras, Bulgarijos radijo choras, Rusijos simfoninis orkestras, Danijos karališkasis baletas, Milano kamerinis orkestras, Antonio Marquez flamenko šokėjai iš Ispanijos. Ankaros festivalis yra Europos festivalių sąjungos narys, kaip ir Vilniaus festivalis.

Genovaitės Sabaliauskaitės, vienos žymiausių Lietuvos baleto solistės, 80-mečio jubiliejus buvo paminėtas balandžio 9 d. B. Eifmano baleto *Raudonoji žizel* spektakliu Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre. Baleto žinovų "ballerina assoluta" vadinama G. Sabaliauskaitė iš tiesų tapo lietuvių baleto legenda. Savo keilią baleriną pradėjo jau vaikystėje Kaune, Valstybės teatro baleto studijoje, keletą metų buvo šio teatro baleto solistė; vėliau stažavosi Agripinos Vaganovos baleto studijoje, lankė primabalerinos Galinos Ulanovos šokio pamokas Mariinski teatre Sankt Peterburge. 1944-1965 m. buvo Lietuvos operos ir baleto teatro balerina. Sukūrė visą eilę ryškių vaidmenų. Baigusi solistės karjerą, 1965-68 m. buvo Lietuvos operos ir baleto teatro vyriausiąja baletmeistere, 1970-71 m. Čilės valstybinio teatro baletmeistere. Grįžusi į Lietuvą mokė M. K. Čiurlionio menų mokyklos baleto skyriaus moksleivius. Nuo 1978 m. gyvena Vokietijoje.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Klaipėdos universiteto ansamblis "Vorusnė" dėvi senovinius tautinius Mažosios Lietuvos drabužius, primindamas sunaikinto krašto tradicijas. Žemiau: Mažosios Lietuvos tradicijas palaiko Klaipėdos universiteto darbuotojų ansamblis "Vorusnė", vadovaujamas profesorės Audronės Kaukienės

Nuotr. M. Purvino, 2002.XII

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term. ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.35%
3 metų term. indėlius	2.55%
4 metų term. indėlius	2.80%
5 metų term. indėlius	3.05%
1 metų GIC-mėn. palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.60%
3 metų GIC-met. palūk.	2.80%
4 metų GIC-met. palūk.	3.05%
5 metų GIC-met. palūk.	3.30%
RRSP, RRIF ir OHOSP	

"Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	2.85%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	3.05%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	3.30%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	3.55%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal.	
taupymo sąsk.	0.60%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiame nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

BLOOR-HIGH PARK naujai
atremontuotas 2 miegamųjų
"condo" 1,200 kv. pėdų
dydžio. Prašo \$249,900.

SKAMBINTI

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST. W.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLA, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTUJAMA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$300* off for 1 parcel
*coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Jaunieji krepšininkai (vilkiukai) "Romuvos" 40-mečio sukaktuvinėje stovykloje: (iš k.) V. Šimkus, N. Stauskas, M. Latanzi, A. Aiello, A. Valickis

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
marijuanos įteisinimo delsimas
niekio bendro neturi su jo pasi-
tarimais Vašingtone, ypač su vy-
riausiu JAV prokuroru A. Ash-
croft. Opozicija betgi teigia, kad
vis dėlto Amerikai nusileista. Yra
teigiančių, kad prieš svarst-
ant šį įstatymą ir jį įteisinant
reikia perauklėti visuomenę,
kuri suprastų sveikatai daromą
žalą ir kokių baudių galima susi-
laukti. Manoma, kad po ilgesnio
marijuanos vartojimo kiti pereis
prie stipresnių narkotikų kaip
kokaino ir kitų. Sveikatos minis-
terė A. McLellan išpėja, kad pa-
keitus įstatymą daugiau žmonių
pradės rūkyti marijuaną, bet
paskelbus apie galimus sveika-
tos sutrikimus, rūkančiųjų su-
mažėtų. Liberalų valdžios su-
manymas pakeisti marijuanos
vartojimo įstatymą jį švelninant
susilaukė nepritrimo iš polici-
jos, Sambūrio, siekiančio, kad
girti nevairuotų automobilių,
gydytojų, parlamento opozicijos
ir savos liberalų partijos atsto-
vų. Sakoma, kad šis įstatymas
esąs "sklylėtas", nes padrąsins
jaunimą vartoti ir kitus kvaia-
šlus. Policijos sąjunga rūpinasi,
kad keliuose negalės tikrinti
kvaiašlų paveiktų vairuotojų. O
kai kurie gydytojai siūlo, kad
būtinai reikia jaunimui aiškinti
apie rūpinasi. Kad automobilių
nevairuotų neblaivūs, siūlo įsta-
tymą iš esmės peržiūrėti. Sąju-
nos partijos vadovas S. Harper
sako, kad "sumažintos baudos
paskatins jaunimą daugiau kvaia-
šlų vartoti. Manoma, kad JAV
sugriežtins tikrinimus pasienyje
ir padarys Kanadai nuostolių.

Kelionių verslo darbuotojai
dejuoja, kad dėl terorizmo, karo
Irake ir SARS ligos, kaip niekada
per paskutinius 25 metus, la-
bai sumažėjo keliautojų ir atos-
togautojų. Statistikos duomenimis,
norinčių aplankyti Kanadą
sumažėjo iki 3.4 milijono. Iš Ka-
nados išvykstančių per kovo
mėnesį buvo 128,000, net 4%
mažiau. Daugiausia lankytojų
sumažėjo iš Meksikos, ypatingai
per Velykas. Netapi daug nuo-
stolių patyrė kelionių po Kanadą
tarkytojai. Sumažėjus keliau-
tojams, nukentėjo kelionės
tvarkantys verslai, viešbučiai ir
lėktuvų bendrovės. Viešbučių
savininkų susivienijimas žada
apie patirtus nuostolius padary-
ti pranešimą. Daugiausia nuo-
stolių viešbučiai patyrė dėl
SARS ligos.

Nepaprastai pabrangus au-
tomobilių draudimui šoktelėjo
infliacija, arba kitaip sakant, pa-
daugėjo pinigų apyvartojimo nuo
2.1% iki 3%. Per pastaruosius
metus infliacijos padidėjimas
yra susijęs su automobilių drau-
dos išaugimu 30%, o kai kur net
60%. Tuo reiškiniu, kaip nėra
įprasta, susidomėjo Kanados
bankas. Jo atstovai dėl to pra-
dėjo aiškintis su draudos bend-
rovėmis. Jau nesekant Kanad-
os banko ir Finansų ministeri-
jos bei provincijų pareigūnų, ir

ekonomistai stebisi, kas su auto-
mobilių drauda atsitiko? Drau-
dos bendrovės betgi nurodo,
kad statistika neteisingai ap-
skaiciuoja duomenis, nes iš tik-
rųjų drauda padidėjo tik 15-
20%. Jie aiškina, kad padaugėjo
automobilių nelaimių, daugiau
buvo sužeistų, pabrango auto-
mobilių taisymas ir sužeistų gy-
dymas. Britų Kolumbijoje, Ma-
nitoboj ir Saskačevane yra val-
džios tvarkomas draudimas, tad
ir draudimo kainos yra žemesnės
negu kitose provincijose. Per
paskutinius New Brunswick
įvykusius rinkimus dėl brangaus
automobilių draudimo vos išsi-
laikė provincijos valdžia.

Kanados vyskupų konfe-
rencijos generalinis sekretorius
mons. Peter Schonenbach krei-
pėsi laišku į Kanados teisingu-
mo ministerį ir generalinį pro-
kurorą Martin Cauchon, prašy-
damas jį atšaukti Ontario pro-
vincijos apeliacinio teismo nuo-
sprendį, kuriuo įteisinama vie-
nalytė (dviejų vyrų arba dviejų
moterų) santuoka. Savo laiške
jis pabrėžia tradicinės vyro su
moterimi santuokos gilią kultū-
rinę, religinę ir visuomeninę
prasmę. Vyskupų konferencijos
vardu jis pareiškė nusivylimą
teismo pareiškimu, jog Kanados
generalinis prokuroras neradęs
rimtos priežasties išlaikyti san-
tuoką išimtinai heteroseksua-
liniu luomu. Nors yra išimčių
priimtai tvarkai, nereiškia, kad
dėl jų būtina visą santvarką
keisti. Paties generalinio proku-
roro pareškime rašoma, kad
Kanados čarterio tikslas niekad
nebuvo masiškai keisti pagrin-
dines visuomenines institucijas,
iš kurių jis kilęs. Mons. Scho-
nenbach taip pat priminė, kad
Kanados parlamento Bendruo-
menių rūmai 1999 m. birželio 9
d. priėmė rezoliuciją, teigiančią,
kad santuoka yra ir turėtų būti
išskirtinai vieno vyro ir vienos
moters sujungimas, ir kad parla-
mentas imsis visų priemonių šį
apibūdinimą išlaikyti.

Manitobos parlamento rin-
kimuose birželio 3 d. NDP ant-
rą kartą nesunkiai laimėjo dau-
gumą, į parlamentą pravedama
35 atstovus. Progresyvieji kon-
servatoriai gavo 20, o liberalai
tik dvi vietas. Nors per šiuos
rinkimus NDP prarado kelias
vietas, bet vis tiek užsitikrino
daugumą. NDP vadovas D. Do-
er padėjo rinkėjams už pasiū-
kėjimą ir pažadėjo, kad ir to-
liau, kaip iki šiol, jo vadovau-
jamas ministerių kabinetas bus
visų Manitobos gyventojų val-
džia.

Pavyko susitarti. "Air Ca-
nada" bendrovei sunku išsilaikyti,
nes kiekviena diena neša
apie 5 milijonus dol. nuostolių.
Besigelbstint nuo galimo bank-
roto nutarta mažinti algas. De-
rybose su keliomis profesinėmis
sąjungomis pavyko dėl to susi-
tarti. Sunkiausiai sekėsi derėtis
su lakūnais, ir tik birželio 1 d.
naktį pavyko pralaužti ledus,
pasiekti susitarimą ir išvengti

Sportas

Žinios iš Lietuvos

FUTBOLAS: Kaune Lietu-
vos rinktinė patyrė antrą nesėk-
mę, Islandijos rinktinė pralaimė-
dama 0:3. Daug geriau sekasi Lie-
tuvos jaunių (iki 21 metų) futbolo
rinktinėi. Jie Panevėžyje tokiu pa-
čiu rezultatu 3:0 nugalėjo Islandi-
jos jaunius ir penktoje grupėje įsi-
tvirtino pirmoje vietoje.

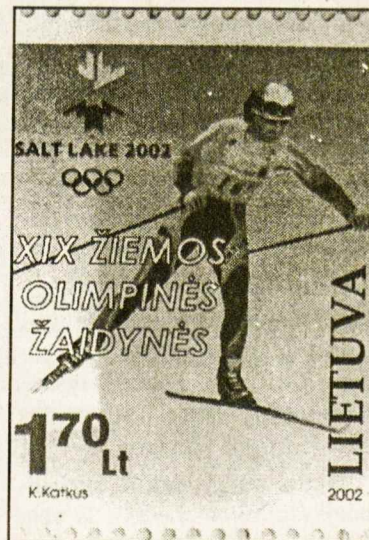
RANKINIS: Lietuvos Kroat-
ijoje 26:20 nugalėjo Švediją, 17:
24 pralaimėjo kroatams ir 28:27
įveikė Gudiją. Užėmusios Euro-
pos merginų čempionato 3-osios
atrankos grupės varžybose antrąją
vietą, jos išsikovojo kelialapį į
2003 metų baigmes varžybas rug-
pjūčio mėn. Toljatyj (Rusija).

DVIRAČIAI: Edita Pučins-
kaitė penktosiose moterų dviračių
lenktynėse "Trofeo Riviera della
Versilia" (98 km) tarp 120 dvira-
tininkų užėmė trečiąją vietą. Jo-
lanta Polikevičiūtė užbaigė šeštą.
R. Rumšas vėl pakliuvo į bėdas.
Po "Giro d'Italia" lenktynių nele-
galių vaistų tyrimas buvo teigia-
mas, ir jis laikinai nuo varžybų
pašalintas.

ŠACHMATAI: Turkijoje vy-
kusiam Senojo žemyno moterų
šachmatų čempionate V. Čmilytė
su švede P. Cramling surinko po
lygiai taškų (8.5 t). Peržaidime
lietuvių pralaimėjo švedei 0,5:1,5
ir turėjo pasitenkinti sidabro me-
daliu. Europos vyrų šachmatų
čempionate Turkijoje Lietuvos at-
stovas Š. Šulskis, surinkęs 8,5
taško iš 13 galimų, užėmė devin-
tąją vietą.

JOJIMAS: Lietuvos klūtinio
jojimo čempionato Palangoje nu-
galėtoju tapo Vilniaus žirgyno
raitelis S. Jasas. Sidabras teko Jo-
niškio rajono sporto klubo "Aud-
ruvis" raiteliui S. Priokockui.
Bronza – Smalininkų raiteliui O.
Janavičiui.

ŠOKIAI: A. Kandelis ir E.
Visockaitė iškovojo antrąją vietą
pasaulio Pietų Amerikos šokių
varžybose Vengrijoje. V.P.

Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičiaus

bankroto paskelbimo ar visiško
bendrovės uždarymo. Kelei-
viams jau nereikės baimintis,
kad bus palikti be numatytų
skrydžių.

Išvogė mokesčių mokėtojų
žinias. Nelengva RCMP parei-
gūnams išaiškinti elektroninę
vagystę, kurią atliko Pajamų
(Revenue) ministerijos tarnau-
tojas. Manoma, kad tą vagystę
buvo užsąkęs kriminalinių nusi-
kaltelių pogrindis. Apie šį nusi-
kaltimą pasakojo Pajamų minis-
teris E. Caplan igaliotas D.
Hodgson. Jis pripažino, kad va-
gystė surišta su asmeninėmis ži-
nionimis – vardu, pavarde, gimimo
data, namų adresu ir sociali-
nio draudimo numeriu (SIN).
Vagystė palies kelis šimtus as-
menų, bet jiems nereiktų bai-
mintis, kad vagys sužinos apie jų
pajamas ir mokamus mokesčius.
Svarbiausia – tai socialinio
draudimo numeris, su kuriuo
galima perimti kito asmens ta-
patybę, gauti nedarbo draudi-
mą, pensiją, pašalpą ar pensi-
ninkui teikiamas lengvatas. Šis
numeris juodoje rinkoje yra
brangus, todėl saugotinas. Poli-
cija perėmė įtariamą tarnautojo
kompiuterį, tik neaišku, ar tas
asmuo jau iš darbo atleistas?

B.St.

POLMOT

AUTOMOBILIŲ APATARNAVIMAS
Visiems darbams pasirošęs
aparnavimo centras

Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
Tel. (905) 896-8585

3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d. term. indėlius	
1.25% už 90-179 d. term. indėlius	
1.55% už 180-364 d. term. indėlius	
2.00% už 1 m. term. indėlius	
2.35% už 2 m. term. indėlius	
2.55% už 3 m. term. indėlius	
2.80% už 4 m. term. indėlius	
3.05% už 5 m. term. indėlius	
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
2.60% už 2 m. GIC invest. pažym.	
2.80% už 3 m. GIC invest. pažym.	
3.05% už 4 m. GIC invest. pažym.	
3.30% už 5 m. GIC invest. pažym.	
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
2.85% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.05% už RRSP 3 m. term. ind.	
3.30% už RRSP 4 m. term. ind.	
3.55% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas	
nuo.....	6.00%
už nekilnojamo turto	
paskolas (mortgages) su	
- nekeičiamu nuosimčiu	
(fixed rate)	
1 metų.....	3.95%
2 metų.....	4.35%
3 metų.....	4.50%
4 metų.....	4.70%
5 metų.....	4.90%
- su keičiamu	
nuosimčiu.....	5.00%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% (kainoto turto)
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

BAŖKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŲ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERŲ)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHECKS)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI BAŖKAITAS

Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APRDAUDA NARIAMS IR ŠVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERŲ) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINĖS MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrd. ir trečd. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.; šeštad. iliepos ir rugpjūčio mėnesiais uždaryta
Royal York skyriuje – šeštad. nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prizadu mielai ir sąžiningai
patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.

Pačios žemiausios kainos | Vilnių, pradėdant nuo \$750, kelionių
draudimai, organizuojamos grupės | šilūs kraštus

"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė

ASTRA Skupaitė-Tatarsky

PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS

Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.

Tel: 1-800-715-5767 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

QUEEN SYRENA TRAVEL – 133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L2

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS

Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

RUDENS PRAMOGINĖS / MALDININKŲ KELIONĖS:

Į Agawos slėnį (į šiaurę nuo Sault St. Marie) autobusu ir traukiniu
rugsėjo 29 – 3 dienos – \$399.00

Į Italiją –
spalio 14 – 10 dienų – \$2,690.00
Vatikanas, Venecija, Sorrento, Capri, Neapolis

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra
būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronto 416 531-4800

Bilietus pristatau X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING 45 Forest Heights Str., WHITBY, Ont. L1R 1T7
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskirai iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOMI Į RANKAS PER 7 DARBO
DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TŽ BENDRADARBŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žin

Jaunimo kongreso atstovai pasisako

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos nariai, norintys tapti atstovais PLJ kongrese, kuris įvyks Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje š.m. vasarą, turėjo parašyti rašinius tema: "Kodėl aš noriu būti atstovu?" Štai keletas pasisakymų

Noriu susipažinti su lietuviiais iš viso pasaulio. Būtų įdomu pakalbėti su jais bendromis temomis, kurios jungia mus visus. Taip pat būtų įdomu ir vertinga padiskutuoti lietuviybės problemas bei pasvarstyti politinius ir ekonominius klausimus. Ką reiškia būti lietuviu gyvenant ne Lietuvoje? Kokios galimybės pritraukti daugiau jaunimo į mūsų veiklą? Kaip būtų įmanoma palaikyti artimesnius ryšius tarp Lietuvos ir išeivijos jaunimo?

Antanas Pacevičius, 21 metų Waterloo un-to studentas, "Gintaro" šokėjas, jūrų skautas, stovyklų vadovas

Man važiuoti į kongresą kaip atstovui yra labai svarbu, nes galėsiu susitikti su jaunimu iš viso pasaulio, kuris irgi rūpinasi lietuvių. Aš būčiau geras Kanados atstovas, nes gerai mokau lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Bet svarbiausia aš važiuočiau į kongresą su noru ir viltimi, kad mūsų Lietuva išliktų gyva ir kad šiandienos lietuviškas jaunimas galėtų tą lietuviybę įgyvendinti. Grįžęs iš kongreso, aš būčiau pilnas energijos ir informacijos toliau tęsti kongreso idėjas Toronte.

Jonas Didžbalis, studentas, "Gintaro" šokėjas, krepšininikas, skautų veikėjas

Dalyvavimas šiame kongrese duos man progą susitikti ir bendrauti su lietuvių jaunimu iš visų pasaulio kraštų, su kuriais bus proga pasvarstyti, kaip išlaikyti lietuvių kultūrą. Šiais laikais yra didelis pavojus lietuviškumui išsilaikyti už Lietuvos ribų. Daug jaunų žmonių nutaiteja. Kongresas suburs tą jaunimą, kuris yra labai lietuviškas, kuris yra vadovaujantis ir kuris tikrai gali ką nors konkrečiau padaryti, kad kiti jaunuoliai užsidedėtų ir norėtų dirbti Lietuvai. Jaunimas yra lietuviybės išlikimo pagrindas. Jei mūsų karta, tai yra jaunimas tarp 18-35 metų amžiaus, tuo nesirūpins, mūsų turtinga kultūra išnyks. Reikia kartu bendrauti, susipažinti su problemomis, kurias kitų kraštų jaunimas turi, ir atvirai spręsti tas problemas.

Užaugę Š. Amerikoje jauni lietuviai yra didelėje įtakoje vakarietiško pasaulio. Viskas, kas amerikietiška, yra patrauklu. Ši kelionė į kongresą su panašaus įsitikinimo jaunimu atvers duris, supažindins jaunimą su Lietuvos kultūra ir jos gilia prasme. Šis kongresas ugdyt ateinančius vadus, kurie perims organizacijų valdymą iš vyresnės kartos.

Darius Karka, Hamiltono McMaster un-to studentas, "Gintaro" šokėjas, baigęs lituanistinius kursus, skautas ytitis, KLJS korespondentas.

Man lietuviybės išlaikymas išeivijoje yra labai svarbus ir manau, kad kongrese būtų puiki proga susitikti su lietuvių kilmės jaunimu iš viso pasaulio kampų. Kartu tartumės, kaip toliau tobulinti lietuvių kultūrą mūsų

kartoje. Tikriausiai atsirastų toje srityje naujų idėjų, kurias galėsim įgyvendinti savo bendruomenėse. Visą, ką patirsiu kongrese, dalinsiuos su visais.

Saulius Simonavičius, Western un-to studentas, stovyklų vadovas, baigęs lituanistinius kursus, P. Amerikos lietuvių jaunimo suvažiavimo dalyvis, skautas, "Gintaro" šokėjas, KLJS pirmininkas.

Draugai ir pažįstami, kurie vyko kaip Kanados atstovai į Australiją 2000 metais, mane supažindino su Pasaulio lietuvių jaunimo kongresu ir sąjunga. Po kongreso jie pasakojo apie įdomias temas, apie lietuviško jaunimo veiklą, ir apie galimybę susitikti su jaunimu iš įvairių pasaulio kraštų. Išgirdus kaip lietuviškas jaunimas dirba kartu, man kilo noras dalyvauti sekančiame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Europoje 2003 m. Nors aš priklausau tai antrai lietuvių kartai, kuri gimusi išeivijoje, man lietuviybės išlaikymas yra labai svarbus. Žinau, kad aš ne vienas kuris taip galvoju. Mūsų jėgos ir balsai bus stipresni, kai dirbsim kartu viename tikslu. Nebijau įsijungti į lietuvišką veiklą ir bandau atlikti savo pareigas sąžiningai. Jei būsiu išrinktas Kanados atstovu į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, dalyvausiu visose kongreso programose dalyse, grįžęs – pranešiu jaunimui apie kongreso atliktus darbus ir planuotą veiklą.

Andrius Rusinas, Western un-to studentas, skautas ytitis, baigęs lituanistinius kursus, dirbęs Maironio mokykloje, "Gintaro" šokėjas.

Montrealyje šiuo metu yra nelabai didelis lietuvių telkinys, mažai aktyvaus jaunimo. Man rūpi lietuviybė ir labai įdomu susipažinti su jaunais lietuviiais tiek Kanadoje, tiek visame pasaulyje. Tai galima padaryti įvairiais būdais, įskaitant pasaulinius lietuvių jaunimo kongresus. Vykdamas į kongresą, kaip oficialus Montrealio atstovas, galėčiau mažam tikinui balsavimo teise, kuri yra būtina, jei norime suaktyvinti mūsų jaunimą. Nusivėždamas mažos bendruomenės problemas į kongresą ir ieškodamas idėjų iš kitų atstovų, kaip tęsti jaunimo veiklą Montrealyje, turėčiau pilnai dalyvauti kongreso darbuose.

Manau, kad po ilgo laiko dalis Montrealio lietuvių jaunimo nori vėl pradėti aktyviau dalyvauti lietuviškoje veikloje. Kongresas bus labai gera pradžia, kuri turėtų paskatinti bendravimą su lietuvių kilmės jaunimu visame pasaulyje ir paskatintų būti veiklesniems.

Juozas Piečaitis, baigęs lituanistinę mokyklą, grojęs "Gintarėlyje", buvęs mokytojos padėjėjas lituanistinėje mokykloje, trejus metus mokėsis Kaune, jaunimo kongreso Australijoje dalyvis, paruošęs jaunimo website.

(Bus daugiau)

Toronto Maironio mokykla ir lituanistinių kursų abiturientams įteikiami diplomai. Nuotr. D. Puterienės

Toronto lituanistinių kursų moksleiviai, atlikę sceninės programos dalį. Nuotr. D. Puterienės

Lietuviško atžalyno šventė

VIRGINIJA RUŠKIENĖ

Tuščios rankos, o krūtinėj žiba: Visas turtas tilpo širdyse!

B. Brazdžionis

Kaip talentingiausio dailininko po kruopelytę surinkta spalvinė mozaika, taip ir lietuviškos Toronto Maironio mokyklos neseniai įvykęs iškilmingas išleistuvių vakaras sušvito visomis savo džiaugsmingomis spalvomis. Prisikėlimo parapijos scenoje aštuntokai, pasipuošę įvairiaspalviais tautiniais drabužiais, ir lituanistinių kursų moksleiviai savo šventiška apranga taip šauniai papildė juos, susirinko į savo šventę. Ne vieno salėje esančiojo širdį džiugino ir pasididžiavimą kėlė nuostabus lietuviškas jaunimas scenoje, o pilna salė tėvelių su džiaugsmo ašaromis akyse sveikino savo atžalyną.

55-ąjį lietuviškos Maironio mokyklos iškilmingą abiturientų išleistuvių vakarą pradėjo šios mokyklos vedėja Aldona Šimonėlienė, pasveikinus visus abiturientus ir jų tėvelius, kurie įsikišė į pirmąjį žingsnį įsikišė savo vaikams lietuviškų žinių troškimą ir perdavė iš kartos į kartą taip kruopščiai puoselėjamą lietuvišką žodį, padėkojo visam mokyklos tėvų komitetui ir jo pirmininkui Jurgiui Kuliešiui už neįsitenkamą energiją ir nuolatinę pagalbą.

Išleistiviniame abiturientų vakare dalyvavęs generalinis garbės konsulas Hiris Lapas tarė sveikinimo žodį, palinkėdamas mūsų atžalynui kuo aktyviausiai įsijungti į lietuvišką veiklą, baigti aukštąjį mokslą ir paremti Lietuvą kuriant jos ateitį ir garsinant ją savo darbais.

Daug sveikinimo žodžių tą

vakarą skambėjo iš šventės alsuojančios scenos. Abiturientų pakili nuotaika tą vakarą užvaldė visą salę. Iškilmingu žodžiu abiturientus pasveikino ir Kanados lietuvių bendruomenės pirmininkė Rūta Žilinskienė. Ji paskatino jaunimą toliau tobulinti savo žinias ir aktyviai dalyvauti Kanados lietuvių visuomeninėje veikloje. Taip pat pirminkė nuoširdžiai padėkojo mokyklos vedėjai Aldonai Šimonėlienei, lituanistinių kursų vedėjai Nijolei Benotienei, visiems mokyklos mokytojams bei tėvų komitetui už rūpestingumą ir kūrybišką lietuviškos dvasios perteikimą į jaunuolių širdis.

Jau penkiasdešimt penkeri metai Maironio mokykla skleidžia savo šviesą ir skiepija tautiško dvasios mūsų atžalų širdyse. Per daugelį metų ne vienas paliko šios mokyklos suolą, jausdamasis lietuvių tautos natsiejama dalimi. Mokykla didžiulį dėmesį skiria savo auklėtinų šeimų praeities puoselėjimui, skatina neužmiršti savo senelių ir prosenelių pirmųjų žingsnių Kanadoje. Tuo tikslu šiais metais ir buvo paskelbtas KLB švėtimo komisijos ir Maironio mokyklos konkursas tema "Halifakso laivyno uosto "Pier 21" atsiminimai. Moksleiviai rašė senelių prisiminimus, kaip jie per šį uostą atvyko į Kanadą, kaip įsikūrė čia ir kokie jų likimai. Buvo apdovanoti trys konkurso nugalėtojai. Visi trys – šio vakaro abiturientai. Pirmoji vieta teko aštuntokams – Daivai Paškauskaitė, kuri aprašė savo tetos atvykimą į Kanadą per Halifakso uostą, antroji vieta – Vidai Naudžiūnaitė, trečioji – Danieliui Šarūnui. Šis konkursas dar kartą paliudija, koki svarbų vaidmenį Kanados lietuvių bendruomenė skiria savo tautiečių praečiai, lietuviškam žodžiui ir gilios pagarbos skiepijimui mūsų atžalyno širdyse.

Abiturientus sveikino svečias, tęstinio mokslo kursų direktorius Anthony Cassole (Supervising Principal – Continuing Education Course), kuris taip pat dėkojo lietuviškai mokyklai už tokį glaudų tarpusavio bendradarbiavimą. Bene vienu svarbiausiu vakaro akordu tapo diplomų įteikimai mūsų aštuntokams ir lituanistinių kursų moksleiviams. Gėlės įteikiamos abiturientams, gėlės – tėveliams, džiaugsmo ašaros – vienui ir kitų akyse.

Aštuntos klasės mokytoja

SPAUŠTUVĖ
PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Tėviškės žiburiai • 2003.VI.17 • Nr. 24 (2779) • psl. 9

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West | staigoje
ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimui ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (Į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

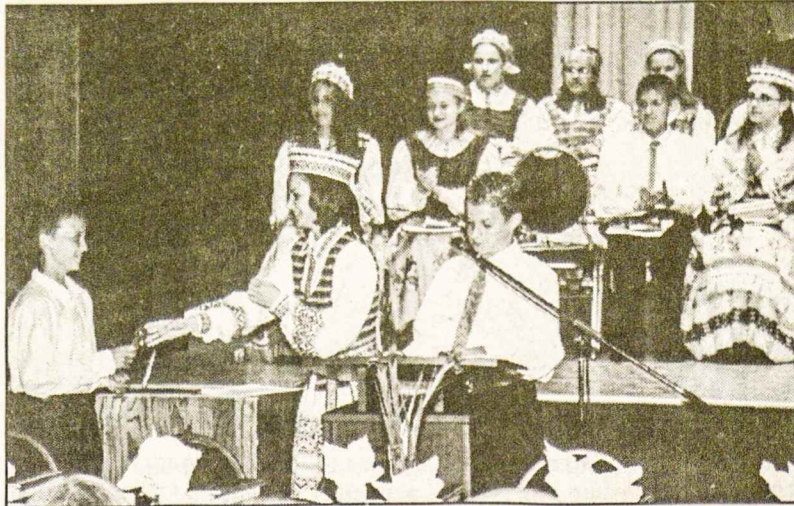
Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Toronto Maironio mokyklos abiturientai apdovanojami premijomis už konkursinius rašinius. Nuotr. D. Puterienės

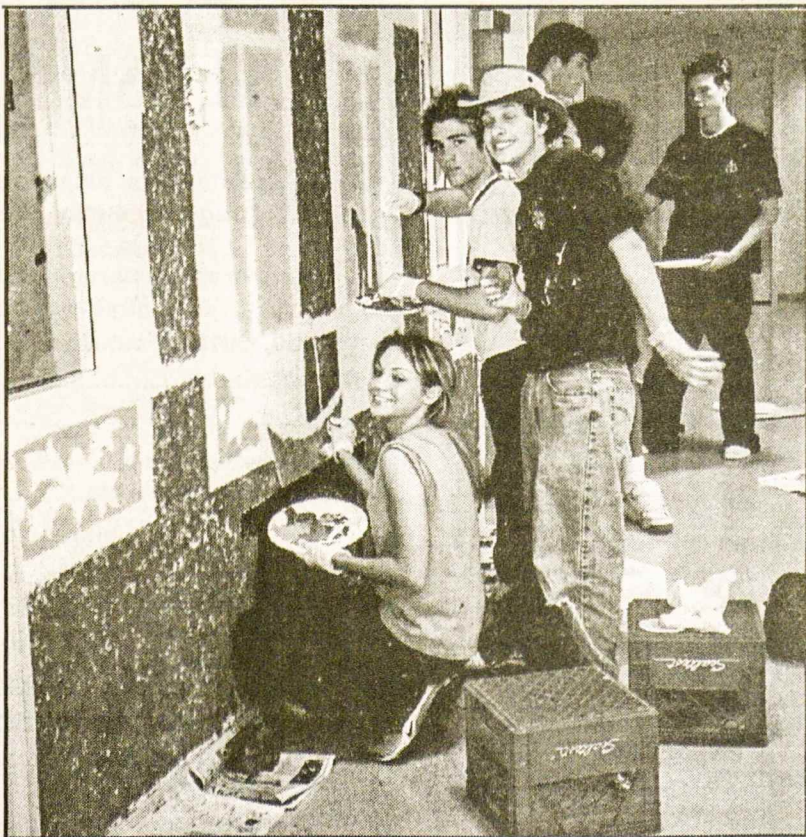

Toronto Maironio mokyklos abiturientai aštuntokai perduoda klases raktus būsimiems aštuntokams. Nuotr. D. Puterienės

TORONTO

Daugiakultūriškumo diena, birželio 27, CHUM televizijos stotis ir National Film Board of Canada (NFB) pristatys "Expression Awards" – kultūrinės išraiškos premijas, kuriomis bus pagerbti įvairių etninių grupių menininkai iš visos Kanados. Mecenatė – Kanados paveldo ministerija – skirs premijas keturiems naujoviškumu pasižymėjusiems kūrėjams: tapytojai Daphne Odjig (Ontario), cineamatografei Sylvia Hamilton (Nova Scotia), dramaturgui Wjdi Mouawad (Quebec) ir menininkui Paul Wong (B.C.). Informacija teikiama interneto tinklapyje <http://www.Chumlimited.com> arba kreipiantis el. paštu tonib@chumtv.com.

Paremkite Tėviškės žiburius auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. **Iš anksto dėkingi – TŽ leidėjai**

Toronto jūrų skautai meniškai puošia Labdaros slaugos namų sienas. Iš k. A. Birgiolaitė, M. Gorys, S. Kulikauskas. Nuotr. S. Šileikienės

TORONTONT

Anapilio žinios

– Birželio 14 – 15 d.d. buvo paminėti sibirinių trėmimų ir šventos Tėvo diena.

– Ateinantį sekmadienį, birželio 22, bus renkama Toronto arkivyskupijos įsakyta antroji rinkliava Šv. Pranciškaus Pauliečio draugijos labdarai.

– Mišios birželio 22, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Adolfą Vana-gą; 11 v.r. už parapiją: Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už Jakubcėvičių šeimos mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 21, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Antaną Alčiūną.

Išganytojo parapijos žinios

– Ateinantį sekmadienį pamaldos 9.30 v. ryto.

– Birželio 24 d., 7.30 v.v. Vandos Norvaišienės bute renkasi sinodo ir parapijos jubiliejaus komitetas.

– Sekmadienį, birželio 30, pamaldos 11 v. ryto, Erindale parke, "Area A". Daugiau informacijos – žiniaraštyje.

– Pradedant sekmadieniu, liepos 6, pamaldos vyks 11.15 v. ryto. Tai tęsis iki 2004 m. birželio pabaigos.

Maironio mokyklės žinios

– Apgailėstajame, kad reikia atsivieškinti su aukštesniųjų lituanistinių kursų puikia mokytoja Vaida Petrauskienė. Neuzmiršime jos nuosirdumo!

– Irgi pasitraukia Arija Batūraitė, Caroline Bates, Laura Pute-rytė, Aušra Wilkinson ir Barrie Wilkinson. Visi liks mūsų širdyse... Tiems, kurie įstojo į universitetą, linkime sėkmės.

– Nebebus pamokų iki rudens! Visiems geros vasaros; jeigu kas nori daugiau metraščių, arba dar neatsiėmę pažymėjimų, prašom kreiptis į mokytojas. Dar vienas prašymas: kalbėkite lietuviškai namuose; skaitykite lietuviškas knygas! Vasara labai ilga – nenorime užmiršti, ką išmokom! **Živilė**

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 15 d. Lietuvių Namų svetainėje įvyko Tėvo dienos pietūs, kuriuose dalyvavo 210 svečių. Tėvelius pasveikino LN Moterų būrelis įteikdamas po gėlę ir pavaišinęs gėrimu.

– Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino Kultūros komisijos narys A. Kynas. Svečių knygoje pasirašė D. K. Brick iš Peterborough, Ont.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – liepos 31, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklėje.

– Kviečiame visus pietų į Lietuvių Namus. Jauki aplinka, geras aptarnavimas, o šalia veikiančios baras teikia įvairių gėrimų pasirinkimą.

Slaugos namų žinios

– Lauko baldams pirkti aukojų: \$200 – LN Vyrų būrelis; \$100 – dr. R. Zabielauskas; \$50 – E. Steponas. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimanamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

A. a. Steponui Šetkui mirus, vietoje gėlių J. Rinkūnienė *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

A. a. Stepono Šetkaus, buvusio TŽ bendradarbio, šviesiam atminimui pagerbti Rimas ir Giedra Paulioniai *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

A. a. Juozui Glizickui mirus, užjausdami žmoną Mortą, dukterį Ireną ir sūnų Eddy su šeimomis, R. J. Naccėvičiai *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

Kanados baltiečių federacijos surengtame Sibirinių trėmimų minėjime birželio 12 d. Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje žvakes uždegė iš k. Vilija Valadkaitė, latvaitė Kristina Nied ir estaitė Kirsti Oja. Nuotr. R. Valadkos

Prisikėlimo parapijos žinios

– Birželio 12 d. parapijos šventovėje vyko Baltiečių federacijos surengtas sibirinių trėmimų minėjimas, o birželio 15, sekmadienį, 10.30 v.r. Mišių maldose buvo prisiminti Sibire kintę ir mirę lietuviai kankiniai.

– Diakonas Petras Šarka, OFM, birželio 20 d. išvyksta į Lietuvą ir grįš liepos pabaigoje.

– Marijos Taikos Karalienės pagerbimas ir šventė, kurią planuoja "Ave Maria Centre of Peace" organizacija, įvyks birželio 25, ketvirtadienį, 7 v.v. parapijos šventovėje. Programoje 7 v.v. Rožinis, Mišios su procesija ir palaiminimu. Pamokslą sakys vysk. P. Lacey, į pensiją išėjęs Toronto arkivyskupijos vyskupas. Tą dieną vakare lietuviški Mišių nebus.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį suorganizavo parapijos tarybos labdaros sekcija birželio 6-7 d.d., davė \$10,511 pelno. Kitas toks išpardavimas numatytas š.m. spalio 17-18 d.d.

– "Kretingos" stovyklos vadovų pasirošimas vyks stovyklavietėje, Vasagoj, birželio 21 d., nuo 9 v.r. iki 6 v.v. Vadovai atsiveža stovyklos programos medžiagą. Kas gali prisidėti prie birželio mėnesį šeštadieniais vykstančios talkos paruošti stovyklą vasarai, prašom skambinti Rūtai Jagłowitz 416 626-9919. Pirmoji stovykla (anglų k.) vyks liepos 13-26 d.d., antroji (lietuvių k.) liepos 27 – rugpjūčio 9 d.d. Šeimų stovykla rugpjūčio 10-16 d.d.

– Mišios sekmadienį, birželio 22: 8 v.r. už a.a. Bronių Genčių; 9.15 v.r. už a.a. Arvydą Leskauską; 10.30 v.r. už a.a. Mariją Leikūnienę, už a.a. Tatjaną ir Klemensą Dargius, už a.a. Kazimierą Šapočkiną – 1 met.; 12 v.d. už mirusius parapijietius.

Muziejaus-archyvo žinios

– Norėdami pasirošyti jubilieinei parodai rudenį, ieškome Šv. Jono ir Lietuvos kankinių parapijų, taip pat Wasaga Beach esančios Gerojo Ganytojo misijos veiklos nuotraukų ir suvenyrų – renginių programų bei bilietų. Pirmos Komunijos atvirukų, senų žiniaraščių ir t.t. Labai trūksta paskutinio dešimtmečio veiklos nuotraukų. Galintys padovanoti arba paskolinti yra prašomi atsilankyti muziejuje sekmadienio popietę arba skambinti 905 566-8755 ir palikti įrašą.

– Muziejaus-archyvo išlaikymui E. Paluilenė paaugojo \$100.

Jeronimą Pleinį, švenčiantį savo 80-tąjį gimtadienį, sveikina žmona Ramutė, dukros Aušra ir Ramunė, žentas Arūnas ir vaikaitės Lijiva bei Adria, ir ta proga aukoja *Tėviškės žiburiams* \$200.

A. a. Stepono Šetkaus atminimui pagerbti Judita ir Eugenijus Čuplinskai *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

A. a. Stepono Šetkaus atminimui pagerbti, Petras ir Genovaitė Breichmanai *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

A. a. Julius Paulėno atminimui, Vaidotas ir Žibutė Vaičiūnai *Tėviškės žiburiams* aukojė \$55.

A. a. dr. Alekso Valadkos atminimui, užjausdami žmoną Aldoną ir sūnus su šeimomis, Birutė Tumosienė ir Markevičiai iš Kalifornijos, JAV, *Tėviškės žiburiams* aukojė \$50.

Tremtinių vaikaitių mokyklai Lietuvių Namai Vilniuje Kanados lietuvių fondas paaugojo \$1,000.

Dalis Kanados lietuvių jaunimo choro, pasirošusio dalyvauti Dainų šventėje Lietuvoje. Nuotr. R. D. Puteris

Jaunimo choro koncerte Toronto Prisikėlimo parapijos salėje š.m. birželio 1 d. jaunuoliai atlieka lietuvių liaudies dainą "Diedukas". Nuotr. R. D. Puteris

Kredito kooperatyvo "Parama" skyrius Lietuvių Namuose bus uždarytas šeštadieniais vasaros metu – liepos ir rugpjūčio mėn.

Kanados lietuvių fondas iš 2002-ųjų metų pelno paskyrė KLB krašto valdybai \$30,000; Lietuvių muziejui \$7,500; *Tėviškės žiburiams* \$4,600 (\$4,000 iš bendro fondo ir \$600 iš Kantautų fondo). Dainų ir šokių vienetams, vykstantiems į Lietuvos dainų ir šokių šventę, Fondas paskyrė: "Gintaro" ansambluiui \$4,500; "Gintarių" chorui \$2,000; Kanados jungtiniam jaunimo chorui \$3,900. Visiems jiems Fondas linki sėkmingos ir darbingos kelionės. Į PLJS kongresą iš Kanados vyksta būrys jaunimo. Kanados lietuvių fondas paskyrė jiems \$3,400.

Kanados baltiečių federacijos kasmet rengiamas sibirinių trėmimų minėjimas – ekumeninės pamaldos ir šiemet buvo surengtos Prisikėlimo parapijos šventovėje birželio 12 d., 7 val. vak. Gausūs dalyviai atsistojimu pagerbė šventovės įeinančią procesiją – devynias vėliavas ir tryliką dvasiškių. Nutilus vargonų sąskambiams, kiekviena tautybė sava kalba giedojo *Didinę Tu*. Po estų arkivyskupo Ulo Petersoo invokacijos estų vyrų choras pagiedojo K. Tūrnpu *Sanctus* ir ištrauką iš G. Verdi operos *Nabucco* diriguojant muz. Charles Kipper, kuris pamaldų metu vargonavo. Skaitinimų atliko – A. Budrevics, R. Žilinskienė ir A. Kittask. Visiems sugiedojus *Viešpatį garbinę*, pamokslą pasakė kun. Vyta. Staškevičius. Jo mintis palydėjo baritonas A. Kittask, pagiedojęs ištrauką iš F. Mendelssohn oratorijos *Elijas*, akomp. Ch. Kipper.

Tautybių maldas, mergaitės uždegant mirusių prisiminimui žvakes, kalbėjo estų kun. J. Luhamets, latvių – kun. I. Gaide ir lietuvių – kun. A. Žilinskas. Maldos palydėtos estų vyrų choro sugiedotu A. Topman *Requiem*. Kun. dr. Anitai Gaide sukalbėjus visuotinę maldą, pagiedojus *Dieve Tėve danguje*, išklausius kun. A. Simanavičiaus, OFM, baigminės maldos, arkivyskupi U. Petersoo suteikus palaiminimą, sugiedoti Latvijos, Lietuvos, Estijos ir Kanados himnai. Vėlių išnešimu buvo baigtas vienas valandą trukęs minėjimas. **DI.**

Kovai su vėžiu ir džiova sergantiems vaikams Lietuvoje aukojė: \$70 – Marija Gverzdienė; \$25 – Ada Lemėžytė. **M.P.**

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Kanados jaunimo choras, vad. muz. D. Viskontienės ir N. Benotienės, vyksta į Dainų šventę Lietuvoje š.m. liepos mėnesį. Jaunimas padainavo pilnai salei klausytojų Toronte, Prisikėlimo parapijos salėje birželio 1 d. Nuotr. R. D. Puteris

A. a. kunigas Peter Anthony Rossettis-Rožaitis mirė birželio 13, sulaukęs 85 m. Įšventintas 1943 m. gegužės 23 d. kardinolo James McGuigan, jis dirbo klebono pavaduotojas St. Joan of Arc ir Our Lady of Sorrows parapijose Toronte ir St. Michael's parapijoje Fort Erie. Jis taip pat buvo klebonas St. John Vianney (Barrie), St. Bernadette (Ajax), Our Lady of Lourdes, St. James ir Christ the King (Toronto) parapijose. A. a. kun. Rossettis išėjo pensijon 1992 m. rugsėjo mėn. Jis buvo pašarvotas Rosar-Morrison laidojimo namuose Toronte, birželio 17-18 d.d., palaidotas Queen of Clergy kapinėse, prie St. Augustine's seminarijos po gedulinių Mišių choro choro šventovėje Toronte.

ĮŠNUOMOJAMAS trijų miegamųjų vienaaukštis vasarnamis prie pat ežero. Didelis salonas, valgomasis ir virtuvė. Nuomoti galima visam sezonui ar savaitei. Skambinti tel. 905 845-5021.

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apleisti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turio 10 metų patirtį ir garantuojam gerą darbą. Danius Lelis 416-753-0790 (pager) arba 905-692-9741.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijoje birželio 15 d. per 11 val. Mišias įvyko sibirinių trėmimų minėjimas; buvo Švė. Trejybės sekmadienis ir Tėvo diena. Prieš Mišias klebonas Ričardas Birbilas sukalbėjo maldą ir pašventino trėmimų prisiminimui skirtą vainiką bei trumpu žodžiu priminė trėmimus. Kaip visada gražiai giedojo choras. Mišių pabaigoje už mirusius trėminius giedojo "Libera" ir Tautos himną. Po to klebonas sukalbėjo Tėvo dienai skirtą maldą ir palaimino šventovėje esančius tėvus. Salėje prie kavutės ir pyragų dalyviai dar ilgokai pabendravo. **D.S.**

AV parapijos choro koncertas – ši sekmadienį, birželio 22, 12.30 v.p.p. parapijos salėje. Kviečiami visi. Aštuoni choro dainininkai vyksta į Dainų šventę.

Šaulių gegužinė rengiama birželio 29 d. J. Kriščiukaitienės vasarvietėje, St. Columban. Daugiau informaciją teikia A. Žiukas.

"Nidos" žvejų ir medžiotojų klubas birželio 21, šeštadienį Rigaud vietovėje rengia žuvautojų varžybas. Laikas nuo 8 val. ryto iki 3 v.p.p. Registruotis pas Reimeikius vasarnamyje. **Inf.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Šypsokimės

- L. STANKEVIČIUS**
- Apvogti banką.
- Kas yra atsargus ateistas?
- Tas, kuris netiki Dievą, bet sukalba maldą prieš miegą.
- Kokiam vyru visos restorano padavėjos atrodo gražios?
- Alkanam.
- Koks geriausias būdas išgyti daug draugų?
- Nusipirkti vasarnamį.
- Kodėl grybai turi lietsargio formą?
- Kadangi jie auga drėgnose vietose.
- Kaip galima atpažinti psichiatrą teatre?
- Jis nežiūri į sceną, bet stebi žmones salėje.
- Kas vaikščioja be kojų?
- Gandas.
- Kokio medžio gyvenimas trumpiausias?
- Kalėdų eglutės.
- Kur gali matyti, kad juo daugiau žmogus sensta, juo jo veidas jauniau atrodo?
- Senoje nuotraukoje.
- Ar tik žuvis turi akvariumus?
- Ne, jų yra ir žmoniems, tik jie vadinasi maudyklėmis.

"Canadian Cancer Society Relay for Life" – lėšų rinkimo eitynės vyko birželio 6 d. Centennial parke, Toronte. Dalyvavo ir lietuvių – iš k. Vaida Petrauskienė, Ramunė Jonaitienė, Jonas Lasys, Joana Lasienė, Nijolė Benotienė. Trūksta Nijolės Simonavičienės. Nuotr. A. Jonačiū

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

savaitraštis, didelio formato, 8-10 puslapių, reguliari metinė prenumerata – \$45.00, rėmėjo – \$55.00, garbės – \$65.00

Naujam prenumeratoriui pirmiems metams – \$35.00 (JAV-se amerikietiška doleriais)

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada

Tinklapio adresas: www.tzib.com
El. paštas: tevizib@pathcom.com

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 290-9802

Norintems susipažinti **TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI** siunčiami nemokamai šešias savaites